

Vergaderjaar 2023–2024

36 550 A	Wijziging van de begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2024 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)
-----------------	--

Nr. 2	MEMORIE VAN TOELICHTING
--------------	--------------------------------

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Producten	6
2.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	6
2.2	Overzicht Coalitieakkoordmiddelen Rutte IV	9
3	Productartikelen	11
3.1	Artikel 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	11
3.2	Artikel 12 Hoofdwegennet	18
3.3	Artikel 13 Spoorwegen	25
3.4	Artikel 14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's	30
3.5	Artikel 15 Hoofdvaarwegennet	32
3.6	Artikel 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer	37
3.7	Artikel 18 Overige uitgaven en ontvangsten	41
3.8	Artikel 19 Bijdragen andere begrotingen Rijk	43
4	Bijlagen	44
4.1	Bijlage 1 Verdiepingsbijlage	44
4.2	Bijlage 2 Projectenoverzicht	65

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in:

1. de begrotingsstaat voor het Mobiliteitsfonds.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

Harbers

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De opzet en structuur van de onderliggende eerste suppletoire begroting voor het Mobiliteitsfonds zijn gebaseerd op de rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën. Naar aanleiding van de motie van de leden Van Helvert en Van Veldhoven (Kamerstukken II 2015–2016, [34 475 XII, nr. 12](#)) worden bij alle begrotingsartikelen op het Mobiliteitsfonds en Deltafonds groter dan € 1 miljard de begrotingsmutaties boven de € 5 miljoen toegelicht. Dit heeft als praktische uitwerking dat bij de artikelen tussen de € 200 miljoen en € 1 miljard de ondergrens voor technische mutaties ook neerwaarts is bijgesteld. Voor beleidsmatige mutaties was er bij de artikelen van deze omvang reeds sprake van een ondergrens van € 5 miljoen.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	5
=> 1000	5	5

Mede naar aanleiding van overleg met uw Kamer zijn in aanvulling op deze regelgeving voor dit fonds de onderstaande punten verwerkt voor de eerste suppletoire begroting:

- Het opnemen van gedetailleerde projectinformatie in de suppletoire begrotingen conform begroting en jaarverslag (brief van 4 november 2009 naar aanleiding van toezegging verbetering informatievoorziening bij WGO van 24 juni 2009, Kamerstukken II 2009–2010, [32 123 A, nr. 8](#));
- Het inzicht in de budgetten van de verkenningen en planuitwerkingprogramma's wordt vergroot door begrotingsmutaties expliciet in de MIRT-tabellen zichtbaar te maken op projectniveau (toezegging WGO van 22 juni 2011);
- Mutaties op de beschikbare budgetten worden in de (niet voorgescreven) verdiepingsbijlage op artikelonderdeelniveau voor de volledige looptijd tot en met 2037 inzichtelijk gemaakt.

Opbouw

Dit wetsvoorstel kent een opbouw waarbij afhankelijk van de informatie-vraag en -behoefte verder kan worden ingezoomd. Deze verdiepingsslag is als volgt opgebouwd.

- Allereerst is de begrotings(wet)staat voor het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2024 opgenomen. Deze dient ter autorisatie van de mutaties die op artikelniveau in de verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen worden voorgesteld;
- Daarna is eerst op hoofdlijnen (paragraaf 2.1) inzicht verstrekt in de belangrijkste budgettaire voorstellen die leiden tot wijziging van de begroting. Hiermee kan snel een indruk worden verkregen van de inhoud van dit wetsvoorstel.
- Via de artikelsgewijze toelichting (paragraaf 3) worden alle beleidsmatig relevante meerjarige mutaties op het niveau van het artikelonderdeel zichtbaar gemaakt, en waar zinvol en relevant, ook toegelicht. Dit rekening houdend met de norm zoals hierboven is aangegeven.

- Als onderdeel van de artikelsgewijze toelichting is in de verdiepingsbijlage (paragraaf 4.1) door middel van een meerjarige mutatietabel op artikelonderdeelniveau de aansluiting gemaakt tussen de vorige stand van de begroting en de nu voorgestelde stand. Dit geldt voor de volledige looptijd van het fonds.
- Ten slotte zijn in de verdiepingsbijlage (paragraaf 4.2) van dit wetsvoorstel de MIRT-projecttabellen met de realisatieprojecten en de verkenningen en planuitwerkingprogramma's opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze (meerjarige) MIRT-tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelichtingen indien sprake is van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen, of van een wijziging groter dan één jaar in de oplevering van het project.

2 Producten

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2024 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)							
	Artikel-nummer	Uitgaven 2024	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029-2037
Vastgestelde begroting 2024		10.217.181	19.325.126	9.989.139	9.731.856	9.185.003	77.266.890
Belangrijkste suppletoire mutaties							
1. CA-middelen	11/13	25.000	1.500	341.874	340.366	340.371	704.624
a. Instandhouding Spoor (BKN)	13			335.374	335.366	335.371	697.624
b. Schoon Emissieloos Bouwen	12	25.000	1.500	6.500	5.000	5.000	7.000
2. AP-middelen	11/12	4.513	21.513	42.513	56.513	48.513	59.617
a. Klimaatfonds: Klimaatneutrale en Circulaire Infrastructuur (KCI)	11		10.000	20.000	20.000	20.000	30.000
b. Klimaatfonds: Verduurzaming Dieselspoorlijnen	13	2.000	9.000	20.000	34.000	26.000	7.000
c. Wind in de Zeilen	11	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	22.617
3. Realistisch ramen: kaderaanpassing MF	divers	– 819.238	– 769.757	117.387	104.809	200.824	1.165.975
4. Realistisch ramen: actualisering ontvangsten	divers	– 24.858	14.407	19.838	– 7.198	24.694	– 26.883
5. Omvorming ProRail	13	– 40.000	– 8.845.000			– 20.000	– 160.000
6. Bijdragen derden	divers	39.047	– 56.806	– 54.486	– 53.481	– 51.000	– 62.789
7. Overboekingen Hoofdstuk XII	divers	– 57.868	– 66.491	– 5.043	– 6.923	– 4.321	– 45.117
8. Overboekingen ministeries	divers	11.636	– 12.481	9.669	22.669	104.919	484.971
a. Nationaal Groeifonds: Brainportregio Eindhoven	11			23.000	28.000	109.000	510.000
b. Nationaal Groeifonds: Rail Gent Terneuzen	11	103.300					
c. Overige overboekingen ministeries	divers	– 91.664	– 12.481	– 13.331	– 5.331	– 4.081	– 25.029
9. Saldo 2023 uitgaven	divers	483.189					
Stand 1e suppletoire begroting 2024		9.838.602	9.612.011	10.460.891	10.188.611	9.829.003	79.387.288

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2024 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel- nummer	Ontvangsten 2024	Ontvangsten 2025	Ontvangsten 2026	Ontvangsten 2027	Ontvangsten 2028	Ontvangsten 2029-2037
Vastgestelde begroting 2024		10.217.181	19.325.126	9.989.139	9.731.856	9.185.003	77.266.890
Belangrijkste suppletoire mutaties							
1. CA-middelen	19	25.000	1.500	341.874	340.366	340.371	704.624
a. Instandhouding Spoor (BKN)	19			335.374	335.366	335.371	697.624
b. Schoon Emissieloos Bouwen	19	25.000	1.500	6.500	5.000	5.000	7.000
2. AP-middelen	19	4.513	21.513	42.513	56.513	48.513	59.617
a. Klimaatfonds: Klimaatneutrale en Circulaire Infrastructuur (KCI)	19		10.000	20.000	20.000	20.000	30.000
b. Klimaatfonds: Verduurzaming Dieselspoorlijnen	19	2.000	9.000	20.000	34.000	26.000	7.000
c. Wind in de Zeilen	19	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	22.617
3. Realistisch ramen: kaderaanpassing MF	19	– 819.238	– 769.757	117.387	104.809	200.824	1.165.975
4. Realistisch ramen: actualisering ontvangsten	divers	– 24.858	14.407	19.838	– 7.198	24.694	– 26.883
5. Omvorming ProRail	19	– 40.000	– 8.845.000			– 20.000	– 160.000
6. Bijdragen derden	divers	39.047	– 56.806	– 54.486	– 53.481	– 51.000	– 62.789
7. Overboekingen Hoofdstuk XII	19	– 57.868	– 66.491	– 5.043	– 6.923	– 4.321	– 45.117
8. Overboekingen ministeries	19	11.636	– 12.481	9.669	22.669	104.919	484.971
a. Nationaal Groeifonds: Brainportregio Eindhoven	19			23.000	28.000	109.000	510.000
b. Nationaal Groeifonds: Rail Gent Terneuzen	19	103.300					
c. Overige overboekingen ministeries	19	– 91.664	– 12.481	– 13.331	– 5.331	– 4.081	– 25.029
9. Saldo 2023	divers	483.189					
a. Saldo ontvangsten	divers	55.969					
b. Voordelig Saldo 2023	18	427.220					
Stand 1e suppletoire begroting 2024		9.838.602	9.612.011	10.460.891	10.188.611	9.829.003	79.387.288

Toelichting

- Coalitieakkoordmiddelen:
 - Instandhouding spoor: de middelen op de AP van het Ministerie van Financiën voor instandhouding Spoor worden tot en met het jaar 2030 overgeheveld naar het MF en komen terecht op artikel 13. Hiermee kan ProRail voor de periode 2026-2030 de programmering vastleggen en verplichtingen aangaan.
 - Tweede Tranche Schoon Emissieloos Bouwen (SEB): er wordt in totaal € 50 miljoen overgeboekt, waarvan € 25 miljoen in 2024 voor de tweede tranche specifieke uitkering Schoon Emissieloos Bouwen. In paragraaf 2.2 wordt hier uitgebreider bij stilgestaan.
- Aanvullende Post (AP): hieronder zijn de overhevelingen vanuit de AP van het Ministerie van Financiën zichtbaar gemaakt.
 - Klimaatneutrale en Circulaire Infrastructuur: er wordt € 100 miljoen beschikbaar gesteld uit het Klimaatfonds ten behoeve van het uitvoeringsprogramma Klimaatneutrale en Circulaire Infrastructuur (KCI);
 - Verduurzaming Dieseltreinen: over de periode van 2024-2029 is er € 98 miljoen overgeboekt vanuit het Klimaatfonds. Voor het verduurzamen van twee regionale spoorlijnen in Overijssel en Gelderland is het nodig om de spoorse infrastructuur van bovenleidingen en onderstations te voorzien om zo elektrische treinen te kunnen laten rijden, welke de huidige (en toekomstige aanschaf van) dieseltreinen moeten vervangen.
 - Wind in de Zeilen: in 2020 is tussen de Zeeuwse partijen en het kabinet het pakket Wind in de Zeilen ofwel het bestuursakkoord Compensatiepakket marinierskazerne tot stand gekomen (Kamerstukken II 2019/20,

- 33358, nr. 28). Dit pakket heeft een omvang van circa € 651,9 miljoen, waarvan een deel gereserveerd is voor bereikbaarheid (exploitatie van de afgesproken treindiensten). Met de Voorjaarsnota 2024 wordt in het kader van het bestuursakkoord, structureel € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld vanuit de Aanvullende Post en toegevoegd aan de reservering Pakket Zeeland.
3. Realistische ramen: kaderaanpassing Mobiliteitsfonds: in het kader van realistisch ramen en rekening houdend met het advies van de 17e Studiegroep Begrotingsruimte is er een kaderaanpassing verwerkt op het MF. Dit is met name het gevolg van de actualisering van de project- en programmaramingen. Deze actualisering zorgt voor een flinke schuif naar achteren. De kaderaanpassing zorgt voor een verlichting van het generaal beeld in de eerste jaren. Er schuift circa € 1,6 miljard vanuit de periode 2024-2029 naar latere jaren toe. Deze kaderaanpassing is meerjarig budgettair neutraal. In 2024 ontstaat hiermee een overprogrammering van € 688 miljoen, waardoor de kans op een voordelig saldo in 2024 kleiner geacht wordt. De aanpassingen van de programmering worden per artikel toegelicht in de artikelsgewijze toelichting.
 4. Realistisch ramen: actualisering ontvangsten: in 2024 zijn de programmaramingen aan zowel de uitgaven- als de ontvangstenkant geactualiseerd. In totaal schuift € 24,9 miljoen op de ontvangsten uit 2024 door naar latere jaren. De voornaamste schuiven vinden plaats op het project ZuidasDok en Nieuwe Sluis Terneuzen. Bij ZuidasDok schuift in 2024 in totaal € 15 miljoen aan ontvangsten naar latere jaren. Daarnaast schuift op het project Nieuwe Sluis Terneuzen de ontvangsten van € 9,4 miljoen weg naar latere jaren omdat het project vertraging heeft opgelopen. Bij de artikelsgewijze toelichting zullen de actualisaties van de programmering nader toegelicht worden.
 5. Omvorming ProRail: de in de Ontwerpbegroting 2024 beoogde datum van het door de Kamer controversieel verklaarde dossier van omvorming van ProRail per 1-1-2025 is niet langer haalbaar. Vanwege de impact op het macro-economische beeld worden deze middelen niet meer met een jaar doorgeschoven. De middelen worden daarom technisch uit de begroting en Rijksbrede beeldgehaald, dat wil zeggen dat zowel het inkomstenkader (belastinginkomsten) als het uitgavenkader (Mobiliteitsfonds) verlaagd wordt voor de eenmalige belastingverrekening. Zodra er meer duidelijkheid is over de omvorming, worden de middelen op basis van actuele standen opnieuw geraamd met inachtneming van de geldende budgettaire afspraken rond dit dossier en kunnen deze opnieuw worden opgevoerd.
 6. Bijdragen derden: in 2024 wordt aan verschillende projecten binnen het Mobiliteitsfonds een bijdrage van derden toegevoegd (€ 39,0 miljoen in 2024). De grootste bijdrage komt door de SPUK Averijhaven aan Noord-Holland (€ 27,6 miljoen). Deze SPUK wordt teruggevorderd in 2024 conform afspraken die gemaakt zijn in het nieuwe Convenant Energiehaven van december 2023. Bij de artikelsgewijze toelichting worden de bijdragen van derden nader geduid.
 7. Overboekingen Hoofdstuk XII: voor de uitvoering van diverse programma's in 2024 is er € 57,9 miljoen overgeboekt naar de beleidsbegroting XII. Dit gaat om verschillende overboekingen die in de verschillende artikelen nader worden toegelicht.
 8. Overboekingen ministeries: per saldo is dit € 11,6 miljoen in 2024. Het gaat om de volgende overboekingen:
 1. Nationaal Groeifonds (NGF) - Brainportregio Eindhoven: met de Voorjaarsnota 2024 komen middelen vrij voor de Ruimtelijke Schaa sprong met Brainportregio Eindhoven. Rijk en regio hebben overeenstemming bereikt over de verdeling van cofinanciering. Aanvullend

- op de afspraken uit 2022 reserveert het Rijk € 718 miljoen hiervoor. Van de € 718 miljoen komt € 670 miljoen uit het NGF. De resterende € 48 miljoen wordt gedekt uit het MF. De middelen worden toegevoegd aan artikelonderdeel 11.01 en 11.03 op het MF.
2. Nationaal Groeifonds (NGF) - Rail Gent Terneuzen: vanuit EZK is er met de Voorjaarsnota 2024 een overboeking van € 103,3 miljoen geweest naar lenW voor NGF-middelen. Deze middelen zijn bestemd voor de realisatie van het programma Rail Gent Terneuzen en komen terecht op artikelonderdeel 11.01 Verkenningen.
 3. Overige overboekingen ministeries: dit betreffen de overige overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken binnen de Rijksbegroting (per saldo in 2024 € - 91,7 miljoen uit het Mobiliteitsfonds). In de artikelsgewijze toelichting worden deze overboekingen verder in beeld gebracht.
 9. Saldo 2023: de begroting van het Mobiliteitsfonds vertoont over het jaar 2023 een voordelig saldo van € 427 miljoen. Dit saldo is ontstaan door de saldering van de in dat jaar gerealiseerde uitgaven en ontvangsten. Op de uitgaven is € 483 miljoen in 2023 niet tot realisatie gekomen en via het saldo doorgeschoven naar 2024. Op de ontvangsten is € 56 miljoen niet ontvangen in 2023. Daarmee is een voordelig saldo ontstaan van € 427,2 miljoen. Het voordelig saldo wordt in 2024 toegevoegd aan artikelonderdeel 18.10, zodat de middelen beschikbaar blijven voor het Mobiliteitsfonds.

2.2 Overzicht Coalitieakkoordmiddelen Rutte IV

In het Coalitieakkoord van het kabinet-Rutte IV zijn middelen gereserveerd voor verschillende doelen van het Mobiliteitsfonds. Bij de eerste supplettaire begroting 2024 is er in totaal € 1,79 miljard toegevoegd aan het Mobiliteitsfonds. Het gaat om middelen voor de instandhouding Spoor, Schoon Emissieloos Bouwen (SEB) en Wind in de Zeilen.

Tabel 4 Overzicht toegekende Coalitieakkoordmiddelen 2024 (Eerste supplettaire begroting) (bedragen x € 1.000)															
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	totaal
a. Instandhouding Spoor (BKN)			335.374	335.366	335.371	422.560	275.064								1.703.735
b. Tweede Tranche Schoon Emissieloos Bouwen	25.000	1.500	6.500	5.000	5.000	5.000	2.000								50.000

Toelichting

1. In de Kamerbrief van 22 maart (Tweede Kamer, vergaderjaar 2023-2024, [29 984, nr. 1184](#)) is door het kabinet een denkrichting uitgewerkt voor een basiskwaliteitsniveau spoor voor de spoorinfrastructuur vanaf 2026. Dit is een stabiel, langjarig en robuust onderhoudsniveau van het Nederlandse spoor, zoals dat ook voor de netwerken van Rijkswaterstaat is uitgewerkt. De instandhoudingsbehoefte, beschikbare capaciteit op het spoor, de beschikbaarheid van personeel en de middelen op de begroting vragen om een nieuwe balans. Aangezien de onderhoudswerkzaamheden op het spoor in de komende periode toe zullen nemen en de kosten voor instandhouding stijgen, zijn er keuzes nodig om budget en prestaties meer in evenwicht te brengen en de voorspelbaarheid te vergroten. Met de geschetste denkrichtingen bieden we een goede basiskwaliteit van onze spoorinfrastructuur. Er resteert vanaf 2026 een budgettaire opgave waarvoor ik oplossingen in kaart breng

binnen de budgettaire kaders van het Mobiliteitsfonds, inclusief de maatschappelijke effecten. Met deze stappen werk ik toe naar finale besluitvorming over het BKN spoor, die voor de zomer van 2024 moet plaatsvinden. De budgettaire verwerking kan vervolgens plaatsvinden in de ontwerpbegroting voor 2025.

Vooruitlopend worden de middelen op de AP voor instandhouding spoor tot en met 2030 overgeheveld naar het MF artikel 13. Hiermee krijgt ProRail voor de periode 2026-2030 duidelijkheid en kan er een programmering vastgelegd en verplicht worden.

2. Tweede Tranche Schoon Emissieloos Bouwen (SEB): in de Kamerbrief (LGS / 22558512) 'Voortgang integrale aanpak landelijk gebied en opvolging uitspraak Raad van State over Porthos' van 25 november 2022 is € 400 miljoen aan aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor het programma SEB, met als doel om in samenspraak met de bouwsector, medeoverheden, aanbestedende rijksdiensten en verschillende ministeries de verduurzaming van de bouw te versnellen. Deze aanvullende middelen worden ingezet voor de Subsidieregeling Schoon en Emissieloos Bouwen (SSEB), het in staat stellen van rijksdiensten om hogere aanbestedingseisen te stellen, een Kennis-, Opschaling- en Praktijkervaringsprogramma en een Specifieke Uitkering (SPUK) voor medeoverheden. Vanuit de reservering van € 400 miljoen wordt een tweede tranche beschikbaar gesteld voor de SPUK SEB van in totaal € 50 miljoen, waarvan € 25 miljoen in 2024. Deze middelen worden toegevoegd aan het Mobiliteitsfonds.

3 Productartikelen

3.1 Artikel 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 11 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)											
11	Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	Ontwerp-begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Vast-gestelde begroting 2024 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Verplichtingen	787.927	19.000	806.927	- 287.357	519.570	- 422.306	543.177	- 559.144	- 774.085	- 350.087
	Uitgaven	501.419	19.000	520.419	- 306.093	214.326	- 254.752	- 232.811	- 123.374	- 244.806	- 570.307
	waarvan juridisch verplicht										
	11.01 Verkenningen	23.594	94.000	117.594	- 116.344	1.250	- 128.787	- 90.711	668	- 150.205	- 243.576
	11.02 Korte termijn mobiliteitsmaatregelen										
	11.03 Reserveringen	172.915	- 15.000	157.915	- 77.531	80.384	- 73.441	- 122.551	- 121.099	- 47.068	- 30.173
	<i>11.03.01 Gebiedsprogramma's</i>	<i>22.874</i>	<i>0</i>	<i>22.874</i>	<i>- 20.371</i>	<i>2.503</i>	<i>- 38.376</i>	<i>- 71.000</i>	<i>- 95.930</i>	<i>- 21.126</i>	<i>- 39.126</i>
	<i>11.03.02 Overige reserveringen</i>	<i>145.892</i>	<i>- 15.000</i>	<i>130.892</i>	<i>- 62.830</i>	<i>68.062</i>	<i>- 37.690</i>	<i>- 52.798</i>	<i>- 24.794</i>	<i>- 25.567</i>	<i>8.953</i>
	<i>11.03.03 Reserveringen Coalitieakkoord</i>	<i>4.149</i>	<i>0</i>	<i>4.149</i>	<i>5.670</i>	<i>9.819</i>	<i>2.625</i>	<i>1.247</i>	<i>- 375</i>	<i>- 375</i>	<i>0</i>
	11.04 Generieke investeringsruimte	304.910	- 60.000	244.910	- 112.218	132.692	- 52.524	- 19.549	- 2.943	- 47.533	- 296.558
	Ontvangsten										
	11.09 Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen nemen in 2024 met € 287,4 miljoen af. De verplichtingen-mutaties sluiten bijna één op één aan op de toelichtingen bij de uitgavenmutaties. De verschillen zijn:

- Het saldo 2023 op de verplichtingen is in 2024 circa € 79,1 miljoen hoger dan de uitgaven. Dit komt omdat er minder verplichtingenbudget nodig was op 11.04 in 2023, de verplichtingen op de risicoreserveringen schuiven naar 2024.
- De actualisering van de programmering op de verplichtingen op artikel 11.03 en 11.04 wijken deels af van de actualisering van de programmering op de uitgaven. Dit komt voornamelijk doordat de (risico)reserveringen in een ander kasritme worden gezet dan aanvankelijk was geraamd.

Uitgaven

11.01 Verkenningen

Dit artikelonderdeel is met met € 116,3 miljoen verlaagd in 2024. Dit komt door de actualisering van de programmering (€ - 291,2 miljoen), een overboeking vanuit EZK voor NGF-budget (€ 103 miljoen), overboekingen over artikelen (€ 1,8 miljoen) en de technische verwerking van het saldo 2023 (€ 73,4 miljoen).

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisering programmering

De programmering op meerdere verkenningprojecten is aangepast. Dit resulteert in diverse kasschuiven naar achteren. Voor artikelonderdeel 11.01 gaat het om de volgende kasschuiven op diverse projecten:

- Verkenningen Den Bosch: de programmering uit de periode 2024, 2027-2030, schuift weg (€ 45,8 miljoen). Deze komen terecht in 2025, 2026, 2031 en 2032.
- OV en Wonen Utrecht: in 2024 is € 75,9 miljoen weggeschoven. Daarnaast wordt er in de periode 2025-2031 circa € 515 miljoen naar 2032 en later verschoven.
- OV-verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer: op deze verkenning schuift de programmering (€ 75 miljoen in 2025 en € 60 miljoen in 2026) naar 2031 toe als gevolg van een actuele raming.
- Oude Lijn: op de verkenning Oude Lijn is de programmering aangepast op basis van de actueelste stand van de raming. Dit betekent dat er in 2024 € 17 miljoen wegschuift en € 412 miljoen wegschuift tot en met 2030. Deze middelen komen in de latere jaren weer terug.
- N35 Wijthemen-Nijverdal: dit betreft een kasschuif op het amendement van het lid Heutink (36410-A-27) dat is ingediend tijdens de begrotingsbehandeling 2024 voor het Mobiliteitsfonds. Met deze kasschuif wordt recht gedaan om met een passend kasritme te komen voor het project, waar € 94 miljoen naar latere jaren toeschuift.
- A27 Zeewolde-Eemnes: hier schuift € 3,2 miljoen vanuit 2027 naar 2028.
- Bus Rapid Transit Leiden-Zoetermeer (BRT LeiZoe): een actualisering van de raming heeft ertoe geleid dat € 36,4 miljoen uit 2033 wordt geschoven naar de periode 2025-2029 vanwege de mogelijke eerdere realisatie van dit project.
- Rail Gent Terneuzen: dit betreft een kasschuif op het verkenningen-budget NGF dat is overgekomen vanuit EZK (€ 103,3 miljoen) in het kader van Rail Gent Terneuzen. Deze kasschuif brengt de programmering in het juiste ritme met het oog op de realisatie die gepland staat voor de periode 2028-2033.

Overboeking ministeries

Vanuit EZK is er met de Voorjaarsnota 2024 een overboeking van € 103,3 miljoen geweest naar IenW voor NGF-middelen. Deze middelen zijn bestemd voor de realisatie van het programma Rail Gent Terneuzen en komen terecht op artikelonderdeel 11.01 Verkenningen.

Overboekingen over artikelen

Dit zijn overboekingen geweest van het verkenningbudget Den Bosch (€ - 0,8 miljoen) en Oude Lijn naar de planstudiebudgetten (€ - 1 miljoen).

Saldo 2023

De verkenningbudgetten voor Den Bosch (€ 1 miljoen), OV en Wonen Utrecht (€ 69,4 miljoen) en Oude Lijn (€ 3 miljoen) waren in 2023 niet nodig. Deze budgetten schuiven door naar 2024 via het saldo, zodat het totaal aan uitgaven op dit artikel over de jaren gelijk blijft.

11.03 Reserveringen

Dit artikelonderdeel is verlaagd met € 77,5 miljoen in 2024. Dit komt door de actualisering van de programmering (€ - 53,1 miljoen), AP-middelen voor Wind in de Zeilen (€ 2,5 miljoen), overboekingen naar het BTW-compensatiefonds (€ - 1,6 miljoen), overboekingen over artikelen (€ - 105 miljoen), overboekingen naar de beleidsbegroting XII (€ -17,9 miljoen) en de technische verwerking van het saldo 2023 (€ 97,5 miljoen).

AP-middelen: Klimaatneutrale en Circulaire Infrastructuur (KCI)

lenW werkt samen met medeoverheden binnen het uitvoeringsprogramma KCI aan een circulaire en klimaatneutrale GWW-sector. Door deze aanvullende bijdrage uit het Klimaatfonds (optellend tot € 100 miljoen), waarvan € 10 miljoen in 2025, wordt de implementatie van de maatregelen versneld en opgeschaald en tevens toegepast binnen de aanbestedingsprocedures van het Rijk, waarbij de overheid fungeert als launching customer voor veelbelovende duurzame technieken. De middelen komen terecht op artikelonderdeel 11.03.

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisering programmering

Bij de reserveringen zijn verschillende kasschuiven doorgevoerd om aan te sluiten bij de actueelste raming van de programmering. In 2024 is circa € 53,1 miljoen weggeschoven. Dit komt met name door:

- Reservering Brainport Eindhoven: de reservering van circa € 76 miljoen, waarvan € 3,5 miljoen in 2024, schuift naar de jaren 2032-2034 toe. Volgens ProRail is het aannemelijker dat de reservering in deze jaren wordt aangewend.
- Reservering Lelylijn: in 2024 schuift € 4,6 miljoen weg naar 2025 en 2026, omdat de prognose is dat de reservering van Lelylijn niet in 2024 wordt aangewend.
- Reservering gebiedsprogramma Stedelijk OV Den Haag / Rotterdam: in 2024 is € 5,9 miljoen en in 2025 € 7 miljoen weggeschoven naar 2027 en later, omdat de middelen in deze jaren niet nodig worden geacht.
- Reservering Schoon Emissieloos Bouwen voor de Rijksdiensten (RWS/ ProRail): in 2024 schuift er circa € 29 miljoen naar 2025 en verder. Deze middelen zijn volgens de actuele raming niet nodig in 2024.
- Reservering BO MIRT Goederenvervoer: in 2024 en 2025 schuift € 12,1 miljoen weg naar 2026 en later, om de programmering weer in het juiste ritme te zetten.
- Reservering Robuuste Hoofdvaarwegen: er vindt een schuif vanuit 2028 (€ - 58,6 miljoen) naar 2024 (€ 1,2 miljoen), 2025 (€ 1 miljoen) en 2030 (€ 56,4 miljoen) plaats. De middelen zijn volgens de laatste raming voor een deel nodig in 2024 en 2025.
- Diverse kleine kasschuiven bij de overige reserveringen.

Brainportregio Eindhoven / NGF

Het kabinet heeft in het voorjaar middelen ter beschikking gesteld aan OCW, EZK, BZK, lenW en de regio Eindhoven om het vestigingsklimaat te verbeteren. Het kabinet heeft in navolging op de Ruimtelijke Schaal-sprong van Brainport waartoe in 2022 eerste investeringsbeslissingen zijn genomen, een verdere intensivering met de regio afgesproken. Nieuw is de start van een brede MIRT-verkenning naar de Randweg A2/N2, inclusief de tangent van de Brainportlijn (hoogwaardig ov) en het verbeteren van de noordwestelijke ontsluiting van de Brainportregio, waar onder andere de Brainport Industries Campus ligt. Ook wordt in de regio op korte termijn een gebiedsgericht pakket mobiliteitsmaatregelen uitgerold, met onder andere multimodale hubs en nieuwe fietsverbindingen. Voor de Multimodale Knoop en het Hoogwaardig OV van Eindhoven Centraal naar Veldhoven (HOV4), die reeds onderdeel waren van de afspraken uit 2022, is een

intensivering afgesproken. Om dit alles te bewerkstelligen, reserveert het Rijk per Voorjaarsnota 2024 aanvullend € 718 miljoen. Van de € 718 miljoen komt € 671 miljoen uit NGF. De resterende € 48 miljoen wordt gedekt uit het MF.

Coalitieakkoordmiddelen: Wind in de Zeilen

De middelen voor het programma Wind in de Zeilen die zijn overgekomen vanuit de Aanvullende Post van FIN worden toegevoegd aan de reservering Pakket Zeeland ten behoeve van de exploitatie van de afgesproken treindiensten. Het gaat om een structureel bedrag van € 2,5 miljoen per jaar.

Overboeking ministeries

Dit betreffen opdrachten aan het BTW-compensatiefonds van € 1,6 miljoen. Deze hebben betrekking op de gemaakte studiekosten gedurende de MIRT-planuitwerkingsfase en -verkenningfase binnen het project CID Binckhorst Den Haag.

Overboekingen over artikelen

Vanuit dit artikelonderdeel zijn in 2024 middelen (€ 105 miljoen) overgeboekt in het kader van diverse projecten en programma's:

- Reservering Slim, Veilig, Doelmatig en Duurzaam gebruik van Mobiliteitsinfrastructuur: zoals afgesproken in de BO MIRT 2022 worden middelen beschikbaar gesteld voor deze stimuleringsregeling. In 2024 wordt € 75,5 miljoen overgeboekt en in 2025 wordt € 22,2 miljoen overgeboekt naar artikel 12.
- Vanuit de modaliteitspecifieke reservering Vaarwegen is € 3,6 miljoen in 2024 beschikbaar gesteld aan de reservering die is gemaakt voor de door de minister toegezegde IenW-bijdrage aan de Rijksbijdrage Maritieme Maakindustrie.
- Reservering Voortzetting Gebiedsprogramma's: dit betreft een overboeking in 2024 (€ 6 miljoen) van de Reservering Voortzetting Gebiedsprogramma naar het Studie- en Innovatiebudget. Middelen zijn benodigd voor de studies en onderzoeken van verschillende gebiedsprogramma's.
- Reservering Rotterdam HOV: dit betreffen overboekingen uit de reservering Rotterdam HOV naar aanleiding van het voorgenomen Voorkeursbesluit in het BO MIRT 2022. De middelen gaan vanuit de verkenningfase over naar de planuitwerkingsfase. In 2024 is dit € 5 miljoen.
- Reservering BO MIRT Goederenvervoer (€ 9,2 miljoen): dit betreffen diverse overboekingen in 2024 uit deze reservering, zoals de overboeking naar last mile spoor (€ 4,4 miljoen), overboeking naar reservering Maritieme Maakindustrie (€ 1,4 miljoen), overboekingen ten behoeve van projecten in de Goederenvervoercorridors Oost/Zuidoost (€ 3,1 miljoen) en overige kleine overboekingen.
- Reservering Schoon Emissieloos Bouwen (SEB): dit betreft een overboeking van € 5,6 miljoen vanuit de reservering SEB naar het artikel 13 Spoorwegen.

Overboekingen naar Hoofdstuk XII

Voor diverse projecten en programma's zijn er middelen overgeboekt naar de beleidsbegroting Hoofdstuk XII. In 2024 is er € 18 miljoen overgeboekt naar Hoofdstuk XII. De grootste overboekingen zijn:

- Reservering Stedelijk OV Den Haag/Rotterdam (€ 7,5 miljoen): dit betreft een bijdrage uit de Brede Doel Uitkering met betrekking tot de gemaakte studiekosten gedurende de MIRT-planuitwerkingsfase en verkenningfase van het project CID Binckhorst Den Haag.

- Reservering Slim, Veilig, Doelmatig en Duurzaam gebruik van Mobiliteitsinfrastructuur (€ 4,3 miljoen): dit betreft een overboeking ten behoeve van het programma Verbinden in Verscheidenheid (VSD) voor de Metropoolregio Rotterdam en Den Haag (MRDH) en voor de Vervoerregio Amsterdam (VRA).
- Reservering BenO Caribisch Nederland (CN): Er is in totaal € 3,5 miljoen overgemaakt naar CN. Er gaat € 2,5 miljoen naar artikel 14 op HXII voor een bijdrage aan St. Eustatius ten behoeve van de aanleg van een aantal infrastructuurprojecten. Daarnaast gaat er € 1 miljoen naar artikel 17 op HXII ten behoeve van een bijdrage aan de Luchtvaart subsidie Bonaire.

Saldo 2023

Op diverse reserveringen zijn in 2023 de middelen niet tot besteding gekomen. De totaalsom van deze middelen is € 97,5 miljoen. De middelen zijn in 2024 toegevoegd aan artikelonderdeel 11.03 Reserveringen om de meerjarige omvang van de budgetten in stand te houden. De meeste overschotten zijn ontstaan op:

- Modaliteit specifieke reserveringen (€ 34,5 miljoen): Hoofdwegennet (€ 5,2 miljoen), Spoorwegen (€ 15 miljoen) en Hoofdvaarwegennet (€ 14,4 miljoen).
- Reservering Programma Schoon Emissieloos Bouwen Rijksdiensten (€ 14,8 miljoen).
- Reservering Woningbouwmiddelen ten behoeve van de risicobeheersing (€ 7,9 miljoen).
- Reservering Schone Lucht Akkoord (€ 6,4 miljoen).
- Reservering Voortzetting Gebiedsprogramma's (€ 6 miljoen).
- Reservering BenO Caribisch Nederland (€ 5,5 miljoen).
- Reservering pakket Zeeland (€ 4 miljoen).
- Reservering Lelylijn (€ 2,8 miljoen).
- Reservering Strategisch Plan Verkeersveiligheid (€ 2,6 miljoen).

11.04 Generieke Investeringsruimte

Dit artikelonderdeel is verlaagd met € 112,2 miljoen in 2024. Dit komt met name door de actualisering van de programmering en daarmee de verwerking van schuiven op dit artikelonderdeel om diverse risicoreserveringen in het juiste ritme te zetten (€ 8 miljoen), de bijdrage derden (€ 1,8 miljoen), overboekingen naar andere artikelen (€ - 138,9 miljoen), overboekingen naar de beleidsbegroting XII (€ -13 miljoen) en verwerking van het saldo 2023 (€ 29.9 miljoen).

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisering programmering

Er is in 2024 € 8 miljoen naar voren geschoven om het ritme van de risicoreserveringen aan te sluiten bij de behoefte.

Bijdragen derden

Het verkeersbegeleidingstarief (VBS-tarief) wordt door de Douane geïnd en daarna als ontvangst verantwoord bij lenW (RWS). Voor het VBS-tarief is er een bijdrage van € 1,8 miljoen ontvangen in 2024.

Overboekingen over artikelen

Vanuit dit artikelonderdeel hebben er verschillende overboekingen in 2024 plaatsgevonden van in totaal € 138,9 miljoen.

De grootste overboekingen waren voor PHS (€ 86,2 miljoen) en Maaslijn (€ 56 miljoen). Deze projecten hebben last gehad van de excessieve prijsstijgingen in 2023 en eerdere jaren. In de Najaarsnota 2023 was gemeld dat de meerjarige budgettaire verwerking plaatsvindt bij Voorjaarsnota 2024. Deze overboekingen vinden nu plaats.

Daarnaast zijn er middelen vrijgevallen uit het programma Sporen-driehoek Noord-Nederland in het kader van de Bodemsanering Groningen Spoorzone (€ 5 miljoen). Deze middelen vloeien terug naar de generieke investeringsruimte.

Overboekingen naar Hoofdstuk XII

Vanaf 2025 vinden er overboekingen plaats naar Hoofdstuk XII ten behoeve van de dekking van de aanvraag voor de subsidiebeschikking NS. Deze worden overgeboekt vanuit de risicoreserveringen. Er wordt tot en met 2033 structureel € 13 miljoen overgeboekt.

Saldo 2023

Artikelonderdeel 11.04 is in 2024 verhoogd met € 29,9 miljoen door de toevoeging van het saldo 2023. Dit komt met name door de toevoeging van het saldo mee- en tegenvallers RWS die doorschuiven naar 2024.

3.2 Artikel 12 Hoofdwegennet

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 12 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)											
12	Hoofdwegennet	Ontwerpbegroting 2024 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Vast-gestelde begroting 2024 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
Verplichtingen		3.243.900	- 94.000	3.149.900	1.328.629	4.478.529	696.640	1.047.553	- 99.600	- 30.750	21.906
Uitgaven		3.800.162	- 94.000	3.706.162	- 31.148	3.675.014	- 158.535	102.279	16.846	30.213	228.385
waarvan juridisch verplicht											
12.01	Exploitatie	4.401	0	4.401	1.435	5.836	910	0	0	0	0
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	4.401	0	4.401	1.435	5.836	910	0	0	0	0
12.02	Onderhoud en vernieuwing	1.213.841	- 94.000	1.119.841	74.871	1.194.712	37.049	142.522	- 118.888	- 68.176	- 48.073
12.02.01	Onderhoud	904.696	- 94.000	810.696	95.086	905.782	596	158	- 3.041	- 2.296	- 2.341
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	904.696	- 94.000	810.696	95.086	905.782	596	158	- 3.041	- 2.296	- 2.341
12.02.04	Vernieuwing	309.145	0	309.145	- 20.215	288.930	36.453	142.364	- 115.847	- 65.880	- 45.732
12.03	Ontwikkeling	767.944	0	767.944	- 104.880	663.064	- 178.032	- 69.523	285.479	82.691	295.863
12.03.01	Aanleg	425.481	0	425.481	- 50.786	374.695	33.054	- 442.726	219.567	151.950	222.523
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	2.878	0	2.878	0	2.878	0	0	0	0	0
12.03.02	Planning en studies	210.343	0	210.343	- 79.338	131.005	- 270.662	390.118	121.540	- 4.879	- 21.500
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	19.013	0	19.013	1.844	20.857	- 3.000	- 3.000	- 3.000	- 3.000	0
12.03.03	Optimalisering gebruik	132.120	0	132.120	25.244	157.364	59.576	- 16.915	- 55.628	- 64.380	94.840
12.04	Geïntegreerde contractvormen/ PPS	1.086.142	0	1.086.142	- 5.681	1.080.461	- 22.046	26.833	- 152.992	12.451	- 22.652
12.06	Netwerkgebonden kosten HWN	727.834	0	727.834	3.107	730.941	3.584	2.447	3.247	3.247	3.247
12.06.01	Apparaatskosten RWS	619.325	0	619.325	3.177	622.502	3.584	2.447	3.247	3.247	3.247
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	619.325	0	619.325	3.177	622.502	3.584	2.447	3.247	3.247	3.247
12.06.02	Overige netwerkgebonden kosten	108.509	0	108.509	- 70	108.439	0	0	0	0	0
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	108.509	0	108.509	- 70	108.439	0	0	0	0	0
Ontvangsten		52.885	0	52.885	43.743	96.628	4.685	- 3.266	- 750	769	- 3.391
12.09	Ontvangsten	52.885	0	52.885	43.743	96.628	4.685	- 3.266	- 750	769	- 3.391
12.09.01	Ontvangsten	11.336	0	11.336	43.743	55.079	4.685	- 3.266	- 750	769	- 3.391
12.09.02	Tolopgave	41.549	0	41.549	0	41.549	0	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingenophoging van € 1,3 miljard in 2024 wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- De technische verwerking van het saldo over 2023 (€ 1,6 miljard). Dit betekent dat verplichtingenbudget via het saldo van 2023 naar 2024 is geschoven. Dit komt met name door in 2023 opgetreden vertragingen op artikelonderdeel 12.02.04 Vernieuwing en 12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS. De saldomutaties zijn nader toegelicht onder de uitgaven.
- Een verplichtingschuif van € 94 miljoen voor het amendement N35 Wijthmen-Nijverdal.
- Een verplichtingschuif van € 25 miljoen voor de aanvullende tranche voor uitbreiding van de specifieke uitkeringen Schoon Emissieloos Bouwen en voor de ontwikkeling en invoering van een instrumentarium voor goede controle op de naleving van Schoon Emissieloos Bouwen.
- Daarnaast zijn diverse verplichtingschuiven doorgevoerd waarbij verplichtingen op de onderhoud- en vernieuwingbudgetten en planning- en studiebudgetten vertragen en verplichtingen op onder andere realisatiebudgetten juist versnellen. In 2024 wordt het verplichtingen kader met € 335,5 miljoen verlaagd als gevolg van verplichtingschuiven. De aard van de verplichtingschuiven hangen vaak samen met de actualisatie van de programma's. Deze zijn nader toegelicht onder de uitgaven.

Uitgaven

12.01 Exploitatie

Het budget op dit artikelonderdeel is in 2024 per saldo met € 1,4 miljoen verhoogd. Doordat de individuele mutaties kleiner zijn dan de voorgeschreven norm zijn deze niet nader toegelicht.

12.02 Onderhoud en vernieuwing

Het budget op dit artikelonderdeel is in 2024 met € 74,9 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo over 2023 (€ - 21,5 miljoen) en actualisering van de programmering (€ 95,3 miljoen). Daarnaast hebben overboekingen plaatsgevonden van en naar dit artikelonderdeel (per saldo € 1,1 miljoen).

Saldo 2023

In 2024 is het negatieve saldo uit 2023 (€ - 21,5 miljoen) technisch verwerkt. Dit betekent dat in 2023 € 21,5 miljoen meer is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een correctie in groot en variabel onderhoud (GVO) van € - 45 miljoen. In de Ontwerpbegroting 2024 en de Prinsjesdag suppletoire begroting 2023 is het budgettair kader op onderhoud en vernieuwing aangesloten op het maakbare niveau van de programmering. Dit heeft tot een schuif naar achteren geleid. De actueelste inzichten tonen aan dat er € 45 miljoen te veel naar achter geschoven is. Dit wordt met het saldo vanuit 2024 naar 2023 geschoven, zodat het budgettair kader weer aansluit bij de maakbare programmering. Daarnaast hebben er nog diverse mutaties plaatsgevonden van per saldo € 23,5 miljoen.

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisering programmering

Bij de eerste suppletoire begroting zijn de programma's voor onderhoud en vernieuwing geactualiseerd. Uit de jaren 2027-2034 is € 281,3 miljoen naar de jaren 2024 tot en met 2026 geschoven. In 2024 is dit € 95,3 miljoen. Het gaat hierbij voornamelijk om de volgende programma's:

- Actualisering van de programmering groot en variabel onderhoud (GVO) (€ 1,3 miljoen in 2024): dit betreft een kasschuif om de kasreeksen in lijn te brengen met huidige programmering.
- Voor het amendement 27 op de ontwerpbegroting 2024 van lid Heutink voor de N35 Wijthmen-Nijverdal is de overboeking van € 94 miljoen naar artikel 11.01 in het kasritme gezet dat past bij het project N35 Wijthmen-Nijverdal. De raming voor de N35 staat in latere jaren, dus is de uitname uit beheer en onderhoud ook in dat ritme geplaatst.

Overboekingen artikel 12

In totaal is in 2024 per saldo € 1,1 miljoen toegevoegd aan artikel 12.02. Meerjarig is er juist in de periode 2024-2037 € 141,6 miljoen overgeboekt naar andere artikelonderdelen. De verhoging in 2024 wordt voornamelijk veroorzaakt door diverse kleine mutaties.

12.03 Ontwikkeling

Het budget op dit artikelonderdeel is in 2024 met € 104,9 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo over 2023 (€ 28,8 miljoen), de actualisering van de programmering (€ 125,9 miljoen) en kaderaanpassing (€ - 344,9 miljoen). Daarnaast hebben overboekingen plaatsgevonden van en naar dit artikelonderdeel (per saldo € 9,5 miljoen) en overboekingen vanuit artikel 11 (per saldo € 75,7 miljoen).

Saldo 2023

In 2024 is het voordelig saldo uit 2023 (€ 28,8 miljoen) technisch verwerkt. Dit betekent dat in 2023 € 28,8 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door Geluidsaneringsprogramma – weg (€ 42,8 miljoen), doordat enkele maatregelen worden meegenomen in de onderhoudscontracten met een ander uitvoeringsritme en meer contractvoorbereidingstijd bij maatregelen. Daarnaast heeft de publicatie van de stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023-2027 (€ 20,7 miljoen) later plaatsgevonden dan voorzien. Ook hebben er versnellingen plaatsgevonden bij bijvoorbeeld het project A4/A44 RijnlandRoute, waardoor er € 34,8 miljoen van 2024 naar 2023 is geschoven.

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisering programmering

De actualisatie van het ontwikkelingsprogramma zorgt voor een verhoging van het kasbudget in 2024 met € 125,9 miljoen. Dit wordt mede veroorzaakt door budgetneutrale schuiven op diverse onderdelen met als tegenboeking de overprogrammering op de artikelonderdelen 12.03.01 en 12.03.02. Het gaat hierbij om de volgende schuiven die inhoudelijk worden toegelicht bij het desbetreffende artikelonderdeel:

- Meerdere kasschuiven op artikel 11.03 Reserveringen (€ - 53,1 miljoen in 2024).

- Een kasschuif op artikel 11.04 Generieke investeringsruimte (€ 8 miljoen in 2024).
- Een kasschuif op artikel 12.02 Onderhoud en vernieuwing (€ 95,3 miljoen in 2024).
- Een kasschuif op artikel 12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS (€ - 25,5 miljoen in 2024).
- Een kasschuif op artikel 17.08 Zuidasdok (€ - 62,8 miljoen in 2024).
- Een kasschuif op artikel 17.09 Ontvangsten (€ - 14,9 miljoen in 2024).

Aanlegprogramma 12.03.01

Binnen het aanlegprogramma (12.03.01) zijn in 2024 diverse actualisaties (€ - 147,4 miljoen) doorgevoerd met een direct budgettair effect van € 149,3 miljoen. Hierdoor neemt de overprogrammering toe met € 296,7 miljoen. Het gaat hierbij voornamelijk om de volgende projecten:

- A1/A28 Knooppunt Hoevelaken: het project is gepauzeerd in het kader van de herprioritering MF/MIRT. Het realisatiebudget is naar latere jaren geschoven (€ 119,6 miljoen naar 2033).
- Programma Schiphol-Amsterdam-Almere: het kasritme van dit project is geactualiseerd, daardoor schuift € 34 miljoen uit de jaren 2024-2026 door naar latere jaren.
- Geluidsaneringprogramma – weg: het kasritme van dit programma is geactualiseerd (hierbij schuift € 70,3 miljoen in 2024 door naar latere jaren) naar aanleiding van de actuele Meerjarenplanning Verhardingen en onderhoudscontracten. Tevens is de realisatie van een aantal saneringsplannen verschoven van 2024 en 2025 naar 2027 en 2028, omdat de aanbesteding meer voorbereidingstijd nodig heeft.
- A7 Zuidelijke Ringweg Groningen: dit betreft een actualisatie van het kasritme vanwege een afrekening met de aannemer die in latere jaren valt dan was voorzien (€ - 16,8 miljoen).
- A12/A27 Ring Utrecht: opstellen van de planning is afhankelijk van de gerechtelijke procedure en van het alternatief dat wordt opgesteld door en onder verantwoordelijkheid van de regio. Het kasritme is geactualiseerd (€ 12,6 miljoen in 2024 en € 2,4 miljoen uit 2025 en € 13,1 miljoen uit 2027 naar 2026).
- A10 Knooppunt Nieuwe Meer en Amstel: bij dit project wordt € 18,9 miljoen naar voren gehaald in 2024. De kasschuif is het gevolg van de aanbestedingen, waarbij de opdrachtnemer een ander betaalritme heeft afgesproken dan in de begroting is opgenomen.
- A1 Apeldoorn-Azelo: doordat werkzaamheden sneller worden uitgevoerd dan gepland schuift schuift € 4 miljoen naar 2024 en € 1,7 miljoen naar 2026.

Daarnaast zijn diverse actualisaties doorgevoerd zonder direct budgettair effect. In totaal wordt € 245,9 miljoen van 2032-2037 naar 2024-2031 geschoven. Het gaat hierbij voornamelijk om de volgende projecten:

- A12/A15 Ressen-Oudbroeken (ViA15): de Raad van State heeft op 6 maart 2024 een derde tussenuitspraak gedaan over het Tracébesluit. Het opstellen van de planning is afhankelijk van het vervolg van de gerechtelijke procedure. Hierdoor schuift budget (€ 400 miljoen in 2025) door naar 2026.
- A10 Knooppunt Nieuwe Meer en Amstel (cumulatief € 313,2 miljoen van 2032-2035 naar 2024-2031).
- Geluidsaneringprogramma – weg (cumulatief € 46,5 miljoen van 2024-2029 naar 2030-2037).

Planning en studies 12.03.02

Binnen de programma's planning en studies (12.03.02) zijn in 2024 diverse actualisaties (€ 29,7 miljoen) doorgevoerd met een direct budgettair effect van € 99,1 miljoen. Hierdoor neemt de overprogrammering toe met € 69,4 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het in het juiste ritme plaatsen van de voorbereidingen voor vrachtwagenheffing. Hierbij is € 104,4 miljoen uit de jaren 2032-2033 naar 2024-2030 geschoven (€ 18,9 miljoen in 2024).

Daarnaast zijn diverse actualisaties doorgevoerd zonder direct budgettair effect. In totaal wordt € 24,7 miljoen van 2031-2037 naar 2024-2030 geschoven. Het gaat hierbij voornamelijk om de volgende projecten:

- Kosten voorbereidingen tol (cumulatief € 1,7 miljoen van 2031-2033 naar 2024-2030): de invoering van tijdelijke tolheffing wordt voorbereid. Momenteel wordt door lenW en de uitvoerders RDW, CJIB, RWS en ILT gezamenlijk gewerkt aan de realisatiefase.
- Kosten voorbereidingen vrachtwagenheffing (cumulatief € 104,4 miljoen van 2032-2033 naar 2024-2031): de invoering van vrachtwagenheffing wordt voorbereid. Hierdoor wordt budget naar voren geschoven.
- Digitaal Stelsel Mobiliteitsdata (cumulatief € 53,8 miljoen van 2031-2037 naar 2025-2030): betreft een budgetschuif als gevolg van aanvullende Europese wet- en regelgeving die per 2025 ingaat welke vereist dat mobiliteitsdata structureel beschikbaar worden gesteld voor overheden, marktpartijen en burgers.
- Maatregelen fietsveiligheid (€ 25 miljoen van 2026 naar 2025): voor vernieuwende maatregelen die de fietsveiligheid verbeteren wordt een regeling uitgewerkt.
- A28 Amersfoort-Hoogeveen (€ 13,7 miljoen van 2025 naar 2027 en 2028): als gevolg van capaciteitstekort bij RWS is er vertraging opgetreden in de uitwerking van maatregelen. Hierdoor wordt naar verwachting in het vierde kwartaal van 2026 gestart met de realisatie.

Optimalisering gebruik 12.03.03

Binnen de projecten optimalisering gebruik (12.03.03) zijn in 2024 diverse actualisaties doorgevoerd met een direct budgettair effect van € - 122,5 miljoen. Het gaat hierbij voornamelijk om de volgende regelingen:

- Regeling Schoon en Emissieloos bouwen: het kasritme van dit project is geactualiseerd, daardoor schuift € 45 miljoen uit de jaren 2028-2030 naar de jaren 2024-2027. Dit komt doordat er veel meer animo is op de specifieke regeling Schoon Emissieloos Bouwen en het bijbehorende convenant door gemeenten dan verwacht. Hierdoor kan de regeling sneller uitgevoerd worden en is er daarom meer budget nodig in de eerdere jaren.
- Stimuleringsregeling Slim, Veilig, Doelmatig en Duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur: dit is een actualisatie van de stimuleringsregeling die in het najaar van 2023 is gepubliceerd. Hierdoor is een bedrag van € 51 miljoen vanuit 2024 doorgeschoven naar latere jaren.
- Mobiliteitsmaatregelen Ringen: dit betreft een actualisatie van € 96,4 miljoen van 2024 naar 2025-2028.

Kaderaanpassing MF

Dit betreft een kaderaanpassing om de uitgavenkaders op het gehele MF in een beheersbaar ritme te zetten. Voor dit artikelonderdeel gaat het om een kaderaanpassing van € - 344,9 miljoen in 2024 en € - 227,1 miljoen in 2025. Dit is met name het gevolg van de actualisering van de project- en programmaringen. De middelen worden verschoven naar latere jaren. Daarmee is deze kaderaanpassing meerjarig budgettair neutraal.

Overboekingen artikel 12

Vanuit artikel 12.03 zijn budgetten overgeboekt naar andere artikelonderdelen binnen artikel 12 (€ 9,5 miljoen). Meerjarig is er juist in de periode 2024-2037 € 88 miljoen ontvangen van andere artikelonderdelen. Er wordt in 2024 in totaal € 12,8 miljoen overgeboekt vanuit het planning- en studiebudget voor onder andere het Nationaal Toegangspunt Mobiliteitsdata Programmaplan. Ook wordt er per saldo € 3,4 miljoen naar de HXII-begroting overgeboekt. Daarnaast wordt er € 25 miljoen in 2024 naar het artikelonderdeel geboekt voor een aanvullende tranche voor uitbreiding van de specifieke uitkeringen Schoon Emissieloos Bouwen en voor de ontwikkeling en invoering van een instrumentarium voor goede controle op de naleving van Schoon Emissieloos Bouwen. Er zijn ook nog diverse kleinere mutaties van € 0,7 miljoen. Doordat de individuele mutaties kleiner zijn dan de voorgeschreven norm zijn deze niet nader toegelicht.

Overboeking vanuit artikel 11

Dit betreft de overboeking van artikel 11.03 voor de financiering van de stimuleringsregeling Slim, Veilig, Doelmatig en Duurzaam gebruik van mobiliteit infrastructuur 2023-2027 (€ 75,7 miljoen).

12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS

De verlaging van dit artikelonderdeel in 2024 met per saldo € 5,7 miljoen wordt veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo over 2023 (€ 11,7 miljoen), overboekingen binnen artikel 12 (€ 8,2 miljoen) en actualisering van de programmering (€ - 25,5 miljoen in 2024).

Saldo 2023

In 2024 is het positief saldo uit 2023 (€ 11,7 miljoen) technisch verwerkt. Dit betekent dat in 2023 € 11,7 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Het gaat hierbij voornamelijk om de volgende projecten:

- A24 Blankenburgverbinding (€ 12,1 miljoen): de betalingen van de werkzaamheden die uitgevoerd dienen te worden na het afzinken van het laatste tunneldeel werden later gedaan.
- A15 Maasvlakte-Vaanplein (€ 8,7 miljoen): er is minder uitgegeven in 2023 door een geschil met opdrachtnemer over werkzaamheden en kosten stiller asfalt.
- A12 Lunetten-Veenendaal (€ 4,6 miljoen): dit komt onder andere doordat een deel van de kwartaalbetaling Q3 2023 is betwist en dit leidde in 2023 niet tot betaling.
- Kleinere mutaties bij diverse projecten (€ 16 miljoen).
- A16 Rotterdam (€ - 29,8 miljoen): er was sprake van hogere uitgaven in 2023 doordat binnen het project met de opdrachtnemer over drie wijzigingen overeenstemming is bereikt.

Overboekingen binnen artikel 12

In totaal is in 2024 € 8,2 miljoen overgeboekt vanuit artikelonderdeel 12.03 naar dit artikelonderdeel. Hiervan heeft € 8,1 miljoen betrekking op het project A12/A15 Ressen-Oudebroeken (ViA15).

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisering programmering

De actualisatie van het aanlegprogramma zorgt voor een verlaging van het kasbudget met € 25,5 miljoen in 2024 en met € 22 miljoen in 2025. Dit bedrag (€ 47,5 miljoen) wordt naar latere jaren geschoven. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende projecten:

- A15 Maasvlakte-Vaanplein (in 2024 en 2025 schuift € 16,5 miljoen naar latere jaren): in de Miljoenennota 2024 is budget toegevoegd voor instandhouding, echter niet in het ritme van de onderhoudsplanning. Met deze actualisatie wordt dit hersteld.
- A24 Blankenburgverbinding (in 2024 en 2025 schuift € 51,4 miljoen naar latere jaren waarbij het kasbudget in 2026 met € 63,6 miljoen wordt opgehoogd): in verband met de toegekende budgetten voor de excessieve prijsstijgingen wordt een actualisatie gedaan om het betaalritme in de juiste jaren te plaatsen.
- A16 Rotterdam (in 2024 en 2025 schuift € 29,8 miljoen naar latere jaren): dit betreft een actualisatie doordat door het later gereed zijn van het project ook de exploitatiefase later start;
- A9 Badhoevedorp-Holendrecht (van de periode 2026-2036 schuift per saldo € 116,7 miljoen naar 2024 en 2025): dit betreft een aanpassing van de beschikbaarheidsdatum.
- A27 Houten-Hooipolder (in de jaren 2024-2029 schuift € 227,4 miljoen naar de jaren 2030-2037): deze actualisatie van de raming is het gevolg van een herziene financiële planning.

12.06 Netwerkgebonden kosten HWN

Het budget op dit artikelonderdeel is in 2024 per saldo met € 3,1 miljoen verhoogd. Doordat de individuele mutaties kleiner zijn dan de voorgeschreven norm zijn deze niet nader toegelicht.

12.09 Ontvangsten

De hogere ontvangst van € 43,7 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door een actualisatie van de ontvangsten (€ 3,0 miljoen) en de technische verwerking van het saldo over 2023 (€ 40,7 miljoen). Dit betekent dat in 2023 € 40,7 miljoen minder is ontvangen dan oorspronkelijk begroot. Dit komt voornamelijk door de volgende projecten:

- A1/A6/A9 Schiphol-Amsterdam-Almere (€ 25,3 miljoen).
- A24 Blankenburgverbinding (€ 13,1 miljoen).
- Diverse projecten (€ 2,3 miljoen).

3.3 Artikel 13 Spoorwegen

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 13 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)											
13	Spoorwegen	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW en amende- menten (2)	Vast- gestelde begroting 2024 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028	Mutatie 2029
	Verplichtingen	2.513.063	46.600	2.559.663	81.313	2.640.976	- 8.809.207	456.558	835.388	263.741	564.414
	Uitgaven	2.864.569	46.600	2.911.169	220.866	3.132.035	- 8.904.776	466.478	403.306	484.772	452.754
	waarvan juridisch verplicht										
	13.02 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing	2.143.402	0	2.143.402	207.787	2.351.189	- 20.000	315.374	315.366	315.371	402.560
	13.03 Ontwikkeling	504.019	46.600	550.619	- 3.959	546.660	- 71.642	136.650	82.665	177.835	50.194
	<i>13.03.01 Aanleg personenvervoer</i>	<i>342.277</i>	<i>6.600</i>	<i>348.877</i>	<i>- 86.677</i>	<i>262.200</i>	<i>- 88.607</i>	<i>- 13.908</i>	<i>- 14.202</i>	<i>21.029</i>	<i>- 20.502</i>
	<i>13.03.02 Aanleg goederenvervoer</i>	<i>78.198</i>	<i>0</i>	<i>78.198</i>	<i>- 41.694</i>	<i>36.504</i>	<i>- 8.914</i>	<i>- 24.084</i>	<i>23.645</i>	<i>3.757</i>	<i>19.858</i>
	<i>13.03.03 Optimalisering gebruik</i>	<i>2.666</i>	<i>0</i>	<i>2.666</i>	<i>1.669</i>	<i>4.335</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	<i>13.03.04 Planning en studies personenvervoer</i>	<i>68.085</i>	<i>40.000</i>	<i>108.085</i>	<i>118.494</i>	<i>226.579</i>	<i>26.220</i>	<i>174.367</i>	<i>73.222</i>	<i>153.049</i>	<i>50.838</i>
	<i>13.03.05 Planning en studies goederenvervoer</i>	<i>12.793</i>	<i>0</i>	<i>12.793</i>	<i>4.249</i>	<i>17.042</i>	<i>- 341</i>	<i>275</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	13.04 Geïntegreerde contractvormen/ PPS	217.148	0	217.148	17.038	234.186	11.866	- 5.546	- 14.725	- 8.434	0
	13.07 Rente en aflossing	0	0	0	0	0	- 8.825.000	20.000	20.000	0	0
	Ontvangsten	228.802	0	228.802	9.320	238.122	- 55.000	- 54.500	- 52.500	- 49.500	- 47.500
	13.09 Ontvangsten	228.802	0	228.802	9.320	238.122	- 55.000	- 54.500	- 52.500	- 49.500	- 47.500

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingenophoging van € 81,3 miljoen in 2024 is voornamelijk het gevolg van:

- De technische verwerking van het saldo over 2023 (€ - 27,5 miljoen).
- De actualisering van de programmering (€ 22,1 miljoen).
- Een overboeking van budget van programma TEV-maatregelen spoor-capaciteit 2030 naar programma PHS ten behoeve van verschillende TEV-maatregelen die uitgevoerd worden binnen PHS (€ - 11,4 miljoen).
- Een overboeking uit de Risicoreservering Prijsstijgingen naar het programma budget aanleg Maaslijn om de kostenstijging binnen het project aanleg Maaslijn te compenseren (€ 56 miljoen).
- Een verplichtingenschuif voor de middelen Schoon Emissieloos Bouwen (€ 50,7 miljoen van de jaren 2025-2030 naar 2024).

Uitgaven

13.02 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing

Dit artikelonderdeel is in 2024 verhoogd met € 207,8 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door de verwerking van het saldo 2023 (€ 226 miljoen), een overboeking van programma Emplacement op Orde naar EOv

(€ 21,8 miljoen) en een correctie met betrekking tot de omvorming ProRail voor de jaren 2024 tot en met 2036 (€ - 40 miljoen in 2024 en cumulatief € - 240 miljoen over de jaren 2025-2036).

Saldo 2023

In 2024 is het voordelig saldo uit 2023 (€ 226 miljoen) technisch verwerkt. Dit betekent dat er in 2023 € 226 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Dit is onder andere veroorzaakt door een ontvangst van ProRail met betrekking tot de afrekening EOv 2022 die doorschuift naar 2024 (€ 145 miljoen) en een overschot dat wordt veroorzaakt door de lagere gebruiksvergoeding waardoor minder btw wordt uitbetaald aan ProRail (€ 81 miljoen). Het saldo wordt in 2024 aan dit artikelonderdeel toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

Overboeking binnen artikel

Dit betreft een overboeking van de restbudgetten van programma Emplacement op Orde naar Exploitatie, Onderhoud en Vernieuwing in verband met de afronding van het programma per 1 januari 2024.

Omvorming ProRail

Dit betreft een correctie in het kader van de omvorming ProRail voor de jaren 2024 tot en met 2036 (€ - 40 miljoen in 2024 en cumulatief € - 240 miljoen van 2025-2036). De in de begroting 2024 beoogde datum van het door de Kamer controversieel verklaarde dossier van omvorming van ProRail per 1 januari 2025 is niet langer haalbaar. Vanwege de impact op het macro-economische beeld worden deze middelen niet meer met een jaar doorgeschoven. De middelen worden daarom technisch uit de begroting gehaald, dat wil zeggen dat zowel het inkomstenkader (belastinginkomsten) als het uitgavenkader (Mobiliteitsfonds) wordt verlaagd voor de eenmalige belastingverrekening. Zodra er meer duidelijkheid is over de omvorming, worden de middelen op basis van actuele standen opnieuw geraamd met inachtneming van de geldende budgettaire afspraken rond dit dossier.

13.03 Ontwikkeling

De verlaging van dit artikelonderdeel in 2024 met € 4 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door de technische verwerking van het voordelige saldo over 2023 (€ 52,7 miljoen), actualisatie programmering ontwikkeling (€ 187,2 miljoen), kaderaanpassing 2024 (€ - 294,8 miljoen), overboekingen vanuit andere artikelen en artikelonderdelen (€ 41,1 miljoen) en een toevoeging van AP-middelen voor verduurzaming dieselspoorlijnen (€ 2 miljoen).

Saldo 2023

In 2024 is het voordelig saldo uit 2023 (€ 52,7 miljoen) technisch verwerkt. Dit betekent dat in 2023 € 52,7 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Dit komt doordat de planning van de werkzaamheden binnen de programma's en deelprojecten zijn geactualiseerd. De grootste saldomutaties van 2023 naar 2024 hebben plaatsgevonden bij de projecten in de realisatiefase:

- Spoorcapaciteit 2030 (€ 11,6 miljoen).
- Geluidssanering Spoorwegen (€ 11,3 miljoen).
- Kleine projecten personenvervoer (€ 11,1 miljoen).
- Beter Benutten Decentraal Spoor (fase 2) (€10,9 miljoen).
- Kleine projecten goederenvervoer (€ 10,5 miljoen).

Het saldo wordt in 2024 aan dit artikel toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisering programmering

De actualisering van de programmering op artikel 13 leidt tot een toename van € 187,2 miljoen in 2024 op artikelonderdeel 13.03. Dit wordt veroorzaakt door budgetneutrale schuiven op diverse onderdelen binnen artikel 13 (€ - 345,8 miljoen) en andere artikelen met als tegenboeking de overprogrammering op artikelonderdeel 13.03 (€ 533 miljoen). Hierbij gaat het met name om de volgende schuiven (€ - 345,8 miljoen):

- Amendement Grinwis c.s. (Kamerstukken II 2024, 43. 36 410. nr. 26, nr.28) (€ - 40 miljoen): dit betreft een kasschuif ten behoeve van een volledige en integrale aanpak gericht op de optimalisering van de bereikbaarheid en beschikbaarheid van het spoorknooppunt Zwolle-Meppel. De bedragen worden in de juiste jaren gezet naar aanleiding van actuele inzichten.
- Geluidsanering Spoorwegen (€ - 24,9 miljoen).
- Niet Actief Beveiligde Overwegen (NABO's) (€ - 19,2 miljoen).
- Behandelen en Opstellen (€ - 15,2 miljoen).
- Kleine projecten personenvervoer (€ - 13,5 miljoen).
- Den Haag emplacement (€ - 10,3 miljoen).

Verder zijn er binnen het aanlegprogramma en planning- en studieactualisaties in de programma's doorgevoerd die budgetneutraal zijn.

Aanlegprogramma personenvervoer 13.03.01

Het gaat voornamelijk om de volgende projecten binnen het aanlegprogramma personenvervoer (13.03.01), waarbij de uitgavenplanning is aangepast aan de recente planning van de werkzaamheden:

- Maaslijn (€ - 59,5 miljoen in 2024): de uitgavenplanning is aangepast aan de recente planning van de werkzaamheden.
- Spoorcapaciteit 2030 (€ - 49,1 miljoen in 2024): de uitgavenplanning is aangepast aan de recente planning van de werkzaamheden.

Aanleg goederenvervoer 13.03.02

Binnen Aanleg Goederenvervoer (13.03.02) gaat het voornamelijk om de volgende schuiven:

- Emplacement op orde (€ - 19,2 miljoen in 2024): de uitgavenplanning is aangepast aan de recente planning van de werkzaamheden.
- Kleine projecten goederenvervoer (€ - 13,4 miljoen in 2024): de uitgavenplanning is aangepast aan de recente planning van de werkzaamheden.

Planning en studies personenvervoer 13.03.04

Binnen Planning en Studie Personenvervoer (13.03.04) gaat het met name om de volgende schuiven:

- Studie en innovatie (€ - 13,4 miljoen in 2024): de uitgavenplanning is aangepast aan de recente planning van de werkzaamheden.

Kaderaanpassing MF

Dit betreft een kaderaanpassing om de uitgavenkaders op het gehele MF in een beheersbaar ritme te zetten. Voor dit artikelonderdeel gaat het om een kaderaanpassing van € - 294,8 miljoen in 2024 en € - 212,4 miljoen in

2025. Dit is met name het gevolg van de actualisering van de project- en programmaringen. De middelen worden verschoven naar latere jaren. Daarmee is deze kaderaanpassing meerjarig budgettair neutraal.

Overboekingen over artikelen

Vanwege diverse overboekingen naar andere artikelen en artikelonderdelen neemt het budget in 2024 met € 41,1 miljoen toe. De grootste overboekingen zijn daarbij:

- een overboeking vanuit de risicoreserveringen op 11.04 naar het programma budget aanleg Maaslijn (€ 56 miljoen). Om de excessieve prijsstijgingen binnen het project aanleg Maaslijn te compenseren vindt hier een verhoging van het projectbudget plaats.
- een overboeking van de restbudgetten van programma Emplacement op Orde naar EOv (€ - 21,8 miljoen). Het bedrag wordt overgeboekt in verband met de afronding van het programma per 1 januari 2024.

Toevoeging AP-middelen Klimaatfonds: Dieselspoorlijnen

Over de periode van 2024-2029 is er € 98 miljoen overgeboekt vanuit het Klimaatfonds. Voor het verduurzamen van twee regionale spoorlijnen in Overijssel en Gelderland is het nodig om de spoorse infrastructuur van bovenleidingen en onderstations te voorzien om zo elektrische treinen te kunnen laten rijden, welke de huidige (en toekomstige aanschaf van) diesel-treinen moeten vervangen. De maatregel draagt bij aan bestedingsdoel 'een broeikasgasneutrale energievoorziening in 2050' omdat door het elektrificeren van het spoor de dieseltreinen die in Oost-Nederland nog rijden op een natuurlijk moment opgevolgd kunnen worden door treinen met elektrische tractie, zonder CO₂-uitstoot. Elektrisch vervoer over het spoor levert ook voordelen op voor het intensiveren van het gebruik van het spoor. Deze maatregel draagt bij aan uitrol van (spoorse) energie-infrastructuur voor de energietransitie, waar naast personenvervoer ook goederenvervoer gebruik van kan maken (TENT).

13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS

In de jaren 2025-2028 neemt dit artikelonderdeel af met € 16,9 miljoen. Dit komt door de actualisering van de programmering. De middelen zijn naar achter geschoven als gevolg van de actuele programmering op de programmering PPS 2024-2031. De middelen stonden in hun geheel in het kasjaar 2025. Aangezien de middelen bestemd zijn voor de jaren 2026-2028 is een deel van de middelen middels een kasschuif naar achter geschoven.

13.07 Rente en aflossing

In de jaren 2025-2027 neemt dit artikelonderdeel af met € 8.785 miljoen. Dit betreft een correctie in het kader van de omvorming ProRail voor de jaren 2024-2036. De in de begroting 2024 beoogde datum van het door de Kamer controversieel verklaarde dossier van omvorming van ProRail per 1 januari 2025 is niet langer haalbaar. Het ministerie van Financiën heeft aangegeven deze middelen niet meer met een jaar door te willen schuiven vanwege de impact op het macro-economische beeld. De middelen worden daarom technisch uit de begroting worden gehaald, dat wil zeggen dat zowel het inkomstenkader (belastinginkomsten) als het uitgavenkader (Mobiliteitsfonds) wordt verlaagd voor de eenmalige belastingverrekening. Zodra er meer duidelijkheid is over de omvorming, worden de middelen op basis van actuele standen opnieuw geraamd met inachtneming van de geldende budgettaire afspraken rond dit dossier.

13.09 Ontvangsten

Het artikelonderdeel is in 2024 met € 9,3 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo over 2023 (€ 6,6 miljoen).

3.4 Artikel 14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 14 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)										
14	Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Vast- gestelde begroting 2024 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028
	Verplichtingen	1.132.811	0	1.132.811	345.877	1.478.688	61.025	50.323	62.323	122.891
	Uitgaven	1.142.688	0	1.142.688	- 86.688	1.056.000	- 10.270	97.988	77.401	135.262
	waarvan juridisch verplicht									
14.01	Regionale infrastructuur	48.227	0	48.227	- 42.721	5.506	- 10.270	105.988	85.401	135.262
14.01.02	Planning en studies prg reg/lok	11.172	0	11.172	- 5.674	5.498	44.419	50.323	62.323	122.890
14.01.03	Aanleg reg/lok	37.055	0	37.055	- 37.047	8	- 54.689	55.665	23.078	12.372
14.03	Bereikbaarheidsprogramma's	1.094.461	0	1.094.461	- 43.967	1.050.494	0	- 8.000	- 8.000	0
14.03.01	Concrete bereikbaarheidsprojecten	0	0	0	5	5	0	0	0	0
14.03.02	Regionaal Mobiliteitsprojecten	0	0	0	1	1	0	0	0	0
14.03.03	Ruimtelijke economisch programma	0	0	0	1	1	0	0	0	0
14.03.04	Woningbouw op korte termijn	731.657	0	731.657	- 43.974	687.683	0	0	0	0
14.03.05	Mobiliteitspakketten	362.804	0	362.804	0	362.804	0	- 8.000	- 8.000	0
Ontvangsten		0	0	0	42	42	0	0	0	0
14.09	Ontvangsten	0	0	0	42	42	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

De ophoging van het verplichtingenbudget in 2024 met € 345,9 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- De technische verwerking van het saldo 2023 (€ 461,9 miljoen).
- De actualisatie van de programmering (€ - 53,1 miljoen).
- Een overboeking naar het BTW-compensatiefonds betreffende de BTW afdracht van de woningbouwmiddelen kortetermijn (€ - 77,4 miljoen).
- Een overboeking naar aanleiding van het voorgenomen Voorkeursbesluit (VKB) in de BO MIRT waarbij de middelen uit de verkenningenfase overgaan naar de planuitwerking (€ 14,4 miljoen).

Uitgaven

14.01 Regionale Infrastructuur

Het artikelonderdeel wordt in 2024 met € 42,7 miljoen verlaagd. Dit is met name het gevolg van de actualisering programmering (€ - 58,2 miljoen), en de technische verwerking van het saldo over 2023 (€ 10,4 miljoen).

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisering programmering

De actualisering van de programmering bestaat uit een kasschuif op de realisatiebudgetten van het project HOV Net Zuid Holland Noord ten behoeve van de BOV kosten (€ - 37,7 miljoen in 2024). Over de periode van 2024-2027 wordt per saldo € 13,6 miljoen naar achteren geschoven naar de jaren 2028 en 2029. Daarnaast gaat het om een kasschuif op de PUV budgetten ten behoeve van de OV-verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer (€ - 20,5 miljoen in 2024). Over de periode van 2024-2028 wordt per saldo € 13,5 miljoen naar achteren geschoven naar de jaren 2029 en 2035.

Saldo 2023

Dit artikelonderdeel wordt in 2024 met € 10,4 miljoen verhoogd als gevolg van de technische verwerking van het saldo over 2023. Dit betekent dat in 2023 € 10,4 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Het saldo wordt in 2024 toegevoegd op het artikelonderdeel.

14.03 Bereikbaarheidsprogramma's

Het artikelonderdeel wordt in 2024 met € 43,9 miljoen verlaagd. Dit is met name het gevolg van de BTW afdracht van woningbouwmiddelen kortetermijn (€ - 77,4 miljoen) en de technische verwerking van het saldo over 2023 (€ 33,4 miljoen).

BTW Compensatiefonds: WoMo Kortetermijn

Het betreft de btw-afdracht van de woningbouwmiddelen kortetermijn (€ - 77,4 miljoen).

Saldo 2023

Dit artikelonderdeel wordt in 2024 met € 33,4 miljoen verhoogd als gevolg van de technische verwerking van het saldo over 2023. Dit betekent dat in 2023 € 33,4 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Het saldo wordt in 2024 toegevoegd op het artikelonderdeel.

3.5 Artikel 15 Hoofdvaarwegennet

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 15 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)										
15	Hoofdvaarwegennet	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW en amende- menten (2)	Vast- gestelde begroting 2024 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028
	Verplichtingen	1.628.151	0	1.628.151	46.723	1.674.874	48.190	- 441.269	66.112	107.018
	Uitgaven	1.376.956	0	1.376.956	1.761	1.378.717	- 134.626	- 28.845	7.845	122.996
	waarvan juridisch verplicht									
15.01	Exploitatie	9.947	0	9.947	0	9.947	0	0	0	0
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	9.947	0	9.947	0	9.947	0	0	0	0
15.02	Onderhoud en vernieuwing	653.852	0	653.852	12.245	666.097	29.434	52.669	- 14.207	- 20.288
15.02.01	Onderhoud	516.013	0	516.013	13.328	529.341	2.616	- 1.348	- 795	- 3.765
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	515.281	0	515.281	13.254	528.535	- 1.341	- 1.341	- 801	- 3.783
15.02.04	Vernieuwing	137.839	0	137.839	- 1.083	136.756	26.818	54.017	- 13.412	- 16.523
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	1	0	1	0	1	0	0	0	0
15.03	Ontwikkeling	208.348	0	208.348	- 2.631	205.717	- 166.744	- 77.120	10.611	144.471
15.03.01	Aanleg	101.686	0	101.686	47.826	149.512	- 26.602	- 135.117	27.210	40.975
15.03.02	Planning en studies	96.905	0	96.905	- 48.750	48.155	- 141.387	55.676	- 17.791	102.242
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	1.806	0	1.806	74	1.880	176	491	660	1.002
15.03.03	Optimalisering gebruik	9.757	0	9.757	- 1.707	8.050	1.245	2.321	1.192	1.254
15.04	Geïntegreerde contractvormen/PPS	96.432	0	96.432	- 8.273	88.159	2.684	- 4.394	11.441	- 1.187
15.06	Netwerkgebonden kosten HVWN	408.377	0	408.377	420	408.797	0	0	0	0
15.06.01	Apparaatskosten RWS	375.308	0	375.308	420	375.728	0	0	0	0
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	375.308	0	375.308	420	375.728	0	0	0	0
15.06.02	Overige netwerkgebonden kosten	33.069	0	33.069	0	33.069	0	0	0	0
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	33.069	0	33.069	0	33.069	0	0	0	0
	Ontvangsten	21.757	0	21.757	15.786	37.543	2.405	1.304	461	7.598
15.09	Ontvangsten	21.757	0	21.757	15.786	37.543	2.405	1.304	461	7.598

Toelichting Verplichtingen

De verhoging van het verplichtingenbudget in 2024 met € 46,7 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Technische verwerking van het saldo 2023 (€ 169,8 miljoen).
- Actualisering van de programmering (€ - 141,6 miljoen): door schuiven op onderhoud en vernieuwing (€ 115,6 miljoen, aanleg (€ - 129,7 miljoen) en PUV-schuiven (€ - 115,7 miljoen). Restant betreft andere kleine verschuivingen.
- Ontvangst Averijhaven (€ 27,6 miljoen): de specifieke uitkering (SPUK) die in het verleden aan de provincie Noord Holland is betaald zal in 2024 terug worden ontvangen. De saneringswerkzaamheden die door de provincie Noord-Holland zouden worden uitgevoerd, zullen door IenW worden uitgevoerd.

- Diverse overboekingen tussen MF en de beleidsbegroting HXII (€ - 11,6 miljoen): dit betreft middelen voor de verlenging van de Topsector Logistiek (- € 6,4 miljoen), de subsidiebijdrage aan de KNRM (€ - 3 miljoen) en BOA-budget en capaciteit RWS (€ 1,4 miljoen). Restant betreft andere kleine overboekingen.

Uitgaven

15.02 Onderhoud en Vernieuwing

Dit artikelonderdeel wordt in 2024 met € 12,2 miljoen verhoogd. De belangrijkste mutaties op dit artikelonderdeel zijn: de verwerking van het saldo 2023 (€ 11,3 miljoen), actualisatie van de programmering (€ - 5,6 miljoen) en overdracht zij-objecten HLD (€ 7,5 miljoen).

Saldo 2023

Dit artikelonderdeel wordt in 2024 met € 11,3 miljoen verhoogd als gevolg van de technische verwerking van het saldo over 2023. Dit betekent dat in 2023 € 11,3 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk was begroot. Het saldo wordt in 2024 aan dit artikelonderdeel toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisering programmering

Om de budgetten voor onderhoud en vernieuwing aan te laten sluiten op de huidige programmering is er € 5,6 miljoen vanuit 2024 en € 43,7 miljoen vanuit 2027-2029 en € 44,9 miljoen vanuit 2031 en 2032 naar de jaren 2025 (€ 30,5 miljoen), 2026 (€ 53,7 miljoen), 2030 (€ 4 miljoen), 2033 (€ 5,8 miljoen) en 2034 (€ 0,2 miljoen) geschoven. Dit is met name het resultaat van de volgende schuiven:

- De kasraming voor de beleidsreservering VenR is geactualiseerd. Dit heeft geleid tot vertraagde planning, waardoor er € 11,5 miljoen van 2024 naar 2025 en 2026 wordt geschoven, met een respectievelijke reeks van € 4,1 miljoen en € 7,4 miljoen.
- Naar huidige inzichten is een actualisatie gemaakt van de programmering van het programma vernieuwing binnen het hoofdvaarwegennet. Dit heeft geleid tot een schuif waarbij middelen naar over de jaren verschoven zijn. Middelen uit de jaren 2027-2029, 2031 en 2032 (€ - 88,6 miljoen) zijn deels naar 2024-2026 gehaald (€ 78,9 miljoen) en deels naar 2031 (€ 4 miljoen) en 2033 (€ 5,8 miljoen) verplaatst.

Overdracht zij-objecten Hoofdvaarwegen Lemmer Delfzijl

Er worden zes zij-objecten langs de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl overgedragen aan lokale overheden. Voor de kosten voor de overdracht worden middelen vanuit artikelonderdeel 15.03 overgeboekt naar artikelonderdeel 15.02 van waaruit de middelen zijn overgeheveld naar de lokale overheden.

15.03 Ontwikkeling

Het artikelonderdeel wordt in 2024 per saldo met € 2,6 miljoen verlaagd. De belangrijkste mutaties op dit artikelonderdeel zijn: actualisatie van de programmering (€ 55,6 miljoen), een kaderaanpassing (€ - 66,5 miljoen), de bijdrage van de provincie Noord-Holland voor de saneringswerkzaamheden

in de Averijhaven (€ 27,6 miljoen), overboekingen van het MF naar HXII (€ - 11,6 miljoen), overboekingen naar andere ministeries (€ - 9,5 miljoen) en de reservering bijdrage maritieme maakindustrie (€ 5 miljoen).

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisering Programmering

De actualisatie van de programmering op artikel 15 leidt tot een toename van € 55,6 miljoen in 2024 op artikelonderdeel 15.03. Dit wordt veroorzaakt door budgetneutrale schuiven op diverse onderdelen binnen artikel 15 en andere artikelen met als tegenboeking de overprogrammering op artikelonderdeel 15.03. Hierbij gaat het om de volgende schuiven:

- De schuiven doorgevoerd op vervanging en renovatie (€ 5,6 miljoen in 2024).
- De schuiven doorgevoerd op geïntegreerde contractvormen (15.04) van € 16,7 miljoen in 2024.
- De schuiven op artikel 11 voor vaarwegen (€ 45,1 miljoen in 2024).
- De schuif op artikel 17.06 (€ 0,5 miljoen in 2024).
- De schuif op de ontvangsten 15.09 (€ - 12,3 miljoen in 2024).

Aanlegprogramma 15.03.01

Binnen het aanlegprogramma (15.03.01) zijn in 2024 diverse actualisaties (€ 61 miljoen) doorgevoerd met een direct budgettair effect van € 10,8 miljoen. Hierdoor neemt de overprogrammering toe met € 50,2 miljoen. Het gaat met name om de volgende projecten binnen het aanlegprogramma (15.03.01):

- Nieuw Sluis Terneuzen (€ 42,1 miljoen in 2024): In 2024 zal er meer werk en daardoor ook hogere uitgaven optreden vanwege opruimen van onder andere met PFAS vervuilde gronden en ondergrondse onverwachte obstakels. Budget uit de jaren 2025 (€ 37,2 miljoen) en 2026 (€ 4,9 miljoen) wordt naar 2024 geschoven;
- Kornwerderzand (€ - 31,3 miljoen in 2024): er wordt vertraging van de uitvoering verwacht. De voorgestelde kasschuif is om het budget beter aan te laten sluiten op de te verwachte projectplanning.
- Maasroute fase 2 (€ 10,5 miljoen in 2024): de bouwkuip in het Julianakanaal voor het verbreden ervan is ter hoogte van Berg-Obbicht afgelopen als gevolg van het bezwijken van een deel van de damwand. Door deze calamiteit vertraagt het project en is de scope van het uit te voeren werk gewijzigd. Er worden meer kosten gemaakt voor veiligheidsmaatregelen, herstel en monitoring dan eerder werd voorzien. Budget uit 2026 (€ 29,2 miljoen) wordt naar de jaren 2024, 2025 en 2027 geschoven.
- Lemmer-Delfzijl 2 (€ - 5,8 miljoen in 2024): bij het project Redundant Glasvezelnetwerk is er een vooronderzoek gedaan vanwege de huidige prijsstijgingen. Naar aanleiding hiervan is de kasreeks bijgesteld.

Planning en studies 15.03.02

Binnen het programma planning en studies (15.03.02) zijn in 2024 diverse actualisaties (€ 0,9 miljoen) doorgevoerd met een direct budgettair effect van € - 112,4 miljoen. Hierdoor neemt de overprogrammering toe met € 113,3 miljoen. Het gaat met name om de volgende projecten binnen het programma planning en studies (15.03.02):

- Reservering scheepvaart veiligheid Wind op Zee (€ - 43,2 miljoen in 2024): er wordt vertraging van de uitvoering verwacht. De voorgestelde kasschuif is om het budget beter aan te sluiten op de te verwachten projectplanning. Er worden middelen van 2024-2026 (€ - 427,7 miljoen) geschoven naar de jaren 2027-2031.
- Lichten-IJmuiden (€ - 34,1 miljoen in 2024): er wordt vertraging van de uitvoering verwacht. De voorgestelde kasschuif is om het budget beter aan te sluiten op de te verwachte projectplanning. Er worden middelen van 2024 naar 2025 geschoven;
- Reservering Areaalgroei (€ - 21,9 miljoen in 2024): door middel van de voorgestelde kasschuif wordt het budget naar achteren geschoven en verdeeld over de jaren 2028-2037.

Kaderaanpassing MF

Dit betreft een kaderaanpassing om de uitgavenkaders op het gehele MF in een beheersbaar ritme te zetten. Voor dit artikelonderdeel gaat het om een kaderaanpassing van € - 66,5 miljoen in 2024 en € - 100,1 miljoen in 2025. Dit is met name het gevolg van de actualisering van de project- en programmaringen. De middelen worden verschoven naar latere jaren. Daarmee is deze kaderaanpassing meerjarig budgettair neutraal.

Bijdrage Averijhaven

De specifieke uitkering (SPUK) die in het verleden aan de provincie Noord-Holland is betaald zal in 2024 terug worden ontvangen (€ 27,6 miljoen). De saneringswerkzaamheden die door de provincie Noord-Holland zouden worden uitgevoerd, zullen door lenW worden uitgevoerd.

Overboekingen naar HXII

In 2024 gaat er € 10,7 miljoen vanuit het MF via overboekingen naar HXII toe. Deze middelen worden voornamelijk ingezet voor de bekostiging van de volgende projecten:

- Voor de bekostiging van het innovatieprogramma Topsector Logistiek wordt het benodigde budget overgeboekt naar artikel 18 van HXII (€ - 6,4 miljoen).
- Voor een subsidiebijdrage aan de KNRM wordt het benodigde budget overgeboekt naar artikel 18 van HXII (€ - 3 miljoen).
- Voor bekostiging van extra benodigd Beleidsondersteuning en Advies (BOA) RWS wordt budget overgeboekt naar artikel 18 van HXII (€ - 1,4 miljoen).
- Restant betreft andere kleine overboekingen.

Overboekingen naar andere ministeries

- Er wordt € 8,1 miljoen overgeboekt naar het ministerie van Defensie voor de Kustwacht. Het gaat hierbij om kosten voor handhaving, dienstverlening, de bedrijfsvoering en voor het project Maritiem Operatiecentrum van de Kustwacht.
- Het ministerie van lenW boekt € 1,4 miljoen over naar het ministerie van EZK voor een bijdrage aan het door Marin uit te voeren onderzoeksprogramma scheepvaartveiligheid Noordzee.

Reservering Maritieme Maakindustrie

Het artikelonderdeel wordt met € 10 miljoen opgehoogd voor het aandeel van lenW in de Rijksbijdrage aan de Maritieme Maakindustrie. De bijdrage bestaat uit € 5 miljoen in 2024 en € 5 miljoen in 2025.

15.04 Geïntegreerde contractvormen

Het artikelonderdeel wordt in 2024 per saldo met € 8,3 miljoen verlaagd. De belangrijkste mutaties op dit artikelonderdeel zijn: de verwerking van het saldo 2023 (€ 9,8 miljoen) en de actualisatie van de programmering (- € 16,7 miljoen).

Saldo 2023

Dit artikelonderdeel wordt in 2023 met € 9,8 miljoen verhoogd als gevolg van de technische verwerking van het saldo over 2023. Dit betekent dat in 2023 € 9,8 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Het saldo wordt in 2024 bij dit artikelonderdeel in opgeteld, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisering programmering

Om de budgetten voor geïntegreerde contractvormen aan te laten sluiten op de actuele programmering is er € 16,7 miljoen van 2024 naar latere jaren toe geschoven. Dit is het gevolg van de volgende schuiven:

- Selectieve onttrekking Zeetoegang IJmond (€ - 11,1 miljoen): de prijsstijgingen van het realisatiecontract en de staalclaim pakken lager uit dan aanvankelijk werd aangenomen. Om de prijsstijgingen te kunnen dekken is een deel van van het budget eerder naar voren gehaald. Doordat de kosten lager zijn uitgevallen dan verwacht schuift een deel van het budget weer terug.
- Overige schuiven (€ - 5,6 miljoen).

15.09 Ontvangsten

De ontvangsten worden in 2024 per saldo met € 15,8 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door: de eerder toegelichte ontvangsten voor de Averijhaven vanuit de provincie Noord-Holland (€ 27,6 miljoen) en actualisatie van de programmering (€ - 12,3 miljoen).

Ontvangsten Averijhaven

De ontvangst vanuit de provincie Noord-Holland (€ 27,6 miljoen) wordt onder 15.03 Ontwikkeling nader toegelicht.

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisatie programmering

Om de ontvangstenbudgetten aan te laten sluiten op de huidige programmering is er € 12,3 miljoen vanuit 2024 naar de jaren 2025-2028 geschoven. De schuif op de ontvangsten wordt voornamelijk veroorzaakt door het project Nieuwe Sluis Terneuzen. De ontvangsten van onder andere de verkoop van gebouwen en gronden gebeurt later in de tijd dan voorheen begroot.

3.6 Artikel 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 17 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)										
17	Megaprojecten Verkeer en Vervoer	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW en amende- menten (2)	Vast- gestelde begroting 2024 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028
	Verplichtingen	1.061.545	0	1.061.545	- 238.834	822.711	- 36.031	888.365	878.062	143.746
	Uitgaven	538.296	0	538.296	- 170.575	367.721	- 250.156	66.663	74.731	115.563
	waarvan juridisch verplicht									
17.06	Project Mainportontwikkeling Rotterdam	1.122	0	1.122	- 597	525	881	- 369	- 647	- 419
17.07	ERTMS	161.980	0	161.980	- 96.844	65.136	- 150.068	15.260	13.625	26.107
17.07.01	<i>Aanleg ERTMS</i>	161.139	0	161.139	- 96.686	64.453	- 151.846	15.260	13.625	26.107
17.07.02	<i>Planning en studies ERTMS</i>	841	0	841	- 158	683	1.778	0	0	0
17.08	Zuidasdok	191.920	0	191.920	- 24.948	166.972	- 24.228	29.251	47.658	63.768
17.10	Programma Hoogfrequent Spoorvervoer	183.274	0	183.274	- 48.186	135.088	- 76.741	22.521	14.095	26.107
17.10.01	<i>Aanleg PHS</i>	170.382	0	170.382	- 106.527	63.855	- 50.787	17.345	10.951	20.999
17.10.02	<i>Planning en studies PHS</i>	12.892	0	12.892	58.341	71.233	- 25.954	5.176	3.144	5.108
	Ontvangsten	58.817	0	58.817	1.263	60.080	5.511	21.814	- 7.890	14.827
17.09	Ontvangsten	58.817	0	58.817	1.263	60.080	5.511	21.814	- 7.890	14.827

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingenverlaging van € 238,8 miljoen in 2024 wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Het verlagen van het verplichtingenkader in 2024 met € 1.197 miljoen als gevolg van verplichtingschuiven. De aard van de verplichtingschuiven hangt vaak samen met de actualisatie van de programma's. Die zijn nader toegelicht onder de uitgaven.
- De technische verwerking van het saldo over 2023 (€ 860 miljoen). Dit betekent dat het verplichtingenbudget via het saldo van 2023 naar 2024 is geschoven. De saldomutaties zijn nader toegelicht onder de uitgaven.
- Overboekingen van en naar artikelonderdelen (€ 98,8 miljoen).

Uitgaven

17.06 PMR

De verlaging van het artikelonderdeel in 2024 van € 0,6 miljoen is met name het gevolg van de actualisatie van de programmering (€ 1,6 miljoen) en een overboeking naar het ministerie van LNV (€ - 2,8 miljoen).

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisatie programmering

De actualisatie van de programmering zorgt voor een verhoging van het kasbudget met € 1,6 miljoen in 2024 en met € 25 miljoen in de jaren 2024 t/m 2028. Dit bedrag is vanuit latere jaren naar voren geschoven. Het kasritme is aangepast om de middelen in het door LNV gewenste ritme naar LNV over te kunnen boeken.

Overboeking naar het ministerie van LNV

Voor financiering van de maatregelen voor natuurcompensatie in de Voordelta worden middelen benut uit het budget voor het project Mainport Rotterdam. Er wordt € 26,9 miljoen beschikbaar gesteld aan LNV voor het uitvoeren van het maatregelenpakket voor natuurcompensatie in de Voordelta. De natuur dient te worden gecompenseerd naar aanleiding van de aanleg van de Tweede Maasvlakte. Eerdere maatregelen om de natuur in de Voordelta te compenseren hebben te weinig aantoonbaar effect gehad. Vandaar dat er middelen worden vrijgemaakt voor aanvullende maatregelen ter compensatie van de natuur. Het maatregelenpakket zal door LNV worden uitgevoerd.

17.07 ERTMS

De verlaging van het artikelonderdeel in 2024 van € 96,8 miljoen is hoofdzakelijk het gevolg van de technische verwerking van het saldo over 2023 (€ - 89,2 miljoen) en de kaderaanpassing 2024 (€ - 6,5 miljoen).

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisering programmering

Op het programma ERTMS is een kasschuif naar voren doorgevoerd van € 249 miljoen in de jaren 2024 t/m 2027. Voor 2024 gaat het om € 119,6 miljoen. Dit komt met name door de uitgaven op de ondersteunende systemen voor ERTMS als ook ICT-aanpassingen binnen ProRail en de contractering/uitrol van de baanvakken. Daarnaast wordt er gestart met de ombouw van de VIRM-serie bij de NS. Hiermee neemt de overprogrammering toe op dit artikelonderdeel.

Kaderaanpassing

Dit betreft een kaderaanpassing om de uitgavenkaders op het gehele MF in een beheersbaar ritme te zetten. Voor dit artikelonderdeel gaat het om een kaderaanpassing van € - 6,5 miljoen in 2024 en € - 150,1 miljoen in 2025. Dit is met name het gevolg van de actualisering van de project- en programmaramingen. De middelen worden verschoven naar latere jaren. Daarmee is deze kaderaanpassing meerjarig budgettair neutraal.

Saldo 2023

In 2024 is het saldo uit 2023 technisch verwerkt (€ - 89,2 miljoen). Dit betekent dat in 2023 € 89,2 miljoen meer is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. De hogere realisatie in 2023 wordt veroorzaakt doordat de kasuitgaven en de verplichtingen voor ERTMS lager uitkomen. De lagere uitgaven en verplichtingen worden verklaard doordat de SPUKs Limburg Greenbox en Zuid Holland niet meer (volledig) in dit begrotingsjaar verplicht

en uitbetaald zijn en doorschuiven naar het volgende begrotingsjaar. Daarnaast is de uitbetaling van de SPUK Groningen-Friesland lager dan gepland. Dit heeft geleid tot hogere uitgaven in 2023 dan gepland.

17.08 Zuidasdok

Het budget op dit artikelonderdeel is in 2024 met € 25 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo over 2023 (€ 37 miljoen), overboeking vanuit artikel 12 (€ 0,6 miljoen) en actualisatie van het programma (€ - 62,8 miljoen in 2024).

Saldo 2023

In 2024 is het voordelig saldo uit 2023 (€ 37 miljoen) technisch verwerkt. Dit betekent dat in 2023 € 37 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door overschotten als gevolg van werkzaamheden aan Openbaar Vervoer Terminal 1 naar 2024.

Overboeking vanuit artikel 12

Het budget op is in 2024 per saldo met € 0,6 miljoen verhoogd. Doordat de individuele mutaties kleiner zijn dan de voorgeschreven norm zijn deze niet nader toegelicht.

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisering programmering

De actualisatie van het programma zorgt voor een verlaging van het kasbudget met € 62,8 miljoen in 2024 en met € 25 miljoen in 2024. Dit bedrag (€ 87,5 miljoen) is naar latere jaren geschoven. Daarnaast is uit de jaren 2031-2036 per saldo juist € 209,5 miljoen naar de periode 2026-2030 geschoven. De schuiven worden voornamelijk veroorzaakt door actualisaties van planningen voor de OV-Terminal 1, 2 en 3 en vanwege voorbereidingen op de start van de aanbestedingen van Tunnel A10 en Knooppunt Amstel.

17.10 Programma Hoogfrequent Spoorvervoer

De verlaging van het artikelonderdeel in 2024 van € 48,2 miljoen wordt met name veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo over 2023 (€ - 29,6 miljoen), een overboeking tussen artikelen (€ 86,2 miljoen) en de kaderaanpassing 2024 (€ - 106,5 miljoen).

Saldo 2023

In 2024 is het nadelig saldo uit 2023 (€ - 29,6 miljoen) technisch verwerkt. Dit betekent dat in 2023 € 29,6 miljoen meer is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Op de projecten is per saldo € 1,7 miljoen meer uitgegeven. Er stond een overprogrammering van € 31,4 miljoen op dit artikelonderdeel, waardoor het nadelig saldo op € 29,6 miljoen is uitgekomen.

Overboeking over artikelen

Om de negatieve prijsontwikkeling van € 198 miljoen binnen de PHS-projecten te compenseren, vindt hier een overboeking plaats vanuit de risicoreservering op 11.04 naar het realisatiebudget PHS. Hier is bij Najaarsnota 2023 al besluitvorming over geweest (€ 86,2 miljoen).

Realistisch ramen Mobiliteitsfonds

In het kader van realistisch ramen zijn alle uitgavenramingen van de programmering geactualiseerd. Dit wordt toegelicht bij het onderdeel actualisering programmering. Vervolgens is op de artikelonderdelen ontwikkeling een kaderaanpassing doorgevoerd om de uitgavenkaders aan te sluiten op de geactualiseerde programmering.

Actualisering programmering

Op het Programma Hoogfrequent Spoor is een schuif naar achteren doorgevoerd op de programmering. Het gaat om € 103,7 miljoen uit 2024 en € 20,5 miljoen uit 2025. Het gaat om schuiven op naar achteren op diverse deelprojecten:

- PHS planuitwerking (€ 145,3 miljoen)
- PHS: Havenpakket Amsterdam (€ 19,7 miljoen).
- PHS: Eindhoven (€ 7,4 miljoen).
- PHS Maatregelen TEV (€ 5,2 miljoen).
- PHS: Nazorg gereedgekomen projecten (€ 1 miljoen) en
- PHS programma Realisatie (€ 1 miljoen).

De grootste schuiven naar voren zijn doorgevoerd op:

- PHS Meteren-Boxtel (€ 20,5 miljoen).
- PHS: Nijmegen en West-entree (€ 18,3 miljoen).
- PHS: Rijswijk - Rotterdam (€ 15,6 miljoen).

Kaderaanpassing

Dit betreft een kaderaanpassing om de uitgavenkaders op het gehele MF in een beheersbaar ritme te zetten. Voor dit artikelonderdeel gaat het om een kaderaanpassing van € - 106,5 miljoen in 2024 en € - 80,1 miljoen in 2025. Dit is met name het gevolg van de actualisering van de project- en programmaramingen. De middelen worden verschoven naar latere jaren. Daarmee is deze kaderaanpassing meerjarig budgettair neutraal.

17.09 Ontvangsten

Het budget op dit artikelonderdeel is in 2024 per saldo met € 1,3 miljoen verhoogd. Doordat dit per saldo kleiner is dan de voorgeschreven norm is dit artikelonderdeel niet nader toegelicht.

3.7 Artikel 18 Overige uitgaven en ontvangsten

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 18 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)										
18	Overige uitgaven en ontvangsten	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Vast- gestelde begroting 2024 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028
Verplichtingen		21.491	0	21.491	– 6.565	14.926	0	0	0	0
Uitgaven		21.491	0	21.491	– 6.702	14.789	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht										
18.06 Externe veiligheid		0	0	0	3.298	3.298	0	0	0	0
18.08 Netwerkoverstijgende kosten		21.491	0	21.491	– 10.000	11.491	0	0	0	0
18.08.01 Apparaatskosten RWS										
18.08.02 Overige netwerkoverstijgende kosten										
18.08.03 Afroaming eigen vermogen Rijkswaterstaat										
18.12 Nader toe te wijzen BenO en Vervanging										
18.12.01 Beheer en onderhoud										
18.12.02 Vervanging										
Ontvangsten		0	0	0	427.224	427.224	0	0	0	0
18.09 Ontvangsten		0	0	0	4	4	0	0	0	0
18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen		0	0	0	427.220	427.220	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget is in 2024 verlaagd met € 6,6 miljoen. In 2023 is er voor externe veiligheid (Aankoopproject Basisnet 2015) circa € 3,5 miljoen minder verplichtingen aangegaan. Dit saldo wordt in 2024 aan dit artikelonderdeel toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijven. Verder zijn de verplichtingen verlaagd met € 10 miljoen door afroaming van het Eigen Vermogen (EV) van Rijkswaterstaat, zoals staat beschreven onder het kopje «uitgaven».

Uitgaven

18.06 Externe veiligheid

Dit artikelonderdeel is in 2024 verhoogd met € 3,3 miljoen als gevolg van de technische verwerking van het saldo 2023. In 2023 waren er lagere uitgaven ten behoeve van het Aankoopproject Basisnet 2015, waardoor er € 3,3 miljoen via het saldo 2023 naar 2024 is toegeschoven. Dit saldo wordt in 2024 aan dit artikelonderdeel toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

18.08 Netwerkoverstijgende kosten

18.08.03 Afroaming Eigen Vermogen Rijkswaterstaat

Het EV 2023 van RWS is verlaagd met € 10 miljoen en is benut voor twee zaken:

- Loss and Damage Fund: ontwikkelingslanden die het minst hebben bijgedragen aan de klimaatcrisis ervaren de eerste effecten van klimaatverandering. Ter compensatie hiervan is bij de UN-climate conference 2028 toegezegd een fonds op te richten. Voor de bijdrage van Nederland

- wordt incidenteel € 15,0 miljoen in dit fonds gestort. Voor lenW betreft dit een bijdrage van € 5 miljoen. Deze bijdrage van € 5 miljoen wordt bekostigd uit het in 2023 afgeroomde Eigen Vermogen van RWS.
- Bijdrage van € 5 miljoen aan de problematiek op de beleidsbegroting XII.

Ontvangsten

18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen

Het saldo van de afgesloten rekeningen over 2024 bedraagt € 427,2 miljoen. Dit betreft de verrekening van het saldo 2023 en wordt toegevoegd aan de begroting 2024, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijven.

3.8 Artikel 19 Bijdragen andere begrotingen Rijk

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 19 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)										
19	Bijdragen andere begrotingen Rijk	Ontwerp- begroting 2024 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Vast- gestelde begroting 2024 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027	Mutatie 2028
	Ontvangsten	9.883.320	- 28.400	9.854.920	- 875.957	8.978.963	- 9.670.716	506.400	517.434	670.306
19.09	Ten laste van begroting IenW	9.883.320	- 28.400	9.854.920	- 875.957	8.978.963	- 9.670.716	506.400	517.434	670.306

Toelichting

De ontvangsten in 2024 op dit artikel zijn neerwaards bijgesteld door:

- Enerzijds de Nota van Wijziging (NvW) vanwege de motie-Bikker in het kader van prijsstijgingen OV (€ - 75 miljoen) en de amendementen van het lid-Grinwis (€ 46,6 miljoen). De facto is de Ontwerpbegroting 2024 dus neerwaarts bijgesteld met € 28,4 miljoen door de NvW en amendementen.
- Anderzijds is de vastgestelde begroting in 2024 neerwaarts bijgesteld met € 878 miljoen. Dit komt met name door:
 - Kaderaanpassing Mobiliteitsfonds (€ - 819,2 miljoen);
 - Overboekingen van en naar de beleidsbegroting Hoofdstuk XII (€ - 57,9 miljoen) en naar andere ministeries (€ 11,6 miljoen);
 - Technische afboeking Omvorming ProRail (€ - 40 miljoen);
 - Toevoeging Coalitieakkoordmiddelen Tweede Tranche Schoon Emissieloos Bouwen (€ 25 miljoen);
 - Toevoeging structurele AP-middelen Wind in de Zeilen (€ 2,5 miljoen) en toevoeging Klimaatfonds-middelen voor de Verduurzaming Dieselsporlijnen (€ 2 miljoen).

De belangrijkste mutaties worden nader toegelicht in paragraaf 2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties.

4 Bijlagen

4.1 Bijlage 1 Verdiepingsbijlage

Artikel 11 Verkenningen, reserveringen en reserveringsruimte

Tabel 13 Verdiepingsbijlage art. 11 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)															
11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 11.01 Verkenningen		117.594	167.267	181.429	214.962	412.146	942.066	921.826	612.537	531.560	388.920	260.771	28.233	0	0
Faseovergang Amsterdam Zuid 3e perron	389.794	–	–	–	–1.000	10.000	50.000	81.000	96.000	71.000	45.562	–7.000	28.232	–	–
Faseovergang Groningen Suikerzijde	90.838	–	–	36.908	53.930	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Faseovergang Nijmegen	43.911	–	1.800	1.800	2.500	5.000	12.000	14.000	6.811	–	–	–	–	–	–
Kasschuif Amendement N35	0	94.000	–	–	–	–	–	–	24.000	24.000	23.000	23.000	–	–	–
Kasschuiven Verkenningen	0	197.195	130.300	129.800	55.962	157.205	290.476	159.000	196.340	21.440	68.313	204.863	200.000	180.000	291.862
NGF: Brainportregio Eindhoven Hoofdwegennet A2	232.000	–	–	–	–	–	–	12.000	12.000	35.000	46.000	57.000	70.000	–	–
NGF: Rail Gent Terneuzen	103.300	103.300	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Overboeking Oude Lijn naar Randstadrail/Metronet	267.012	–	–	–	–	–	–	–	75.000	100.000	92.012	–	–	–	–
Overboeking Oude Lijn naar Stadionpark	134.518	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	134.518	–	–	–
Overboeking van Reservering NZ-lijn naar ZuidasDok	–87.000	–	–	–	–	–	–	–	–87.000	–	–	–	–	–	–
Overboeking MenwedeLingelijn	50.526	213	381	1.200	12.000	22.000	10.500	4.232	–	–	–	–	–	–	–
Overboeking van Verkenning naar Planuitwerking Den Bosch	–1.300	–800	–500	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Overboeking Oude Lijn	–1.000	–1.000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Saldo 2023 Verkenningen	73.351	73.351	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vaststellen Ontwerpstructuur A50	360.000	–	–	–	–	62.900	62.900	62.900	62.900	62.900	62.900	45.500	–	–	–
Mutaties Voorjaarsnota 2024		116.344	128.787	90.711	668	150.205	243.576	140.600	48.283	70.540	62.639	188.845	241.768	180.000	291.862
Stand eerste suppletoire wet 2024 artikelonderdeel 11.01 Verkenningen		1.250	38.480	90.718	215.630	261.941	698.490	781.226	660.820	461.020	451.559	449.616	270.001	180.000	291.862
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 11.03 Reserveringen		157.915	296.480	390.838	323.408	381.586	402.168	334.099	268.861	275.563	425.320	585.331	377.450	448.954	1.559.664
BCF: BDU MRDH	–1.580	–1.580	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
BDU: Bijdrage MRDH	10.356	10.356	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
BDU: Bijdrage VRA	–1.450	–1.450	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Faseovergang Groningen Suikerzijde	93.930	–	–	40.000	53.930	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Faseovergang Nijmegen	–43.911	–	–	–1.800	–2.500	–5.000	12.000	14.000	–6.811	–	–	–	–	–	–
Faseovergang Planuitwerking VKB Rotterdam HOV	670.958	–5.000	–5.000	–5.000	10.000	30.000	50.000	80.000	100.000	109.435	100.000	70.000	50.000	56.523	–

11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Faseovergang Stedelijk OV Den Haag VKB (regulier deel)	102.980	12.000	15.000	16.000	25.000	20.000	14.980	–	–	–	–	–	–	–	–
Faseovergang Stedelijk OV Den Haag VKB (WoMo deel)	224.056	– 5.000	21.000	– 27.000	35.000	40.000	40.000	30.000	26.056	–	–	–	–	–	–
FIN: Toevoeging middelen AP Klimaatfonds Klimaatneutrale en Circulaire Infrastructuur (KCI)	100.000	10.000	20.000	20.000	20.000	20.000	10.000	–	–	–	–	–	–	–	–
FIN: Toevoeging middelen AP Wind in de Zeilen	35.182	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513
HXII: Apparaat WoMo	– 1.875	– 375	– 375	– 375	– 375	– 375	– 375	– 375	– 375	– 375	– 375	– 375	– 375	– 375	– 375
HXII: Bijdrage BenO Bonaire	– 1.040	– 1.040	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
HXII: Bijdrage BenO St. Eustatius	– 2.500	– 2.500	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
HXII: Opdracht BOA	– 2.150	– 1.165	– 985	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
HXII: Pilot Regiohub	– 75	– 75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
HXII: Schone Lucht Akkoord	– 1.000	– 1.000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kasschuiven Reserveringen	0	– 53.116	38.581	3.106	42.104	– 81.741	– 11.321	79.203	– 2.456	43.848	20.000	6.000	–	–	–
NGF: Brainportregio Eindhoven HOV4	118.000	6.000	6.000	47.000	59.000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
NGF: Brainportregio Eindhoven MMK Eindhoven	150.000	7.000	7.000	22.000	30.000	38.000	46.000	–	–	–	–	–	–	–	–
NGF: Brainportregio Eindhoven Multimodaal pakket MRE 2024	170.000	10.000	15.000	40.000	50.000	50.000	5.000	–	–	–	–	–	–	–	–
Overboeking BO-MIRT Goederenvervoer	18.925	– 3.050	– 3.750	– 4.125	– 4.000	– 4.000	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Overboeking Brainportregio Eindhoven MMK Toezegging BO MIRT 2023	48.000	2.000	3.000	8.000	10.000	13.000	12.000	–	–	–	–	–	–	–	–
Overboeking Maas en Brabantse Kanalen	– 420	– 420	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Overboeking Maritieme Maakindustrie	10.000	– 5.000	– 5.000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Overboeking naar Lastmile	– 4.351	– 4.351	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Maatregel Spoor	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Overboeking naar Studie- en Innovatiebudget	– 7.180	– 6.000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Overboeking Schoon Emissieloos Bouwen (SEB) Spoor	71.909	– 5.625	18.379	14.253	18.703	– 5.465	– 5.465	– 4.019	–	–	–	–	–	–	–
Overboeking Tijdelijke stimuleringsregeling Slim, Veilig, Doelmatig en Duurzaam Infrastructuur	– 97.726	75.480	22.246	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Overboeking Vierde tranche Impulsregeling Strategisch Plan Verkeersveiligheid	– 71.617	50.000	– 21.617	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Saldo 2023 Reserveringen	97.539	97.539	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vaststellen Ontwerpstructuur A50	360.000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vernieuwende Maatregelen Fietsveiligheid	50.000	–	50.000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

11 Verkenningen, reserveringen en investe- ringsruimte	Totaal mutatie 2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Mutaties Voorjaarsnota 2024	- 77.531	73.441	122.551	121.099	- 47.068	30.173	23.183	136.654	152.030	140.387	106.987	- 47.487	55.190	2.513
Stand eerste supplettoire wet 2024	80.384	223.039	268.287	202.309	334.518	371.995	310.916	132.207	123.533	284.933	478.344	329.963	393.764	1.562.177
artikelonderdeel 11.03 Reserveringen														
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel														
11.04 Generieke investeringsruimte	244.910	306.614	378.920	489.463	336.877	020.433	533.406	417.401	238.839	- 8.990	123.441	584.667	337.557	1.023.057
Bijdragen derden Hoofdvaarwegennet	1.846	1.846												
Bijstelling Ontvangsten HSL heffing	720.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000				
HXII: Subsidie NS	117.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000				
HXII: Terugsluis Vrachtwagenheffing	53.000	13.000	40.000											
Indexering Ontvangsten HSL heffing	438.000	21.000	24.000	26.000	29.000	31.000	33.000	36.000	38.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Kasschuiven Generieke investeringsruimte	0	7.957	54.155	51.013	66.442	34.123	156.558	297.188	32.174	95.442	17.864	13.742	168.484	180.184
Meerkosten Maaslijn	56.000	56.000												
Ophoijing Vrachtwagenheffing	160.000						40.000	40.000	40.000	40.000				
- Exploitatiefase														
Overboeking Brainportregio Eindhoven														
MMK Toezegging BO MIRT 2023	48.000			- 2.000	- 3.000	- 8.000	10.000	13.000	12.000					
Overboeking Nazorg Gereedkom	6.776	197	1.210	1.210	1.815	2.344								
Overboeking naar Reservering														
A'dam Cuypershal	5.556	5.556												
Overboeking Sporendriehoek Noord-Nederland	5.000	5.000												
Overboeking A4 Haaglanden-N14	56.000					46.000	10.000							
Overboeking van Kleine Projecten Personenvervoer	15.000												15.000	
Overboeking MerwedeLingelijn	50.526		- 213	- 381	- 1.200	12.000	22.000	10.500	- 4.232					
Prijsstijgingen PHS projecten	86.200	86.200												
Saldo 2023 Generieke investeringsruimte	29.382	29.382												
Saldo Mee- en tegenvallers Hoofdvaarwegennet	68	68												
Start Verkenning MerwedeLingelijn	- 3.091	- 1.400	- 1.300	- 391										
Mutaties Voorjaarsnota 2024	112.218	52.524	19.549	- 2.943	- 47.533	296.558	163.688	81.058	442	75.136	53.742	128.484	139.874	140.184
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 11.04	132.692	254.090	359.371	486.520	289.344	723.875	697.094	336.343	239.281	84.126	177.183	456.183	197.683	882.873
Generieke investeringsruimte														

11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte															
		520.419	770.361	951.187	1.027.833	1.130.602	364.667	789.332	298.792	045.962	805.250	969.543	990.350	786.512	582.721
Totaal Uitgaven stand eerste suppletoire wet 2024 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte															
		214.326	515.609	718.376	904.459	885.803	794.360	789.232	129.370	823.834	652.362	105.142	056.147	771.447	736.912
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 11.09 Ontvangsten															
							47.500								
Mutaties Voorjaarsnota 2024															
Stand eerste suppletoire wet 2024 artikelonderdeel 11.09 Ontvangsten							47.500								
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte															
							47.500								
Totaal Ontvangsten stand eerste suppletoire wet 2024 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte															
							47.500								

Artikel 12 Hoofdwegennet

Tabel 14 Verdiepingsbijlage art. 12 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

12 Hoofdwegennet	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 12.01 Exploitatie		4.401	4.600	9.335	9.945	9.182	8.365	8.203	4.404	4.404	4.404	4.404	4.404	4.404	4.404
HXII: NDW Innovatiemanagement	600	600													
Taskforce Verkeersveiligheids	1.135	530	605												
NDW: NTM Programmaplan															
Monitor Smart Mobility	610	305	305												
Mutaties Voorjaarsnota 2024		1.435	910												
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 12.01 Exploitatie		5.836	5.510	9.335	9.945	9.182	8.365	8.203	4.404	4.404	4.404	4.404	4.404	4.404	4.404
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 12.02 Onderhoud en Vernieuwing		1.119.841	1.269.508	1.162.537	1.456.144	1.523.111	1.453.643	1.331.576	803.977	804.320	842.189	910.938	898.496	897.906	917.637
Kasschuif Amendement N35	0	94.000							-24.000	-24.000	-23.000	-23.000			
Kasschuiven Onderhoud en Vernieuwing	0	1.245	43.642	142.364	115.847	-65.880	-45.732	21.702	4.000	9.459	2.000	3.047	0	0	0
KCI Optimalisatie en overheveling KCI middelen naar BLS	6.860	2.000	2.200	2.200	460										
Overboeking Brandwerendheid beton project A7 Zuidelijke Ringweg Groningen	-7273	-84	-7.189	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overboeking BenO naar Zuidasdok	-51.155	-830	-1.604	-2.042	-3.501	-2.296	-2.341	-2.217	-2.661	-2.309	-3.354	-4.000	-4.000	-4.000	-16.000
Saldo 2023 Onderhoud en Vernieuwing	-21.460	-21.460													
Vervanging Rozenoordbrug	-90.000											-45.000	-45.000		
Mutaties Voorjaarsnota 2024		74.871	37.049	142.522	118.888	-68.176	-48.073	19.485	-22.661	-16.850	-24.354	-68.953	-49.000	-4.000	-16.000
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 12.02 Onderhoud en Vernieuwing		1.194.712	1.306.557	1.305.059	1.337.256	1.454.935	1.405.570	1.351.061	781.316	787.470	817.835	841.985	849.496	893.906	901.637
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 12.03 Ontwikkeling		767.944	1.107.326	836.603	755.741	600.903	195.583	123.951	813.384	639.363	805.709	579.997	1.019.914	1.071.884	413.646
Overboeking A4 Haaglanden-N14	56.000						46.000	10.000							
BCF: RISM II	-819	-63	-63	-63	-63	-63	-63	-63	-63	-63	-63	-63	-63	-63	-63
Bijdragen derden Ontwikkeling	3.195	1.043	1.994	1.193	400		-782								
Exploitatiefase Vrachtwagenheffing	160.000							40.000	40.000	40.000	40.000	40.000			
HXII: Apparaat Tijdelijke Tolheffing	-3.649	-1.908	-1.741												
HXII: Apparaat Vrachtwagenheffing	-11.800	-2.404	-6.323	-1.505	-1.505	-63									
HXII: DSM Apparaat	-1.430			-130	-130	-130	-130	-130	-130	-130	-130	-130	-130	-130	-130
HXII: SPUK Lucht - weg (NSL hoofdwegennet)	-2.115	-2.115													
HXII: Subsidie VeiligheidNL	-1.148	-1.148													
HXII: Tijdelijke Tolheffing 2024 en overboeking ILT	-1.709	-210	-974												
HXII: Uitvoeringskosten RVO	-1.598		-1.598												

	Totaal	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
12 Hoofdwegennet															
Kaderaanpassing 2024 Ontwikkeling	0	344.926	-227.112	42.259	37.731	72.297	241.028	292.000	349.145	132.094	161.814	101.931	1.410	-74.558	-86.823
Kasschuiven Ontwikkeling	0	125.908	-32.939	194.866	235.790	-1.559	-2.440	169.279	71.050	-13.524	73.956	-5.263	-59.901	16.828	-43.761
CA-middelen: Tweede tranche SPUK Schoon Emissieloos Bouwen	50.000	25.000	1.500	6.500	5.000	5.000	5.000	2.000							
Monitor Smart Mobility	-1.160	-580	-580												
NDW: NTM Programmaplan	-5.034	-2.517	-2.517												
Overboeking BenO naar Zuidasdok projecten	76.856	0	1.271	672	2.256	1.209	1.250	1.292	1.334	1.376	1.417	32.400	32.379	0	0
Overboeking Brandwerendheid beton project A7 ZRG	7.273	84	7.189												
Overboeking Houten Hooipolder	-136	-136													
Overboeking KCI middelen naar BLS	-3.400	-1.000	-1.200	-1.200											
Overboeking Knooppunt Hoevelaken naar MJPG spoor	-1.783	-1.783													
Overboeking Tijdelijke stimuleringsregeling Slim, Veilig, Doelmatig en Duurzaam Infrastructuur	97.726	75.480	22.246												
Overboeking Tijdelijke Tolheffing	-525	-525													
Overboeking ViA15	-8.086	-8.086													
Overboeking Vierde tranche Impulsregeling Strategisch Plan Veervoerbaarheid	71.617	50.000	21.617												
Overboeking Wegen naar Spoor	7.000	7.000													
Saldo 2023 Ontwikkeling	28.758	28.758													
Vergroenen Reisgedrag Fietspaden	42.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000							
Vernieuwende Maatregelen Fietsveiligheid	50.000	50.000													
Mutaties Voorjaarsnota 2024	104.880	178.032	-69.523	285.479	82.691	295.863	181.820	236.954	159.753	276.994	128.875	-26.305	-57.923	130.647	-
Stand eerste supplettoire wet 2024	663.064	929.294	767.080	1.041.220	683.594	491.446	305.771	576.430	799.116	1.082.703	708.872	993.609	1.013.961	282.999	282.999
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 12.04	1.086.142	1.077.284	1.052.899	1.065.731	832.597	806.025	764.491	648.658	592.622	574.135	461.558	478.198	361.263	433.715	433.715
Geïntegreerde contractvormen/PPS	-143	-70	-32	-34	0	0	-7								
Bijdragen derden Geïntegreerde contractvormen/PPS	0	-25.525	-22.014	26.867	152.992	12.451	-22.645	14.391	84.929	-975	-18.257	1.801	72.522	-14.314	43.761
Kasschuiven Geïntegreerde contractvormen/PPS	8.086	8.086													
Overboeking ViA15	136	136													
Overboeking Houten Hooipolder	11.692	11.692													
Saldo 2023 Geïntegreerde contractvormen/PPS															
Mutaties Voorjaarsnota 2024	-5.681	-22.046	26.833	152.992	12.451	-22.652	14.391	84.929	-975	-18.257	1.801	72.522	-14.314	43.761	43.761
Stand eerste supplettoire wet 2024	1.080.461	1.055.238	1.079.732	912.739	845.048	783.373	778.882	733.587	591.647	555.878	463.359	550.720	346.949	477.476	477.476
artikelonderdeel 12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS															

12 Hoofdwegennet	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 12.06															
Netwerkgebonden kosten HWN		727.834	744.218	875.011	874.335	853.304	830.415	826.446	710.199	704.133	704.133	704.665	704.665	704.665	704.665
Bijdragen derden Netwerkgebonden kosten HWN	- 70	- 70													
HXII: Apparaat RWS	5.108	5.108													
HXII: NDW Routekaarttool VZP toekomst	155	155													
HXII: P-direkt naheffing groei verzorgingsgebied	- 2.842	- 203	- 203	- 203	- 203	- 203	- 203	- 203	- 203	- 203	- 203	- 203	- 203	- 203	- 203
HXII: Vernieuwing SAP	- 7070	- 7070													
HXII: Werken aan Uitvoering	24.300	2.400	1.600	2.650	3.450	3.450	3.450	3.450	3.850						
Monitor Smart Mobility	550	275	275												
NDW: NTM Programmaplan	3.899	1.987	1.912												
Tijdelijke Tolheffing 2024	525	525													
Mutaties Voorjaarsnota 2024		3.107	3.584	2.447	3.247	3.247	3.247	3.247	3.647	- 203	- 203	- 203	- 203	- 203	- 203
Stand eerste supplettoire wet 2024															
artikelonderdeel 12.06 Netwerkgebonden kosten HWN		730.941	747.802	877.458	877.582	856.551	833.662	829.693	713.846	703.930	703.930	704.462	704.462	704.462	704.462
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 12.07 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsnota 2024															
Stand eerste supplettoire wet 2024															
artikelonderdeel 12.07 Investeringsruimte		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024 Hoofdwegennet		3.706.1624	202.9363.936	3854.161	8963.819	0973.294	0313.054	6672.980	6222.744	8422.930	5702.661	5623.105	6773.040	122.2.474.067	
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2024 Hoofdwegennet		3.675.0144	044.4014	038.6644	178.7423	849.3103	522.4163	273.6102	809.5832	886.5673	164.7502	723.0823	102.6912	963.682	2.370.978
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 12.09 Ontvangsten		52.885	119.401	121.801	123.154	111.247	225.948	175.821	196.278	171.963	72.248	49.754	49.754	9.756	82.730
Bijdragen derden Ontvangsten	1.138	777	1.184	- 34			- 789								
Kasschuiven Ontvangsten	0	2.273	3.501	- 3.232	- 750	769	- 2.602	41							
Saldo 2023 Ontvangsten	40.693	40.693													
Mutaties Voorjaarsnota 2024		43.743	4.685	- 3.266	- 750	769	- 3.391	41							
Stand eerste supplettoire wet 2024															
artikelonderdeel 12.09 Ontvangsten		96.628	124.086	118.535	122.404	112.016	222.557	175.862	196.278	171.963	72.248	49.754	49.754	9.756	82.730
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Hoofdwegennet		52.885	119.401	121.801	123.154	111.247	225.948	175.821	196.278	171.963	72.248	49.754	49.754	9.756	82.730
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2024 Hoofdwegennet		96.628	124.086	118.535	122.404	112.016	222.557	175.862	196.278	171.963	72.248	49.754	49.754	9.756	82.730

Artikel 13 Spoorwegen

Tabel 15 Verdiepingsbijlage art. 13 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

13 Spoorwegen	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 13.02 Exploitatie onderhoud en vernieuwing															
CA-middelen: Instandhouding Spoor (BKN)	1.703.735		2.143.402	2.121.260	1.656.620	1.725.133	1.519.931	1.546.068	1.700.260	1.720.871	1.765.364	1.859.517	1.964.531	1.936.371	2.086.800
				335.374	335.366	335.371	422.560	275.064							
Omvorming ProRail	280.000	-40.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Overboekingen van emplacementen op orde naar Exploitatie Onderhoud en Vernieuwing	21.753	21.753													
Saldo 2023 Exploitatie Onderhoud en Vernieuwing	226.034	226.034													
Mutaties Voorjaarsnota 2024		207.787	-20.000	315.374	315.366	315.371	402.560	255.064	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	0
Stand eerste suppletoire wet 2024 artikelonderdeel 13.02 Exploitatie onderhoud en vernieuwing															
		2.351.189	2.101.260	1.971.994	2.040.499	1.835.302	1.948.628	1.955.324	1.700.871	1.745.364	1.839.517	1.944.531	1.916.371	2.070.250	2.086.800
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 13.03 Ontwikkeling															
Afrekening voorschotten ProRail 2023	1.189	1.189													
BDU: Bijdrage VRA: MIRT-planuitwerking project Guisweg	-1.604	-1.604													
Bijdrage Provincie Gelderland stat Apeldoorn	1.000	1.000													
Bijdrage Provincie Utrecht OV en Wonen Utrecht	236	236													
Bijdrage Provincie Utrecht UNED	269	269													
Correctie negatieve standen HRN-concessies	0	4.000	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
EZK: TNO onderzoek brede welvaart Lelystad	-338	-338													
Faseovergang Amsterdam Zuid 3e perron	389.794				1.000	10.000	50.000	81.000	96.000	71.000	45.562	7.000	28.232		
Faseovergang Groningen Suikerzijde	3.092			3.092											
FIN: Toevoegingen middelen AP Klimaatfonds Verduurzaming Dieselspoorlijnen	98.000	2.000	9.000	20.000	34.000	26.000	7.000								
HXII: Apparaat WoMo	-652	-652													
HXII: Studie- en innovatiebudget ISM	-3.170	-1.200	-1.970												
HXII: Waterstoftrein	15.000			15.000											
Kaderaanpassing 2024	0	294.809	212.440	29.347	26.203	50.206	440.397	287.500	-33.018	91.731	112.372	240.228	979	-51.775	193.873
Kasschuiven Ontwikkeling	0	187.196	124.130	55.507	-4.456	87.008	426.626	190.238	213.327	-69.862	-16.165	226.605	-33.010	-15.126	-111.678
Meerkosten Maaslijn	56.000	56.000													
Overboeking ERTMS naar maatregelenpakket HSL-zuid	521	521													
Overboeking van Kleine Projecten Personenvervoer	15.000														15.000
Overboeking Knooppunt Hoevelaken naar MJPG spoor	1.783	1.783													

13 Spoorwegen	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Overboeking Merwedelingelijn	484	484													
Overboeking naar Lastmile Maatregel Spoor	4.351	4.351													
Overboeking naar Reservering A'dam Cuypershal	- 5.556		- 5.556												
Overboeking naar Studie- en Innovatiebudget	7.180	6.000													
Overboeking Nazorg Gereedkom	- 6.776	- 197	- 1.210	- 1.210	- 1.210	- 1.815	- 2.344								1.180
Overboeking Oude Lijn	1.000	1.000													
Overboeking Programma mobiliteitspakketten	16.000			8.000	8.000										
Overboeking programma Oude Lijn naar Stadionpark	134.518											134.518			
Overboeking Schoon Emissieloois Bouwen (SEB) Spoor	71.909	5.625	18.379	14.253	18.703	5.465	5.465	4.019							
Overboeking Sporendriehoek Noord-Nederland	- 5.000	- 5.000													
Overboeking TEV Spoorcapaciteit 2030 naar PHS	- 11.417	- 359	- 3.328	- 7.260	- 470										
Overboeking van emplacementen op orde naar EOv	- 21.753	- 21.753													
Overboeking van verkenning naar planuitwerking Den Bosch	1.300	800	500												
Overboeking Wegen naar Spoor			- 7.000												
Saldo 2023 Ontwikkeling	52.682	52.682													
Start Verkenning MerwedeLingelijn	3.091	1.400	1.300	391											
Mutaties Voorjaarsnota 2024		- 3.959	- 71.642	136.650	82.665	177.835	50.194	183.781	148.845	94.369	143.269	139.141	- 3.799	- 50.721	82.195
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 13.03 Ontwikkeling		546.660	436.979	739.479	576.747	552.746	588.125	331.684	120.099	179.264	232.432	201.264	151.982	213.735	86.195
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		217.148	204.182	197.709	197.001	175.994	110.095	107.100	43.910						
Kasschuiven 2024 Geïntegreerde contractvormen/PPS	0	16.839	11.866	- 5.546	- 14.725	- 8.434									
Saldo 2023 Geïntegreerde contractvormen/PPS	199	199													
Mutaties Voorjaarsnota 2024		17.038	11.866	- 5.546	- 14.725	- 8.434									
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		234.186	216.048	192.163	182.276	167.560	110.095	107.100	43.910						
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 13.07 Rente en aflossing			8.845.000												
Omvorming ProRail	8.785.000		-	8.825.000	20.000	20.000									
Mutaties Voorjaarsnota 2024			-	8.825.000	20.000	20.000									

13 Spoorwegen	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 13.07 Rente en afflossing			20.000	20.000	20.000										
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024 Spoorwegen		2.911.169	1.679.063	2.457.158	2.416.216	2.070.836	2.194.094	1.955.263	2.033.725	1.850.259	1.948.680	2.026.654	2.092.152	2.354.706	2.090.800
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2024 Spoorwegen		3.132.035	2.774.287	2.923.636	2.819.522	2.555.608	2.646.848	2.394.108	1.864.880	1.924.628	2.071.949	2.145.795	2.068.353	2.283.985	2.172.995
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 13.09 Ontvangsten		228.802	358.115	202.784	202.784	202.784	202.784	208.784	208.784	208.784	208.784	217.784	219.084	202.784	202.784
Afrekening H2 2023 ProRail	1.189	1.189													
Bijdragen derden 2023	505	505													
	-														
Bijstelling Ontvangsten HSL heffing	720.000		-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Correctie HRN concessie	0		4.000	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Indexering Ontvangsten HSL heffing	438.000		21.000	24.000	26.000	29.000	31.000	33.000	36.000	38.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Quickscan Bijdrage Provincie Gelderland	1.000	1.000													
Saldo 2023 Ontvangsten	6.626	6.626													
Mutaties Voorjaarsnota 2024		9.320	-55.000	-54.500	-52.500	-49.500	-47.500	-45.500	-42.500	-40.500	-38.500	-24.000	40.000	40.000	40.000
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 13.09 Ontvangsten		238.122	303.115	148.284	150.284	153.284	155.284	163.284	166.284	168.284	170.284	241.784	259.084	242.784	242.784
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Spoorwegen		228.802	358.115	202.784	202.784	202.784	202.784	208.784	208.784	208.784	208.784	217.784	219.084	202.784	202.784
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2024 Spoorwegen		238.122	303.115	148.284	150.284	153.284	155.284	163.284	166.284	168.284	170.284	241.784	259.084	242.784	242.784

Artikel 14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's

Tabel 16 Verdiepingsbijlage art. 14 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)																
14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2032	2034	2035	2036	2037	
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 14.01 Regionale infrastructuur	48.227	90.282	19.159	10.408	20.455	7.700	7.700	7.700	7.700							
Faseovergang Planuitwerking VKB Rotterdam HOV	670.958	5.000	5.000	5.000	10.000	30.000	50.000	80.000	100.000	109.435	100.000	70.000	50.000	56.523		
Faseovergang Stedelijk OV Den Haag VKB	327.036	17.000	36.000	43.000	60.000	60.000	60.000	54.980	30.000	26.056						
Kasschuiven Regionale infrastructuur	0	- 58.150	- 32.270	64.988	32.401	45.262	53.275	52.000	- 23.000	- 47.988	- 90.012	2.000	1.494			
Overboeking programma Oude Lijn naar Randstadrail/Metronet	267.012								75.000	100.000	92.012					
Saldo 2023 Regionale infrastructuur	10.429	10.429														
Mutaties Voorjaarsnota 2024		- 42.721	- 10.270	105.988	85.401	135.262	163.275	186.980	182.000	187.503	102.000	72.000	51.494	56.523		
Stand eerste suppletoire wet 2024 artikelonderdeel 14.01 Regionale infrastructuur		5.506	80.012	125.147	95.809	155.717	170.975	194.680	189.700	187.503	102.000	72.000	51.494	56.523	0	
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 14.03 Bereikbaarheidsprogramma's		1.094.461	410.054	144.181	37.107	15.903	31.805	98.595	108.137	115.557						
BCF: SPUK																
Kortetermijn Woningbouwmiddelen	- 77.399	- 77.399														
Overboeking programma mobiliteitspakketten	- 16.000		- 8.000	- 8.000												
Saldo 2023 Bereikbaarheidsprogramma's	33.432	33.432														
Mutaties Voorjaarsnota 2024		- 43.967	0	- 8.000	- 8.000											
Stand eerste suppletoire wet 2024 artikelonderdeel 14.03 Bereikbaarheidsprogramma's		1.050.494	410.054	136.181	29.107	15.903	31.805	98.595	108.137	115.557						
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's		1.142.688	500.336	163.340	47.515	36.358	39.505	106.295	115.837	115.557	0	0	0	0	0	
Totaal Uitgaven stand eerste suppletoire wet 2024 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's		1.056.000	490.066	261.328	124.916	171.620	202.780	293.275	297.837	303.060	102.000	72.000	51.494	56.523	0	
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 14.09 Ontvangsten																
Saldo 2023 Ontvangsten	42	42														
Mutaties Voorjaarsnota 2024		42														
Stand eerste suppletoire wet 2024 artikelonderdeel 14.09 Ontvangsten		42														
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's																

14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheids- programma's	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2032	2034	2035	2036	2037
Totaal Ontvangsten stand eerste suppletoire wet 2024 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's		42													

Artikel 15 Hoofdvaarwegennet

Tabel 17 Verdiepingsbijlage art. 15 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)																
15 Hoofdvaarwegennet	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 15.01 Exploitatie		9.947	10.219	24.482	26.732	23.131	21.512	21.414	10.209	10.209	10.209	10.209	10.209	10.209	10.209	
Mutaties Voorjaarsnota 2024																
Stand eerste suppletoire wet 2024 artikelonderdeel 15.01 Exploitatie		9.947	10.219	24.482	26.732	23.131	21.512	21.414	10.209	10.209	10.209	10.209	10.209	10.209	10.209	
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 15.02 Onderhoud en Vernieuwing		653.852	721.786	695.336	669.086	688.953	676.513	670.902	336.121	351.448	353.604	447.081	418.086	418.086	418.086	
Kasschuiven Onderhoud en Vernieuwing	0	- 5.600	30.502	53.669	- 13.747	- 20.288	- 9.624	3.961	- 18.242	- 26.678	5.774	273				
Optimalisatie Klimaatneutrale en Circulaire Rijkinfrastructuurprojecten	- 3.460	- 1.000	- 1.068	- 1.000	- 460											
Overdracht Zes Zijobjecten Lemmer-Delfzijl	7.500	7.500														
Saldo 2023 Onderhoud en vernieuwing	11.277	11.345														
Mutaties Voorjaarsnota 2024		12.245	29.434	52.669	- 14.207	- 20.288	- 9.624	3.961	- 18.242	- 26.678	5.774	273	0	0	0	
Stand eerste suppletoire wet 2024 artikelonderdeel 15.02 Onderhoud en vernieuwing		666.097	751.220	748.005	654.879	668.665	666.889	674.863	317.879	324.770	359.378	447.354	418.086	418.086	418.086	
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 15.03 Ontwikkeling		208.348	257.422	611.501	108.447	69.534	144.427	52.109	155.581	182.053	141.628	141.661	238.846	279.843	111.080	
Bijdrage Maritieme Maakindustrie	10.000	5.000	5.000													
Bijdragen derden Ontwikkeling	33.507	33.507														
DEF: Bijdrage Kustwacht	- 43.411	- 8.077	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	
EZK: Bijdrage onderzoeksprogramma Scheepvaartveiligheid Noordzee	- 1.400	- 1.400														
HXII: Apparaat Modal Shift Maritieme Zaken	- 240	- 240	- 120	- 120												
HXII: Bijdrage budget Instandhouding	- 400	- 400														
HXII: BOA-budget en capaciteit RWS	- 2.979	- 1.359	- 540	- 540	- 540											
HXII: Detaching medewerker Goederenvervoercorridors	- 122	- 122														
HXII: Digitale Transport Strategie	- 4.500	- 300	- 1.850	- 1.850	- 500											
HXII: Opdracht NEN transportleidingen	- 79	- 79														
HXII: Subsidie Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij Reddingsboot	- 3.000	- 3.000														
HXII: Topsector Logistiek	- 22.282	- 6.382	- 6.900	- 9.000												
Inzet middelen goederenvervoercorridors	18.925	3.050	3.750	4.125	4.000	4.000										
Kaderaanpassing 2024	0	- 66.501	100.068	15.260	13.625	26.107	- 57.407	123.500	129.969	47.700	58.433	72.919	509	- 26.923	22.814	
Kasschuiven Ontwikkeling	0	53.474	- 63.418	- 82.277	- 3.136	117.082	11.336	- 86.265	17.614	28.099	18.258	311	- 1.947	11.472	- 20.603	
Overdracht zes zijobjecten hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl	- 7.500	- 7.500														
Saldo 2023 Ontwikkeling	- 2.542	- 2.542														

	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
15 Hoofdvaarwegennet															
Mutaties Voorjaarsnota 2024		- 2.631	166.744	- 77.120	10.611	144.471	- 48.789	34.517	115.073	73.081	73.973	70.512	- 4.156	- 18.169	- 507
Stand eerste supplettoire wet 2024															
artikelonderdeel 15.03 Ontwikkeling		205.717	90.678	534.381	119.058	214.005	95.638	86.626	40.508	255.134	215.601	212.173	234.690	261.674	110.573
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 15.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		96.432	66.924	64.474	58.009	55.732	55.683	54.662	54.785	54.539	55.307	54.296	52.208	63.415	48.634
Bijdrage derden Geïntegreerde contractvormen/PPS	- 1.426	- 1.426													
Kasschuiven Geïntegreerde contractvormen/PPS	0	- 16.696	2.684	- 4.394	11.441	- 1.187	- 1.458	- 411	1.072	- 817	- 728	- 584	1.947	- 11.472	20.603
Saldo 2023 Geïntegreerde contractvormen/PPS	9.849	9.849													
Mutaties Voorjaarsnota 2024		- 8.273	2.684	- 4.394	11.441	- 1.187	- 1.458	- 411	1.072	- 817	- 728	- 584	1.947	- 11.472	20.603
Stand eerste supplettoire wet 2024															
artikelonderdeel 15.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS		88.159	69.608	60.080	69.450	54.545	54.225	54.251	55.857	53.722	54.579	53.712	54.155	51.943	69.237
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 15.06 Netwerkgebonden kosten HVVN		408.377	397.138	450.094	460.551	444.102	440.092	438.009	401.089	400.347	400.347	400.347	400.347	400.347	400.347
Overboeking Maas en Brabantse Kanalen	420	420													
Mutaties Voorjaarsnota 2024		420	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire wet 2024															
artikelonderdeel 15.06 Netwerkgebonden kosten HVVN		408.797	397.138	450.094	460.551	444.102	440.092	438.009	401.089	400.347	400.347	400.347	400.347	400.347	400.347
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024 Hoofdvaarwegennet		1.376.956	1.453.489	1.845.887	1.322.825	1.281.452	1.338.227	1.237.096	957.785	998.596	961.095	1.053.594	1.119.696	1.171.900	988.356
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2024 Hoofdvaarwegennet		1.378.717	1.318.863	1.817.042	1.330.670	1.404.448	1.278.356	1.275.163	825.542	1.044.182	1.040.114	1.123.795	1.117.487	1.142.259	1.008.452
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 15.09 Ontvangsten		21.757	10.756	1.781	240	240	275	155	150	150	150	150	150	150	150
Bijdragen derden Ontvangsten	33.927	33.927													
Kasschuiven Ontvangsten	0	- 12.251	2.405	1.304	461	7.598	- 125	608							
Saldo 2023 Ontvangsten	- 5.890	- 5.890													
Mutaties Voorjaarsnota 2024		15.786	2.405	1.304	461	7.598	- 125	608	0						
Stand eerste supplettoire wet 2024															
artikelonderdeel 15.09 Ontvangsten		37.543	13.161	3.085	701	7.838	150	763	150	150	150	150	150	150	150
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Hoofdvaarwegennet		21.757	10.756	1.781	240	240	275	155	150	150	150	150	150	150	150
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2024 Hoofdvaarwegennet		37.543	13.161	3.085	701	7.838	150	763	150	150	150	150	150	150	150

Artikel 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer

Tabel 18 Verdiepingsbijlage art. 17 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 17.06 Project Mainportontwikkeling Rotterdam		1.122	1.095	1.159	1.523	2.095	969	969	969	969	58.607				
Kasschuiven Project	0	1.629	10.581	10.181	1.903	881	– 379	– 444	– 444	– 604	– 23.304				
Mainportontwikkeling Rotterdam															
LNV: Overboeking middelen															
Natuurcompensatie Voordelta	– 26.900	– 2.800	– 9.700	– 10.550	– 2.550	– 1.300									
Saldo 2023 Project															
Mainportontwikkeling Rotterdam	574	574													
Mutaties Voorjaarsnota 2024		– 597	881	– 369	– 647	– 419	– 379	– 444	– 444	– 604	– 23.304				
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 17.06 Project Mainportontwikkeling Rotterdam		525	1.976	790	876	1.676	590	525	525	365	35.303				
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 17.07 ERTMS		161.980	221.812	125.816	158.998	302.782	436.615	256.896	316.330	142.998	25.537	25.537	25.537	116.030	10.933
HXII: ERTMS	– 295	– 295													
HXII: Subsidieregeling RVO	– 321	– 321													
Kaderaanpassing 2024	0	– 6.501	150.068	15.260	13.625	26.107	107.407	123.500	– 89.969	47.700	58.433	72.919	509	– 26.923	22.814
Overboeking ERTMS naar maatregelenpakket HSL-zuid	– 521	– 521													
Saldo 2023 ERTMS	– 89.206	– 89.206													
Mutaties Voorjaarsnota 2024		– 96.844	150.068	15.260	13.625	26.107	107.407	123.500	– 89.969	47.700	58.433	72.919	509	– 26.923	22.814
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 17.07 ERTMS		65.136	71.744	141.076	172.623	328.889	329.208	380.396	226.361	190.698	83.970	98.456	26.046	89.107	33.747
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 17.08 ZuidasDok		191.920	293.870	257.521	311.875	294.567	231.097	187.097	243.725	174.224	196.313	0	0	2.514	
Bijdragen derden Zuidasdok	765	59	232	355	119										
Kasschuiven Zuidasdok	0	– 62.824	– 24.793	27.526	46.294	62.681	57.505	103.062	129.882	– 9.303	– 55.546	415	– 12.621	– 2.514	
Overboeking van NZ-lijn naar Zuidasdok	87.000								87.000						
Overboeking BenO naar Zuidasdok	39.078	830	333	1.370	1.245	1.087	1.091	925	1.327	933	1.937	4.000	4.000	4.000	16.000
Saldo 2023 Zuidasdok	36.987	36.987													
Vervanging Rozenoordbrug	25.221											12.600	12.621		
Mutaties Voorjaarsnota 2024		– 24.948	– 24.228	29.251	47.658	63.768	58.596	103.987	– 41.555	– 8.370	– 53.609	17.015	4.000	1.486	16.000
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 17.08 ZuidasDok		166.972	269.642	286.772	359.533	358.335	289.693	291.084	202.170	165.854	142.704	17.015	4.000	4.000	16.000

	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer															
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 17.10															
Programma Hoogfrequent Spoorvervoer		183.274	202.164	250.686	283.175	247.207	359.691	146.641	194.161	47.570	95.869	82.753	43.232	115.879	58.062
Afrekening H2 2023 ProRail	1.389	1.389													
Kadaaraanpassing 2024	0	106.501	- 80.069	15.261	13.625	26.107	- 77.407	123.500	- 89.969	47.701	58.434	72.920	509	- 26.923	22.814
Overboeking TEV Spoorcapaciteit 2030 naar PHS	11.417	359	3.328	7.260	470										
Prijsstijgingen PHS projecten	86.200	86.200													
Saldo 2023 Programma Hoogfrequent Spoorvervoer	- 29.633	- 29.633													
Mutaties Voorjaarsnota 2024		- 48.186	- 76.741	22.521	14.095	26.107	- 77.407	123.500	- 89.969	47.701	58.434	72.920	509	- 26.923	22.814
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 17.10 Programma Hoogfrequent Spoorvervoer		135.088	125.423	273.207	297.270	273.314	282.284	270.141	104.192	95.271	154.303	155.673	43.741	88.956	80.876
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024 Megaprojecten Verkeer en Vervoer		538.296	718.941	635.182	755.571	846.651	1.028.372	591.603	755.185	365.761	376.326	108.290	68.769	234.423	68.995
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2024 Megaprojecten Verkeer en Vervoer		367.721	468.785	701.845	830.302	962.214	901.775	942.146	533.248	452.188	416.280	271.144	73.787	182.063	130.623
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 17.09 Ontvangsten		58.817	65.224	59.894	75.058	72.261	56.569	107.674	60.955	52.414	53.918				
Afrekening Voorschotten ProRail H2 2023	1.389	1.389													
Bijdragen derden Ontvangsten	3.332	255	1.010	1.548	519										
Kasschuiven Ontvangsten	0	- 14.880	4.501	20.266	- 8.409	14.827	10.836	- 34.779	19.828	- 14.343	2.153				
Saldo 2023 Ontvangsten	14.499	14.499													
Mutaties Voorjaarsnota 2024		1.263	5.511	21.814	- 7.890	14.827	10.836	- 34.779	19.828	- 14.343	2.153				
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 17.09 Ontvangsten		60.080	70.735	81.708	67.168	87.088	67.405	72.895	80.783	38.071	56.071				
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Megaprojecten Verkeer en Vervoer		58.817	65.224	59.894	75.058	72.261	56.569	107.674	60.955	52.414	53.918				
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2024 Megaprojecten Verkeer en Vervoer		60.080	70.735	81.708	67.168	87.088	67.405	72.895	80.783	38.071	56.071				

Artikel 18 Overige uitgaven en ontvangsten

Tabel 19 Verdiepingsbijlage art. 18 (Eerste supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)																
18 Overige uitgaven en ontvangsten																
Totaal mutatie																
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 18.06																
Externe veiligheid																
Correctie negatieve standen	5	5														
Saldo 2023 Externe Veiligheid	3.293	3.293														
Mutaties Voorjaarsnota 2024		3.298														
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 18.06 Externe veiligheid		3.298														
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 18.08																
Netwerkoverstijgende kosten		21.491														
-IXII: Inzet afgeroomd EV RWS tbv			-5.000	-5.000												
-IXII: problematiek			-5.000	-5.000												
-IXII: Inzet afgeroomd EV RWS tbv LenD Fund			-5.000	-5.000												
Mutaties Voorjaarsnota 2024		-10.000														
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 18.08		11.491														
Netwerkoverstijgende kosten																
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 18.11																
Investeringsruimte																
Mutaties Voorjaarsnota 2024																
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 18.11 Investeringsruimte																
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 18.12																
Nader toe te wijzen BenO en Vervanging																
Mutaties Voorjaarsnota 2024																
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 18.12 Nader toe te wijzen BenO en Vervanging																
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 18.16																
Reservering Omgevingswet																
Mutaties Voorjaarsnota 2024																
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 18.16																
Reservering Omgevingswet																

	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
18 Overige uitgaven en ontvangsten															
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2024		21.491													
Overige uitgaven en ontvangsten															
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2024		14.789													
Overige uitgaven en ontvangsten															
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 18.09 Ontvangsten															
Saldo 2023 Ontvangsten	4	4													
Mutaties Voorjaarsnota 2024	4	4													
Stand eerste supplettoire wet 2024															
artikelonderdeel 18.09 Ontvangsten		4													
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen															
Saldo van de afgesloten rekeningen 2023	- 1	- 1													
Voordelig saldo 2023	427.221	427.221													
Mutaties Voorjaarsnota 2024		427.220													
Stand eerste supplettoire wet 2024															
artikelonderdeel 18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen		427.220													
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024															
Overige uitgaven en ontvangsten															
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2024		427.224													
Overige uitgaven en ontvangsten															

Artikel 19 Bijdragen andere begrotingen Rijk

Tabel 20 Verdiepingsbijlage art. 19 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

19 Bijdragen andere begrotingen Rijk	Totaal mutatie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Ontwerpbegroting 2024 artikelonderdeel 19.09															
Ten laste van begroting IenW			9.854.9208.771.6309.602.8799.330.6208.798.4719.725.8208.241.8218.675.786.7687.666.7686.821.755.1.955.8.107.6568.374.972.7.919.275												
BCF: BDU MRDH	- 1.580	- 1.580													
BCF: RISM II	- 819	- 819	- 63	- 63	- 63	- 63	- 63	- 63	- 63	- 63	- 63	- 63	- 63	- 63	- 63
BCF: SPUK															
Kortetermijn Woningbouwmiddelen	- 77.399	- 77.399													
BDU: Bijdrage MRDH	- 10.356	- 10.356													
BDU: Bijdrage VRA	- 3.054	- 3.054													
CA-middelen: Instandhouding Spoor (BKN)	1.703.735			335.374	335.366	335.371	422.560	275.064							
CA-middelen: Tweede tranche SPUK Schoon															
Emissieloos Bouwen	50.000	25.000	1.500	6.500	5.000	5.000	5.000	2.000							
DEF: Bijdrage Kustwacht	- 43.411	- 8.077	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718	- 2.718
EZK: Bijdrage onderzoeksprogramma															
Scheepvaartveiligheid Noordzee	- 1.400	- 1.400													
EZK: Rijksbijdrage TNO Smart4Sustainable	- 70	- 70													
EZK: TNO onderzoek brede welvaart Lelystad	- 338	- 338													
FIN: Toevoeging middelen AP															
Klimaatfonds Klimaatneutrale en Circulaire Infrastructuur (KCI)	100.000		10.000	20.000	20.000	20.000	20.000	10.000							
FIN: Toevoeging middelen AP Wind in de Zeilen	35.182	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513	2.513
FIN: Toevoeging middelen AP Klimaatfonds															
Verduurzaming Dieselspoorlijnen	98.000	2.000	9.000	20.000	34.000	26.000	7.000								
HXII: Apparaat Modal Shift Maritieme Zaken	- 240			- 120	- 120										
HXII: Apparaat Tijdelijke Tolheffing	- 2.465	- 1.560	- 905												
HXII: Apparaat Vrachtwagenheffing	- 6.358	- 1.540	- 4.818												
HXII: Apparaat WoMo	- 2.527	- 1.027	- 375	- 375	- 375	- 375									
HXII: BES-eilanden	- 1.040	- 1.040													
HXII: Bijdrage banenafpraak RWS	5.108	5.108													
HXII: Bijdrage budget Instandhouding	- 400	- 400													
HXII: Bijdrage St. Eustatius	- 2.500	- 2.500													
HXII: Detacheringsmedewerker Goederenvervoer	- 122	- 122													
HXII: Digitale Transport Strategie	- 4.500	- 300	- 1.850	- 1.850	- 500										
HXII: DSM Apparaat	- 1.430		- 130	- 130	- 130	- 130	- 130	- 130	- 130	- 130	- 130	- 130	- 130	- 130	- 130
HXII: ERTMS	- 295	- 295													
HXII: Inhuur Projectbeheersing Tijdelijke Tolheffing	- 1.184	- 348	- 836												
HXII: Inhuur Projectbeheersing Vrachtwagenheffing	- 5.205	- 627	- 1.505	- 1.505	- 1.505	- 63									
HXII: Inzet afgeroomd EV RWS tbv	- 5.000	- 5.000													
HXII: Problematiek	- 5.000	- 5.000													
HXII: Inzet afgeroomd EV RWS tbv LenD Fund	- 5.000	- 5.000													

19 Bijdragen andere begrotingen Rijk	Totaal mutatie													
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
Mutaties Voorjaarsnota 2024	875.9579.670.716	-	506.400	517.434	670.306	1278191.312.913	658.821	-	368.325	461.885	597.316	53.315	227.703	175.021
Stand eerste supplettoire wet 2024 artikelonderdeel 19.09 Ten laste van begroting IenW	8.978.9639.100.9140.109.2799.848.0549.468.7779.853.6399.554.7348.016.9658.055.9918.148.7068.149.2718.160.9718.147.269.8.094.296													
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2024 Bijdragen andere begrotingen Rijk	9.854.9208.771.6309.602.8799.330.6208.798.4719.725.8208.241.8218.675.786.7687.6667.686.8217.551.955.8.107.6568.374.972.7.919.275													
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2024 Bijdragen andere begrotingen Rijk	8.978.9639.100.9140.109.2799.848.0549.468.7779.853.6399.554.7348.016.9658.055.9918.148.7068.149.2718.160.9718.147.269.8.094.296													

4.2 Bijlage 2 Projectenoverzicht

In deze bijlage zijn de MIRT-projecttabellen met de aanlegprojecten en de programma's voor planning en studies opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze MIRT-tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelichtingen indien sprake is:

- van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen;
- van een wijziging groter dan één jaar in de oplevering van het project.

De stand «vorig projectbudget» betreft de stand in de tweede suppletoire begroting 2023. De stand «vorig kasbudget» betreft de stand Ontwerpbegroting 2024.

Tabel 21 Projectoverzicht behorende bij 11.01: Verkenningen (bedragen x € 1 miljoen)					
Verkenningen (11.01)	Projectbudget		Voorkeursbeslissing		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Noord Nederland					
Groningen Suiker	91				
Projecten Noordwest-Nederland					
A9 Rottepolderplein	5	5	ntb	2021	
Amsterdam Zuid 3e perron	0	390	ntb	nnb	1
OV Wonen Utrecht	879	878	ntb	nnb	
OV Verbinding Amsterdam - Haarlemmermeer	815	902	ntb	nnb	2
A27 Zeewolde-Eemnes	3	3	ntb	nnb	
Projecten Zuidwest-Nederland					
A15 Papendrecht-Gorinchem	134	134	ntb	nnb	
Capaciteitsverruiming A16 Van Brienenoordcorridor Rotterdam	282	282	Regio	Regio	
Oude Lijn	1.353	1.789	ntb	nnb	3
MerwedeLingelijn	51	1	ntb	nnb	4
Rail Gent Terneuzen	103		ntb	nnb	5
BRT Leiden Zoetermeer	36		ntb	nnb	6
Projecten Zuid-Nederland					
A2 Deil-'s Hertogenbosch-Vught	122	122	ntb	2021	
A58 Tilburg-Breda	24	24	ntb	2021	
Spoorhub Den Bosch	136	138	ntb	nnb	
Projecten Oost-Nederland					
A50 Ewijk-Bankhoef-Paalgraven	438	78	nnb	nnb	7
Knooppunt OV Nijmegen	44		ntb	nnb	8
N35 Wijthmen-Nijverdal	15	15	ntb	nnb	
Totaal verkenningsprogramma	4.531	4.761			
Begroting (MF 11.01)	4.531	4.761			

Toelichting

1. In verband met de faseovergang zijn de gereserveerde middelen op de reserveringen artikelonderdeel 11.03 overgeboekt naar de verkenning-fase op artikelonderdeel 11.01;
2. Er is € 87 miljoen overgeboekt naar het project Zuidasdok. De doorgron-dings- en prijsvormingsfase voor de volgende fase van de stations-vernieuwing, het deelproject Openbaar Vervoerterminal 2 (OVT-2, het verbreden van de Minervapassage) is doorlopen. Dit deelproject is OVT-2 opgedragen aan bouwcombinatie Nieuw-Zuid;
3. De propositie Oude Lijn bestaat in feite uit vier projecten
 1. Oude Lijn en knooppunten (MF 11.01)

2. Station Stadionpark (MF 13.03.04)
 3. Randstadrail/Metronet (MF 14.01)
 4. BRT/HOV Leiden-Zoetermeer (MF 11.01)
- De laatste twee projecten zijn zuiver regionale projecten, die het Rijk voor de helft meefinanciert, maar waar niet direct woningbouw aangekoppeld is. Daarom worden deze twee projecten niet onder de WoMo-projecten opgenomen en zijn afgesplitst. De middelen voor Woningbouw en Mobiliteit worden dan alleen besteed aan Oude Lijn en Station Stadionpark. De projectbudgetten worden hiervoor aangewend;
4. In verband met de faseovergang zijn de gereserveerde middelen op de reserveringen artikelonderdeel 11.03 overgeboekt naar de verkenningfase op artikelonderdeel 11.01;
 5. De bijdrage vanuit het Nationaal Groeifonds (NGF) is opgenomen ten behoeve van Rail Gent Terneuzen;
 6. Zie toelichting bij Oude Lijn;
 7. Dit betreft de toevoeging vanuit de Woningbouw middelen ten behoeve van het project A50 Ewijk-Bankhoef-Paalgraven;
 8. In verband met de faseovergang zijn de gereserveerde middelen op de reserveringen artikelonderdeel 11.03 overgeboekt naar de verkenningfase op artikelonderdeel 11.01.

Tabel 22 Projectoverzicht behorende bij 11.03: Reserveringen (bedragen x € 1 miljoen)					
Reserveringen en gebieds-programma's (11.03)	Projectbudget		Voorkeursbeslissing		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	
Gebiedsprogramma's					
Projecten Noordwest-Nederland					
Programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid	8	8	nvt	nnb	
Projecten Zuidwest-Nederland					
Stedelijk Openbaar Vervoer Den Haag-Rotterdam		336	nvt	nnb	1
Reservering Westerscheldetunnel	147	147	nvt		
Reserveringen					
N33 en Nedersaksenlijn	480	480	nvt	nnb	
Beheer en onderhoud Caribisch Nederland	69	73	nvt	nnb	
Spoorgoederenvervoer	8	7	nvt	nnb	
ERTMS	591	591	nvt	nnb	
Slimme en duurzame mobiliteit	4	146	nvt	nnb	2
Schone Lucht Akkoord	5	6	nvt	nnb	3
Strategisch Plan Verkeersveiligheid	0	119	nvt	nnb	4
Maatregelenpakket Zeeland	86	55	nvt	nnb	5
Robuuste Hoofdvaarwegen	168	170	nvt	nnb	
Goederenvervoercorridors	12	42	nvt	nnb	6
Reservering Stikstof	13	13	nvt	nnb	
Modaliteitspecifieke keuzes	31	47	nvt	nnb	7
Strategisch Capaciteitsmanagement	3	3	nvt	nnb	
Reservering Westerscheldetunnel	147	147	nvt	nnb	

Reserveringen en gebieds- programma's (11.03)	Projectbudget		Voorkeursbeslissing		Toelichting
Reserveringen Coalitieakkoord					
Lelylijn	5	5	nvt	nbn	
Schoon Emmissieloos Bouwen	102	174	nvt	nbn	8
Ontsluiting woningbouw	39	41	nvt	nbn	
RegioExpres	85	85	nvt	nbn	
EurregioRail	32	32	nvt	nbn	
Rotterdam HOV verbinding	0	672	nvt	nbn	9
Station Groningen Suiker	0	94	nvt	nbn	10
Brainport Eindhoven	497	497	nvt	nbn	
Bereikbaarheid WOMO HWN	16	376	nvt	nvt	11
Instandhouding	7.767	7.767	nvt	nvt	
Afrondingen					
Totaal reserveringen	10.315	12.133			
Begroting (MF 11.03)	10.315	12.133			

Toelichting

1. In verband met de faseovergang naar planuitwerking zijn de gereserveerde middelen overgeboekt naar artikelonderdeel 14.01;
2. Dit betreft de overheveling conform BO MIRT afspraak voor de Stimuleringsregeling Slim, Veilig, Doelmatig en Duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur.
3. Dit betreft een overboeking van artikelonderdeel 11.03 van het Mobiliteitsfonds naar artikel 20 van begrotingshoofdstuk XII ten behoeve van de Specifieke uitkeringen in het kader van Schone Lucht Akkoord (SPUK-SLA);
4. Dit betreft de overboeking voor de vierde tranche impulsregeling Strategisch Plan Verkeersveiligheid.
5. De door het Ministerie van Financiën toegezegde middelen voor de exploitatiebijdrage NS voor de contractlijn Zeeland (in het kader van het programma Wind in de Zeilen) zijn toegevoegd aan het projectbudget;
6. Er is € 30,1 miljoen overgeboekt naar diverse modaliteitsartikelen op het MF conform de gemaakte afspraken bij het BO MIRT goederenvervoer najaar 2023;
7. Dit betreffen de modaliteit specifieke budgetten. Voor Spoor is het budget volledig ingezet in het kader van de Motie Bikker (TK 2023–2024, [36 410 XII, nr. 8](#)) ingezet om de tariefverhoging bij de NS in 2024 tegen te gaan. Voor Vaarwegen is € 3,6 miljoen ingezet in het kader van de Rijksbijdrage Maritieme Maakindustrie;
8. Dit betreft de overheveling naar Prorail conform afspraken rondom de inzet van Schoon en Emissieloos Bouwmaterieel (SEB);
9. In verband met de faseovergang naar planuitwerking zijn de gereserveerde middelen overgeboekt naar artikelonderdeel 14.01
10. In verband met de faseovergang zijn de gereserveerde middelen op de reserveringen artikelonderdeel 11.03 overgeboekt naar de verkenningsfase op artikelonderdeel 11.01 en een deel naar artikelonderdeel 13.03.04;
11. Dit betreft de toevoeging vanuit de woningbouwmiddelen ten behoeve van het project A50 Ewijk-Bankhoef-Paalgraven.

Tabel 23 Projectoverzicht behorende bij 12.03.01 Aanlegprogramma (bedragen x € 1 miljoen)

Aanlegprogramma hoofdwe- gennet (12.03.01)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving							
Projecten Nationaal							
Kleine projecten / Afronding projecten	23	20	96	96			
Programma snelheidsaanpassing			55	55			
Programma aansluitingen	5	5	132	132			
Quick Wins Wegen			12	12			
ZSM 1+2 (spoedwet wegverbreding)	2	1	1.478	1.478	2016	2016	
Projecten Noordwest-Nederland							
A10 Amsterdam praktijk-proef FES			41	41	2018	2018	
A10 Knooppunten De Nieuwe Meer en Amstel (Zuidas)	39	34	809	730	2032-2036	2032-2036	1
A1/A6/A9 Schiphol-Amsterdam-Almere	30	36	1.211	1.211	2027	2027	
A1 Bunschoten-Knooppunt Hoevelaken	0	0	19	19	2015	2015	
A2 Holendrecht - Oudenrijn	0	0	1.209	1.209	2012	2012	
A9 Badhoevedorp	4	0	292	292	2017	2017	
N50 Ens - Emmeloord			19	19	2016	2016	
Projecten Zuidwest-Nederland							
A15 Papendrecht-Sliedrecht	4	3	22	22	2021	2021	
A4-A44 Rijnlandroute	57	92	553	553	regio	regio	
A4 Burgerveen - Leiden			541	541	2015	2015	
A4 Delft - Schiedam	0	0	642	642	2015	2015	
A4 Vlietland / N14	0	0	16	16	2020	2020	
N57/N59 EuroRAP (verkeersveiligheid)	3	0	21	21	n.t.b.	n.t.b.	
N61 Hoek-Schoondijke	0	0	111	111	2015	2015	
Projecten Zuid-Nederland							
A2 Passage Maastricht			686	686	2016	2016	
A4 Dinteloord-Bergen op Zoom			260	260	2014	2014	
A76 Aansluiting Nuth	2	2	61	61	regio	regio	
A27 Houten Hooipolder			110	110	2029-2031	2029-2031	
A2 Het Vonderen-Kerensheide	21	20	348	348	2025-2027	2025-2027	
Reservering A2 Het Vonderen-Kerensheide	2	2	46	46			
Projecten Oost-Nederland							
A12-A15 Ressen - Oudenbroeken (ViA15)	20	10	671	679	n.t.b.	n.t.b.	
A1 Apeldoorn - Azelo: fase 1 en fase 2a	95	112	489	489	2023-2025	2023-2025	
A1 Apeldoorn Zuid - Beekbergen			29	29	2017	2017	
A50 Ewijk - Valburg			269	269	2017	2017	
N35 Combiplan Nijverdal	1	1	319	319	2015	2015	
N35 Wijthmen - Nijverdal	1	4	24	24	2018	2018	
N35 Zwolle - Wijthmen	1	0	50	50	2018	2018	
Projecten Noord-Nederland							
A7 Zuidelijke Ringweg Groningen, fase 2	88	99	915	907	2025	2025	
N31 Leeuwarden (De Haak)	1	0	222	222	2014	2014	
Overige maatregelen							
Fileaanpak	1	1	61	61			
Meer kwaliteit leefomgeving	2	2	158	157			
Meer veilig			115	115			
Afrondingen							
Totaal aanlegprogramma	401	443	12.112	12.032			
Uitgaven aanlegprogramma op MF 12.03.01 mbt planning- en studieprogramma	116	135					
Totaal aanlegprogramma	517	578					
Budget Aanleg (MF 12.03.01)	375	425					
Overprogrammering	- 142	- 153					

Toelichting

1. Dit betreft voornamelijk de toevoeging van aanvullend budget i.v.m. de vervanging Rozenoordbrug aan de scope van Zuidasdok. Het budget wordt deels t.b.v. A10 knooppunt Nieuwe Meer en Amstel en artikel 17 projectorganisatie toegevoegd.

Tabel 24 Projectoverzicht behorende bij 12.03.02 Planning en studies (bedragen x € 1 miljoen)				
Planning en studies hoofdwegennet (12.03.02)	Projectbudget	Openstelling	Toelichting	
Projectomschrijving	huidigorig	huidig	vorig	
Aanleguitgaven op MF 12.03.01 mbt planning en studies	– – 1.599.341	nvt	nvt	
Projecten Nationaal				
Beter Benutten	96 96	nvt	nvt	
Geluidsaneringprogramma – weg	550 550	nvt	nvt	
Kosten voorbereiding tol	109 115	nvt	nvt	
Exploitatie tol	471 590	nvt		
Lucht - weg (NSL hoofdwegennet)	0 2	nvt	nvt	1
Reservering voor LCC	424 190	nvt	nvt	
Snelfietsroutes	44 2	nvt	nvt	2
Vorbereiding vrachtheffing	343 358	nvt	nvt	3
Exploitatie vrachtwagenheffing	460 300	nvt		4
Strategisch plan Verkeersveiligheid	421 349	nvt	nvt	5
Verkeersveiligheid Rijks-N-wegen	194 194	nvt	nvt	
Bijdrage aan agentschap t.b.v. externe kosten planuitwerkingen	165 177	nvt	nvt	6
Projecten Noordwest-Nederland				
A1/A28 Knooppunt Hoevelaken	471 473	ntb		
A12/A27 Ring Utrecht	1.725.725	ntb	*	
A7/A8 Amsterdam-Hoorn	531 531	ntb	ntb	
A6 Almere Oostvaarders - Lelystad	144 144	*	*	
Noordelijke Randweg Utrecht	27 27	Regio	Regio	
Stedelijke Bereikbaarheid Almere	31 31	Regio	Regio	
Projecten Zuidwest-Nederland				
A20 Nieuwerkerk a/d IJssel – Knooppunt Gouwe	209 153	ntb	ntb	7
A4 Burgerveen - N14	347 347	ntb	ntb	
A4 Haaglanden - N14	153 153	ntb	ntb	
Projecten Zuid-Nederland				
A67/A73 Knooppunt Zaarderheiken	6 6	ntb		
N65 Vught - Haaren	89 89	2024-2026	2024-2026	
Programma SmartwayZ.NL: A67 Leenderheide-Geldrop	77 77	ntb	ntb	
Programma SmartwayZ.NL: InnovA58	572 572	nvt	nvt	
Programma SmartWayZ.nl: ASML De Run	1 1			
Programma SmartwayZ.NL: ITS en Smart Mobility	10 10	nvt	nvt	
SmartWayZ.NL programmaorganisatie	1 1	nvt	nvt	
Projecten Oost-Nederland				
A1/A30 Barneveld	23 23	ntb	ntb	
N35 Nijverdal - Wierden	125 125	*	*	
N35 Knooppunt Raalte	15 15	nvt	nvt	
N50 Kampen – Kampen Zuid	17 17	*	*	
Reservering terugbetaling voorfinanciering A1 Apeldoorn - Azelo	32 32	nvt	nvt	8
A28 Amersfoort-Hoogeveen	33 33	2026	nvt	
A1/A35 Knooppunt Azelo-Buuren	1 1	nvt	nvt	
Projecten Noord-Nederland				
N33 Zuidbroek-Appingedam	115 115	ntb	*	
Overige projecten en reserveringen	198 134			
Projecten in voorbereiding				
Projecten Nationaal				

Planning en studies hoofdwegennet (12.03.02)	Projectbudget	Openstelling	Toelichting
Projectomschrijving	huidigorig	huidig	vorig
Studiebudget Verkenningen / MIRT onderzoeken			
Programma DUMO			
Programma Fiets			
Strategisch plan Verkeersveiligheid			
Afrondingen			
Totaal programma planning en studies	6.636.417		
Begroting (MF 12.03.02)	6.636.417		

Toelichting

1. Dit betreft een overheveling naar het juiste artikelonderdeel op HXII.
2. Dit betreft de toevoeging van vergroenen reisgedrag t.b.v. fietspaden.
3. Dit betreft een overheveling van uitvoeringskosten naar het artikelonderdeel op HXII.
4. Dit betreft een toevoeging vanuit de minregel voor de Exploitatie van Vrachtwagenheffing om in 2024 de gunning voor de periode van 10 jaar te kunnen doen in plaats van 7 jaar.
5. Dit betreft de toevoeging vanuit de reservering voor het uitbreiden van de financiële ruimte binnen de nieuwe tranche van de investeringsimpuls.
6. Dit betreft de overheveling voor studies op het gebied van ontwikkelingen op het Hoofdwegennet.
7. Dit betreft de toevoeging als gevolg van scope-uitbreidingen.
8. Dit betreft de overheveling van resterend budget na terugbetaling van de regionale voorfinanciering.

Tabel 25 Projectoverzicht behorende bij 12.03.03 Optimalisering gebruik hoofdwegennet (bedragen x € 1 miljoen)

Optimalisering gebruik hoofdwegennet (12.03.03)	Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	
Digitale Infrastructuur voor Toekomstbestendige Mobiliteit	31	31	nvt		
Regeling Schoon en emmisieloos bouwen	230	180	nvt		1
Slim, veilig, doelmatig en Duurzaam gebruik van Mobiliteitsinfrastructuur	131				2
Noordwest-Nederland					
Ringen draaiende houden WoMo	212	212	nvt		
Zuidwest-Nederland					
Ringen draaiende houden WoMo	53	53	nvt		
Zuid-Nederland					
Reservering VDL	5	5	nvt		
Ringen draaiende houden WoMo	53	53	nvt		
Quickwins A2 Deil-Vught	14	14	nvt		
Totaal programma optimalisering gebruik	729	548	nvt		
Begroting (MF 12.03.03)	729	548	nvt		

Toelichting

1. Dit betreft de toevoeging ten behoeve van stikstof.
2. Dit betreft de toevoeging vanuit de reserveringen conform BO MIRT afspraak.

Tabel 26 Projectoverzicht behorende bij 12.04 Geïntegreerde contractvormen (bedragen x € 1 miljoen)

Geïntegreerde contract- vormen Hoofdwe- gennet (12.04)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Openstelling			Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	eind contract	
Projectomschrijving								
Projecten Noordwest-Nederland								
A10 Tweede Coentunnel	59	58	2.249	2.249				
A12 Lunetten - Veenendaal	29	27	724	724				
A1/A6/A9 SA Badhoevedorp-Holendrecht	90	28	1.350	1.350				
A1/A6/A9 Schiphol - Amsterdam - Almere (deeltraject A1/A6)	65	63	1.912	1.912				
A1/A6/A9 Schiphol - Amsterdam - Almere (deeltraject A6 Almere)	19	17	400	400				
A1/A6/A9 Schiphol - Amsterdam - Almere (deeltraject A9 Gaasperdammerweg)	53	51	1.205	1.205				
A27/A1 Utrecht-Eemnes-Bunschoten	16	15	387	387				
Aflossing tunnels	31	31	976	976				
Projecten Zuidwest-Nederland								
A15 Maasvlakte - Vaanplein	72	77	2.370	2.370				
A16 Rotterdam	227	268	2.021	2.021				
A24 Blankenburgverbinding	260	291	2.227	2.227				
Projecten Zuid-Nederland								
A59 Rosmalen - Geffen	0	0	272	272				
A27 Houten-Hooipolder	106	124	2.492	2.492				
Projecten Oost-Nederland								
A12-A15 Ressen - Oudenbroeken (ViA15)	12	0	220	212				
A12 Ede - Grijsoord	11	10	170	170				
N18 Varsseveld – Enschede	15	12	461	461				
Projecten Noord-Nederland								
N31 Leeuwarden - Drachten	1	0	170	170				
N33 Assen - Zuidbroek	15	15	364	364				
Tolgefinancierde uitgaven (NCW)								
Tolgefinancierde uitgaven A12/A15 Ressen - Oudbroeken (ViA15)			557	557				
Afrondingen	- 1							
Totaal	1.080	1.087	20.527	20.519				
Begroting (MF 12.04)	1.080	1.087						

Tabel 27 Projectoverzicht behorende bij 13.03.01 Aanlegprogramma personenvervoer (bedragen x € 1 miljoen)

Aanlegprogramma Personen- vervoer (13.03.01)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving							
Projecten Nationaal							
Maatregelenpakket HSL-Zuid	14	10	173	173			
Benutten, betrouwbaarheid en capaciteit							
Geluidsanering Spoorwegen	13	27	610	608			
Programma Behandelen en Opstellen	7	19	171	171			
Uitvoeringsprogramma geluid emplacements (UPGE)	1	2	29	29			
Verbeteraanpak stations	0	0	12	12			
Spoorcapaciteit 2030	33	71	860	872			1
Innovatieprogramma spoortrillingen	7	7	22	22			
Stations en stationsaanpassingen							
Kleine stations	6	6	55	55			
Toegankelijkheid stations	27	26	522	522			
Overige projecten/lijdelen etc.							
Aanleg ATBvv	1	2	79	79			
Fietsparkeren bij stations	24	32	493	493			
Kleine projecten personenvervoer	43	43	338	324			2
Nazorg gereedgekomen lijnen/halten	6	5	88	87			
Overwegenaanpak	76	95	933	935			
Programma aanpak suïcidepreventie	1	3	22	22			
Programma kleine functiewijzigingen	24	15	396	396			
Maaslijn	8	12	220	164			3
Schoon en emissieloos bouwen	7	1	77	5			4
Projecten Noordwest-Nederland							
Zwolle - Herfte	0	0	255	255			
Stations en stationsaanpassingen							
Amsterdam CS, Cuypershal	4	5	28	28			
Overige projecten/lijdelen etc.							
Projecten Zuidwest-Nederland							
Wind in de Zeilen	2	2	9	9			
Stations en stationsaanpassingen							
Den Haag emplacement	13	25	77	77			
Overige projecten/lijdelen etc.							
Projecten Oost Nederland							
Traject Oost	10	8	222	222			
Projecten Noord Nederland							
Sporendriehoek Noord-Nederland	2	1	146	151			
Afrondingen							
Totaal uitvoeringsprogramma	328	415	5.838	5.710			
Planuitwerkingsuitgaven binnen het realisatieprogramma	- 31	- 31	- 208	- 173			
Afrekening voorschotten			248	248			
Programma Aanleg	297	384	5.878	5.785			
Aanleguitgaven binnen het planuitwerkingsprogramma	25	28	98	89			
Budget Aanleg (MF 13.03.01)	261	339	5.976	5.874			
Overprogrammering (-)	- 61	- 73					

Toelichting

1. Dit betreft een overheveling van budget van programma TEV maatregelen spoorcapaciteit 2030 naar programma PHS ten behoeve van verschillende TEV-maatregelen die uitgevoerd worden binnen PHS.

2. Dit betreft een overboeking van Dumo HXII art 14 naar art 13 MF kleine projecten personenvervoer ten behoeve van de waterstofrein uit hoofde van vergroening reisvervoer en personengedrag.
3. Dit betreft een overheveling uit de Risicoreservering Prijsstijgingen naar het programma budget aanleg Maaslijn om de kostenstijging binnen het project aanleg Maaslijn te compenseren.
4. Dit betreft een overboeking van de SEB middelen voor OVS - Prorail.

Tabel 28 Projectoverzicht behorende bij 13.03.02 Aanlegprogramma goederenvervoer (bedragen x € 1 miljoen)

Aanlegprogramma Goederenvervoer (13.03.02)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving							
ProRail Projecten							
Projecten Nationaal							
Kleine projecten goederenvervoer	6	5	38	33			1
Optimalisering Goederencorridor Rotterdam-Genua	1	1	171	171			
Programma Emplacementen op orde	25	68	231	253			2
Projecten Zuidwest-Nederland							
Calandbrug	4	2	186	186			
Geluidmaatregelen Zeeuwselijn	1	2	22	22			
Spooraansluiting 2e Maasvlakte achterlandverbinding	9	8	249	249			
Projecten Zuid-Nederland							
Projecten Oost Nederland							
Uitv.progr Goederenroute Elst-Deventer-Twente (NaNov)	2	3	144	144			
Overige projecten							
Nazorg gereedgekomen projecten Afrondingen	0	1	3	9			3
Totaal uitvoeringsprogramma	49	88	1044	1067			
Planuitwerkingskosten aanlegprogramma t.i.v. MF 13.03.05	- 8	- 8	- 122	- 124			
Afrekening voorschotten	0	0	21	21			
Programma Aanleg	41	80	943	965			
Aanleguitgaven binnen het planuitwerkingsprogramma	1	0	1	0			
Budget Aanleg (MF 13.03.02)							

Toelichting

1. Dit betreft een overboeking van het OZO budget naar het GVC programabudget ter ondersteuning van de maatregelprojecten lastmile spoor.
2. Dit betreft een overboeking van de restbudgetten van programma Emplacement op Orde naar EOV in verband met de afronding van het programma per 01-01-2024.
3. Dit betreft een overboeking van de vrijvallende middelen uit programma Nazorg gereedgekomen projecten naar de vrije investeringsruimte.

Tabel 29 Projectoverzicht behorende bij 13.03.03 Optimalisering gebruik spoorwegen (bedragen x € 1 miljoen)

Optimalisering gebruik spoorwegen (13.03.03)	Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving					
Modal shift van Weg naar Spoor	8	8			
Totaal programma optimalisering gebruik	8	8	nvt	nvt	
Begroting (MF 13.03.03)	8	8	nvt	nvt	

Tabel 30 Projectoverzicht behorende bij 13.03.04 planuitwerkingsprogramma personenvervoer (bedragen x € 1 miljoen)

Planuitwerkingsprogramma Personen- vervoer (13.03.04)	Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving					
Realisatieuitgaven op MF 13.03.01 mbt planuitwerkingsprojecten	210	173			
Projecten Nationaal					
Beter Benutten Decentraal Spoor (fase 2)	11	11			
Grensoverschrijdend Spoorvervoer	154	154			
Kleine projecten personenvervoer	99	74			1
Regionale Knelpunten	16	16			
Reizigersfonds	3	3			
Projecten Zuid-Nederland					
Knooppunt Den Bosch	2	1			2
Toekomstvast Spoor Zuid NL	195	195			
Projecten Zuidwest-Nederland					
Stadionpark Rotterdam	135	0			3
Projecten Oost-Nederland					
Verduurzaming Dieselspoorlijnen	98	0			4
Quick scan decentraal spoor Gelderland	11	10			
Projecten Noordwest-Nederland					
Amsterdam Zuid 3e perron	416	26			5
Oude Lijn	11	10			
Paspoort en beveiligingsfaciliteiten op Amsterdam CS	21	21			
Multimodale knoop Schiphol	142	142			
Projecten Noord Nederland					
Nedersaksenlijn	1	0			6
Meppel: Spoor- en perroncapaciteit	77	37			7
HRMK Spoorbrug	3	4			8
Lelylijn	79	79			
Overige projecten en reserveringen	1685	957			
Studie en innovatiebudget	118	62			9
Afrekening voorschotten	20	20			
Totaal programma planuitwerking en verkenning	1823	1039			
Aanleguitgaven binnen planning en studies	– 98	– 89			
Begroting (MF 13.03.04)	1725	950			

Toelichting

1. Dit betreft een overboeking van programma mobiliteitspakketten naar kleine projecten personenvervoer in verband met een subsidieaanvraag voor project verbetermaatregelen station Almere Centrum en -Buiten (ProRail).
2. Dit betreft een overboeking van Verkenning Den Bosch naar art 13 planuitwerking Knooppunt Den Bosch in verband met een aanvullende subsidie aanvraag.
3. Dit betreft een overboeking van Programma Oude Lijn (WoMO-NGF) naar Project Station Stadionpark ten behoeve van de uitsplitsing van het programmabudget Oude Lijn.
4. Dit betreft een overboeking van het Klimaatfonds naar het Mobiliteitsfonds (programma Verduurzaming Dieselspoortreinen). Voor het verduurzamen van twee regionale spoorlijnen in Overijssel en Gelderland is het nodig om de spoorse infrastructuur van bovenleidingen en onderstations te voorzien om zo elektrische treinen te kunnen laten rijden, welke de huidige (en toekomstige aanschaf van)

dieseltreinen moeten vervangen. De maatregel draagt bij aan bestedingsdoel 'een broeikasgasneutrale energie-voorziening in 2050' omdat door het elektrificeren van het spoor de dieseltreinen die in Oost Nederland nog rijden op een natuurlijk moment opgevolgd kunnen worden door treinen met elektrische tractie, zonder CO2 uitstoot. Elektrisch vervoer over het spoor levert ook voordelen op voor het intensiveren van het gebruik van het spoor. Deze maatregel draagt bij aan uitrol van (spoorse) energieinfrastructuur voor de energietransitie, waar naast personenvervoer ook goederenvervoer gebruik van kan maken (TENT).

5. Dit betreft een faseovergang van verkenning naar planuitwerking mbt project Amsterdam Zuid 3e perron.
6. Dit betreft een overboeking vanuit Kleine projecten ten behoeve van subsidie aanvraag Nedersaksenlijn. De Nedersaksenlijn wordt als separaat project gezien vanwege de omvang.
7. Dit betreft een overboeking van HXII (Ontvangsten BVOV) naar het Mobiliteitsfonds (programma spoorknooppunt Meppel) naar aanleiding van het aangenomen amendement (Kamerstukken II 2024/43. 36 410. nr. 26Vnr. 28). Bij wijze van amendement van het lid Griswis c.s. is overeengekomen middelen beschikbaar te stellen voor de volledige aanpak van het spoorknooppunt Zwolle-Meppel (progr. SpoorVPerron Meppel).
8. Dit betreft een verplichtingsschuif in verband met een aanvullende subsidie aanvraag verkenning emplacement Venlo.
9. Dit betreft een overboeking van het Reservering Voortzetting Gebiedsprogramma naar het Studie- en Innovatiebudget.

Tabel 31 Projectoverzicht behorende bij 13.03.05 planuitwerkingsprogramma goederenvervoer (bedragen x € 1 miljoen)

Planuitwerkingsprogramma Goederenvervoer (13.03.05)	Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving					
Planuitwerkingskosten van realisatieprogramma MF 13.03.02	122	310			
Projecten Nationaal					
Kleine projecten goederenvervoer	9	9			
Overige projecten en reserveringen					
740 meter treinen	103	103			
Totaal programma planuitwerking en verkenning	234	422			
Afrekening voorschotten					
Begroting (MF 13.03.05)	234	422			

Tabel 32 Projectoverzicht behorende bij 13.04 Geïntegreerde contractvormen (bedragen x € 1 miljoen)

Geïntegreerde contractvormen Spoorwegen (13.04)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig eind contract	
Projectomschrijving							
Begrotingsbijdrage ProRail (beschikbaarheidsvergoeding en overige afrekeningen)	234	217	3.840	3.981			1
Rente- en belastingaanpassingen	0	2	3	– 141			
Totaal	234	219	3.843	3.840			

Toelichting

1. Dit betreft een technische mutatie omdat bij de subsidieaanvraag van Prorail 2024 bleek dat er onvoldoende verplichtingen in 2023 staan om de taken uit te voeren die afgesproken zijn tussen de Staat der Nederlanden en Prorail, waarin is vastgelegd dat Prorail activiteiten uitvoert voor IenW inzake Infrasppeed.

Tabel 33 Projectoverzicht behorende bij 14.01.02 planuitwerkingsprogramma regionaal, lokale infrastructuur (bedragen x € 1 miljoen)

Planuitwerkingsprogramma Regionaal, lokale infra- structuur (14.01.02)	Budget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	
Overige projecten en reserveringen					
Rotterdam HOV	671	0			1
Randstadrail/ Metronet Rotterdam	267	0			2
Stedelijk OV Den Haag	327	0			3
Projecten in voorbereiding	19	19			
Overige projecten in voorbereiding	61	61			
Gesignaleerde risico's					
Totaal programma planuitwerking en verkenning	1.345	80			
Planuitwerkingskosten m.b.t. verkenningen 11.01	32	32			
Begroting (MF 14.01.02)	1.377	112			

Toelichting

1. Naar aanleiding van het voorgenomen Voorkeursbesluit (VKB) in de BO-MIRT gaan de middelen uit de verkenningenfase over naar de planuitwerking.
2. Dit betreft een overboeking van Programma Oude Lijn (WoMO-NGF) naar Project Randstadrail-Metronet ten behoeve van de uitsplitsing van het programmabudget Oude Lijn.
3. Naar aanleiding van het voorgenomen Voorkeursbesluit (VKB) in de BO-MIRT gaan de middelen (regulier deel) uit de verkenningenfase over naar de planuitwerking.

Tabel 34 Projectoverzicht behorende bij 14.01.03 aanlegprogramma regionaal, lokale infrastructuur (bedragen x € 1 miljoen)

Aanlegprogramma Regionaal, lokale infra- structuur (14.01.03)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Noordwest-Nederland							
Amstelveenlijn	0	0	83	83			
Projecten Zuidwest-Nederland							
HOV-NET Zuid-Holland Noord (vh Rijn-Gouwelijn)	0	37	180	180			
Afrondingen							
Totaal	0	37	263	263			
Begroting (MF 14.01.03)							

Tabel 35 Projectoverzicht behorende bij 14.03 Regiospecifiek pakket Zuiderzeelijn (bedragen x € 1 miljoen)							
Projectoverzicht Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (14.03)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
14.03.02 Regionale Mobiliteit	0	0	592	592			
Afronding							
Begroting (MF 14.03)	0	0	592	592			
Totale rijksbijdrage Noord-Nederland							

Tabel 36 Projectoverzicht behorende bij 14.03.04 Woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur							
Woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur (14.03.04):	Kasbudget 2024		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	begroting	huidig	
Woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	687	732	1.523	1.523			1
Begroting (MF 14.03.04)	687	732	1.523	1523			

Toelichting

1. Dit betreft de afdracht aan het BTW-compensatiefonds.

Tabel 37 Projectoverzicht behorende bij 14.03.05 Mobiliteitspakketten						
Mobiliteitspakketten (14.03.05)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Openstelling	
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	begroting	huidig
Mobiliteitspakketten	363	363	1.130	1.130		
Begroting (MF 14.03.05)	363	363	1.130	1.130		

Tabel 38 Projectoverzicht behorende bij 15.03.01 Aanlegprogramma hoofdvaarwegennet (bedragen x € 1 miljoen)							
Aanlegprogramma Hoofdvaarwegennet (15.03.01)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Nationaal							
Beter Benutten			16	16			
Impuls Dynamisch Verkeersmanagement Vaarwegen	0		101	101	2018	2018	
Regeling Kademuren	2	2	10	10			
Walradarsystemen	6		34	34			
Projecten Noordwest-Nederland							
					2020	2020	
De Zaan (Wilhelminasluis)		0	14	14	2023	2023	
Lichter en Buitenhaven IJmuiden en Energiehaven	1	0	48	48			
Projecten Zuidwest-Nederland							
					2022	2022	
Capaciteitsuitbreiding ligplaatsen Beneden-Lek	0		15	15	2021	2021	
Capaciteitsuitbreiding overnachtingshavens Merwedens	0		10	10			
Nieuwe Sluis Terneuzen	111	68	1184	1.184	2024	2024	
Projecten Zuid-Nederland							
Maasroute, modernisering fase 2	13	5	688	688	2027	2027	
Wilhelminakanaal Tilburg	2	0	98	98	2017	2017	
Zuid-Willemsvaart; aanleg Maximakanaal en opwaardering tot Veghel	0	0	431	431	2015	2015	
Projecten Oost Nederland							
Toekomstvisie Waal	6	6	150	148	2024	2024	
Vaarweg Meppel-Ramspol (keersluis Zwartsluis)	1		59	59	2017	2017	
Verruiming Twentekanaal fase 2	18		244	244	2023	2023	

Aanlegprogramma Hoofdvaarwegennet (15.03.01)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	huidig	orig	huidig	orig	huidig	orig	
Projectomschrijving							
Projecten Noord-Nederland							
Vaarweg Lemmer - Delfzijl fase 1; verbetering tot klasse Va	8		294	294	2019	2019	
Verruiming vaarweg Eemshaven-Noordzee	1		39	39	2017	2017	
Sluiscomplex Kornwerderzand	0	31	125	125	2025-2028	2025-2028	
Overige projecten							
Kleine projecten / Afronding projecten	0	0	194	194			
Afrondingen	1	1	1				
Totaal uitvoeringsprogramma	170	113	3.755	3.752			
Aanleguitgaven op MF 15.03.01 mbt planuitwerking	14	13	65	58			
Programma Aanleg	184	126	3.820	3.810			
Planuitwerkingsuitgaven op MF 15.03.02 mbt het realisatieprogramma			- 34	- 2			
Budget Realisatie (MF 15.03.01)	150	101	3.786	3.808			
Overprogrammering (-)	- 34	- 25					

Tabel 39 Projectoverzicht behorende bij 15.03.02 Verkenningen en planuitwerkingen hoofdvaarwegennet (bedragen x € 1 miljoen)

Verkenningen en planuitwerkingen Hoofdvaarwegennet (15.03.02)	Projectbudget		Openstelling		Toelichting
	huidig	orig	huidig	orig	
Projectomschrijving					
Aanleg uitgaven op MF 15.03.01 mbt planning en studies	- 62	- 58	nvt	nvt	
Uitgaven mbt planning en studies op MF 15.03.02 mbt het programma aanleg	34	2	nvt	nvt	
Projecten Nationaal					
Bijdrage aan agentschap t.b.v. externe kosten planuitwerkingen	26	35	nvt	nvt	1
Reservering voor LCC	391	391	nvt	nvt	
Reservering voor scheepvaartveiligheid maatregelen agv Wind op Zee	868	869	nvt	nvt	
Projecten Noordwest-Nederland					
Capaciteitsuitbreiding ligplaatsen Amsterdam-Lemmer	7	7	2025 - 2027	2025 - 2027	
Vaarweg IJsselmeer-Meppel	0	0	ntb	ntb	
Projecten Zuidwest-Nederland					
Capaciteit Volkeraksluizen	0	0	ntb	ntb	
Projecten Zuid-Nederland					
Wilhelminakanaal Sluis II	87	87	ntb	ntb	
Projecten Oost-Nederland					
Bovenloop IJssel (IJsselkop tot Zutphen)	41	41	ntb	ntb	
Capaciteitsuitbreiding ligplaatsen IJssel	31	31	ntb	ntb	
Projecten Noord-Nederland					
Vaarweg Lemmer-Delfzijl fase 2	472	478	2024 - 2028	2024 - 2028	
Verbreiding sluiscomplex Kornwerderzand					
Overige projecten en reserveringen	347	392			2
Projecten in voorbereiding					
Projecten Noordwest-Nederland					
Vaarweg Lemmer-Delfzijl fase 2; reservering verkenning bruggen (AP)					
Projecten Zuidwest-Nederland					

Verkenningen en planuitwerkingen Hoofdvaarwegennet (15.03.02)	Projectbudget		Openstelling	Toelichting
Kreekraksluizen				
Projecten Oost-Nederland				
Verkenning IJssel fase 2				
Overige projecten in voorbereiding				
Gesignaleerde risico's				
afrondingen	1	3		
Totaal programma planuitwerking en verkenning	2.243	2.278		
Begroting (MF 15.03.02)	2.243	2.278		

Toelichting

1. Door het verminderen met de realisatie 2023 is de bijdrage met € 8 miljoen afgenomen en voor capaciteitsinzet van Rijkswaterstaat voor beleidsondersteuning en advies Zuidelijk Maasdal is € 1,5 miljoen overgeboekt naar HXII;
2. Dit komt door verschillende redenen:
 - Naar het ministerie van Defensie zijn lenW bijdragen overgeboekt voor de Kustwacht van € 5,2 miljoen voor de tegenvaller project MOC Kustwacht en € 37,5 miljoen voor het aanpakken van de disbalans tussen middelen en opdrachten. De middelen worden door de Kustwacht ingezet voor het in balans brengen van middelen en benodigdheden voor bedrijfsvoering, handhaving, security en dienstverlening;
 - Dekking voor het project Digitale Transport Strategie staat gereserveerd op het artikelonderdeel planning en studies Hoofdvaarwegennet. Uitvoering en realisatie vindt plaats op de beleidsbegroting HXII. Hiervoor is € 4,5 miljoen overgeboekt naar HXII;
 - Voor verlenging van Topsector Logistiek opdrachten in de jaren 2024 tot en met 2026 en subsidie in 2024 is € 20,8 miljoen overgeboekt naar HXII;
 - Voor gedeeltelijke dekking van een subsidiebijdrage aan KNRM voor een reddingsboot wordt € 3 miljoen overgeboekt naar HXII;
 - Vanuit artikel 11 reservering BO MIRT goederenvervoer is € 16 miljoen overgeboekt voor een reservering walstroom rijksligplaatsen;
 - Vanuit artikel 11 is € 10 miljoen overgeboekt voor de lenW bijdrage aan de Rijksbijdrage Maritieme Maakindustrie

Tabel 40 Projectoverzicht behorende bij 15.03.03 Optimalisering gebruik hoofdvaarwegennet (bedragen x € 1 miljoen)

Optimalisering gebruik hoofdvaarwegennet (15.03.03)	Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projectomschrijving					
Modal shift van weg naar water	36	37	nvt	nvt	
Totaal programma optimalisering gebruik	36	37	nvt	nvt	
Begroting (MF 15.03.03)	36	37	nvt	nvt	

Tabel 41 Projectoverzicht behorende bij 15.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS hoofdvaarwegennet (bedragen x € 1 miljoen)

Geïntegreerde contractvormen Hoofdvaarwegennet (15.04)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Openstelling		Eind contract	Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig		
Projectomschrijving								
Projecten Noordwest-Nederland								
Lekkanaal: 3e kolk Beatrixsluis en verbreding kanaalzijde/uitbreiding ligplaatsen	16	16	416	416	2019	2019	2046	
Zeetoegang IJmond	63	72	1.237	1.237	2022	2022	2045	
Selectieve Onttrekking								
Projecten Oost Nederland								
Capaciteitsuitbreiding sluis Eefde	6	5	161	161	2020	2020	2047	
Projecten Zuid-Nederland								
Keersluis Limmel	3	3	94	94	2018	2018	2048	
Afrondingen			1	1				
Totaal	88	96	1.909	1.909				
Begroting (MF 15.04)	88	96	1.909	1.909				

Tabel 42 Projectoverzicht behorende bij 17.06 PMR (bedragen x € 1 miljoen)

Project Mainportontwikkeling Rotterdam (17.06)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project Mainportontwikkeling Rotterdam							
Uitvoeringsorganisatie	0	0	19	20	nnb	nnb	
750 ha			30	30	nnb	nnb	
Groene verbinding			31	31	2011	2011	
Bestaand Rotterdams Gebied (BRG)					2021	2021	
Landaanwinning							
Voorfinanciering FES monitoringsprogramma					2007	2007	
Voorfinanciering FES natuurcompensatie	0	1	101	104	nnb	nnb	1
Landaanwinning			742	742	2013	2013	
BTW Buitencontour			138	138	2013	2013	
Onvoorzien	0	0	83	106	nnb	nnb	2
Afrondingsverschillen	1	0					
Programma	1	1	1.144	1.171			
Begroting (MF 17.06)	1	1	1.144	1.171			

Toelichting

1. Er is € 23,8 miljoen overgeboekt van budget PMR onvoorzien naar budget PMR natuurcompensatie voor gevolgen nieuwe compensatie variant (NCV). Vervolgens is € 26,9 miljoen overgeboekt naar LNV voor het afgesproken maatregelenpakket voor NCV;
2. Er is € 23,8 miljoen overgeboekt van budget PMR onvoorzien naar budget PMR natuurcompensatie voor gevolgen nieuwe compensatie variant.

Tabel 43 Projectoverzicht behorende bij 17.07 ERTMS (bedragen x € 1 miljoen)						
ERTMS (17.07)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Indienststelling	
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig
Realisatiefase	276	219	2.773	2.774		
Planuitwerkingsfase	1	1	93	93		
Afrondingsverschillen						
Programma	277	220	2.865	2.866		
Afrekening voorschotten	0	0	27	27		
Begroting (MF 17.07)	72	162	2.893	2.894		
Overprogrammering (-)	- 205	- 58	0	0		

Tabel 44 Projectoverzicht behorende bij 17.08 ZuidasDok (bedragen x € 1 miljoen)						
Zuidasdok (17.08)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Openstelling	
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig
ZuidasDok						
Generiek en ruimtelijke inrichting	0	0	74	74		
Projectorganisatie en voorbereiding	39	44	553	553		
Tunnel en A10	25	50	1.515	1.515		
OVT incl. keerspoor	104	98	1.027	1.027		
Afrondingen	- 1					
Programma	167	192	3.169	3.169		
Begroting (MF 17.08)	167	192	3.169	3.169		

Toel

Tabel 45 Projectoverzicht behorende bij 17.10 PHS (bedragen x € 1 miljoen)						
Programma Hoogfrequent Spoor- vervoer (17.10)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Indienststelling	
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig
Programma Hoogfrequent Spoorvervoer						
Realisatiefase						
PHS: Doorstroomstation Utrecht	0	0	253	253		1
PHS: Spooromgeving Geldermalsen	0	2	149	150		
PHS: Meteren - Boxtel	47	47	716	709		
PHS: Rijswijk - Rotterdam	45	40		379		
PHS: Amsterdam	53	67	911	911		
PHS: Ede	10	0	77	62		2
PHS: Amsterdam-Alkmaar	7	11	28	28		
PHS: Maatregelen TEV	17	19	118	107		3
PHS: Nijmegen West-entree	8	8	184	181		
OV-SAAL korte termijn	0	0	630	630		
OV-SAAL middellange termijn	0	1	98	99		
PHS: Overige maatregelen (projecten < € 50 miljoen)	21	18	182	172		4
Afrondingen						
Planuitwerkingsfase			820	756		
Corridor Alkmaar-Amsterdam						
Corridor Amsterdam-Utrecht-Eindhoven						
Corridor Schiphol-Utrecht-Arnhem/Nijmegen						
Corridor Breda-Eindhoven						
Corridor Den Haag- Rotterdam						
Corridor OV SAAL middellange termijn						
Routering goederenvervoer Zuid-Nederland						
Overige (planstudiekosten)						

Programma Hoogfrequent Spoor- vervoer (17.10)	Kasbudget 2024		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Afrekening voorschotten			82	82			
Programma	208	213	4.248	4.519			
Afrekening voorschotten							
Begroting (MF 17.10.01)	234	169	4.248	4.519			
Overprogrammering (-)	26	- 44					

Toelichting

1. Abusievelijk is bij de Slotwet 2023 en jaarverantwoording 2023 een foutieve stand opgenomen in het projectbudget. De juiste stand «vorig» van het programma PHS: Doorstroomstation Utrecht betreft 253.
2. Er is een fase overgang van planuitwerking naar realisatie PHS betreffende een aanvullende beschikking Ede.
3. Dit betreft een overheveling van budget van programma TEV maatregelen spoorcapaciteit 2030 naar programma PHS ten behoeve van verschillende TEV-maatregelen die uitgevoerd worden binnen PHS.
4. Dit betreft een overboeking van PHS Planuitwerking naar realisatie in verband met een aanvullende subsidieaanvraag PHS Tilburg.